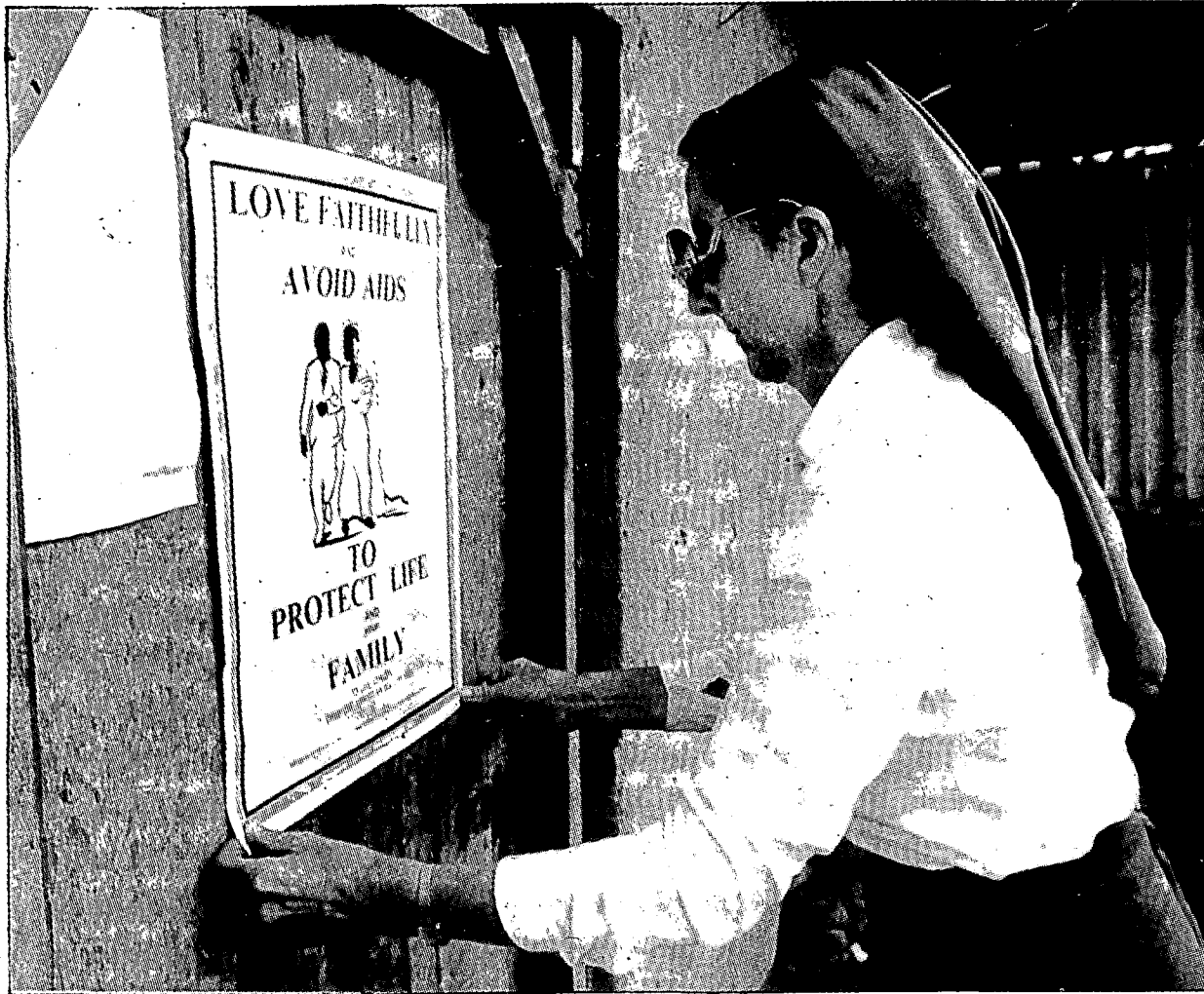

L'1 de desembre se celebra el Dia Mundial de la Sida

Entre l'esperança i el rebuig

Aquesta missionera està realitzant una important campanya contra la propagació de la sida. Com ella, 150.000 missioneres en tot el Tercer Món tracten de promoure la salut de milions d'homes, dones i infants, pobres entre els més pobres de la terra.

La sida és una epidèmia prototípica i paradigmàtica del nostre temps, la mateixa que per les seves associacions amb el sexe, la sang, les drogues, les computadores i la sofisticació de la seva evolució i estratègia expressa una mica la nostra època i n'esdevé una mena de metàfora. El setembre de 1995 la xifra a l'Estat espanyol ascendia a 34.618 casos, dels quals almenys un 50% han mort. Actualment la sida és

la principal causa de mort, per sobre dels accidents de circulació, dels espanyols entre 25 i 39 anys. Les persones malaltes de la sida són éssers humans dignes i valuosos, mereixedors de comprensió i d'amor. ¿No serà tot això una oportunitat per començar a plantejar-nos la possibilitat de viure d'una altra manera?

Reportatge de Tanius Karam a pàg. 5

La Visitació, pintura mural de l'església de Sant Martí, obra atribuïda al mestre del Lluçanès (s.xii).

Atorgat el premi de premsa de Benestar Social a Àlex Masllorens

Un periodista en la lluita contra la marginació

Àlex Masllorens, director del voluntariat a Càritas de Barcelona, ha obtingut el premi de premsa de Benestar Social que concedeix l'Ajuntament de Barcelona per una sèrie d'articles d'opinió sobre el tema de la pobresa, la marginació i l'exclusió. Aquest periodista entregat a la causa de ser veu dels que no tenen veu, reconeix que la convergència de Maastricht té un alt cost, però no està disposat a creure's que la nova Europa sigui a costa dels més desvalguts.

Entrevista de Núria Oriol a pàg. 8

11 El bisbe d'Urgell nega que succeirà Mons. Torrella

19 Encontre de Joan Pau II i Fidel Castro

25 XII Festival Internacional de Teatre de Titelles

Editorial

Advent del Nadal. Advent del tercer mil·lenni

Si sempre les quatre setmanes d'Advent tenen un encís especial, aquest any encara més. Som al començament de la gran reflexió cristiana que ha de preparar-nos al Jubileu del 2000. Una gran reflexió i un gran procés de renovació interior. Ens proposem d'entrar en el tercer mil·lenni de la nostra Redempció amb un cor nou, amarat de l'Evangeli. És el mateix papa Joan Pau II qui ens suggereix i, alhora, encapçala aquest itinerari de conversió dels catòlics d'arreu del món. Amb ell i amb tota l'Església seguirem en camí trinitari: el 1999 serà un any especialment dedicat a l'Esperit Sant; el 1998 serà l'any de Déu pare; el 1997 serà l'any de la centralitat de Jesucrist.

«Si vols ser guarit de les teves ferides. Ell és el metge; si et trobes angoixat per l'ardor de la febre, Ell és la font; si et sents aclaparat per la culpa, Ell és la justificació; si tens por de la mort, Ell és la vida; si aspirem al paradís, Ell n'és el camí; si fuges de la foscor, Ell és la llum; si cerques aliment, Ell és el pa.» Aquestes paraules de sant Ambrós —un cristià d'ara fa mil sis-cents anys— ens fan companyia en el doble Advent d'enguany: Advent del Nadal, Advent del tercer mil·lenni.

Optar per la centralitat de Jesucrist en la nostra vida no és afegir-hi un element més. És transformar-la. «Hi ha una invasió del jo, diu el cardenal Martini, que vol situar-se al centre i mesurar a partir d'ell totes les coses; fins i tot l'actuació de Déu.» Aquesta pretensió ens fa infeliços. «Fins i tot en una època com la nostra», continua el cardenal de Milà, que no comprèn la textura ni la dramacitat del pecat, «no hauria de ser difícil reconèixer les conseqüències d'aquella invasió en la vida dels homes: penso en la dificultat que trobem a sortir del cercle de les nostres motivacions egoïstes; penso en la facilitat amb què ens deixem dominar per lògiques particu-

laristes, incapaços com som de veure-hi més enllà dels nostres càlculs esquivats» (Carta pastoral *Parlo al tuo cuore*).

Només si tornem a la nostra realitat, lluny de tota invasió, i som capaços de reconèixer-nos ferits, angoixats, pecadors, temorosos de la mort, sumits en la fosca, espiritualment mal nodrits... Jesucrist podrà ser el nostre metge, la nostra font, la nostra justificació, la nostra vida, la nostra llum, el nostre pa. És el treball humil i joiós de l'Advent; fer lloc al Senyor que ve, aplanar-li el camí.

Canvis a «Catalunya Cristiana» quan s'acosta el número 900

El número 900 coincidirà amb l'especial de Nadal d'aquest any. Nou-cents setmanes sortint al carrer són una proesa en el món de les publicacions. Hem recorregut, doncs, una llarga, fecunda i significativa trajectòria. El nostre setmanari es consolida com una eina cada vegada més útil en la comunicació eclesial. I essent més útil, es fa més necessari. En realitat, cada vegada comptem amb més adhesions perquè som una opinió eclesial serena, respectuosa i oberta a la pluralitat i oferim una bona informació sobre la realitat del món i de l'Església. Això no vol dir que pretenguem acontentar tothom ni que no tinguem defectes. En aquest sentit, no ens hem fet mai el sord als suggeriments ni hem rebutjat les crítiques, sempre que són constructives. És així com hem anat millorant el nostre producte. Ara, en atansar-nos al número 900 i a punt de començar el nou any litúrgic amb el temps d'Advent —època en què tenim per costum introduir alguns canvis— sortim al carrer amb una imatge renovada: si el disseny de Vicenç Peral ja va significar un canvi important, ara donem un nou pas endavant amb l'ajut del dissenyador Enric López; fem una nova distribució de les seccions; recuperem la contraportada i tenim algunes noves col·laboracions. Amb les reformes que introduïm confiem que el lector s'hi trobi més de gust. El nostre setmanari, n'estem segurs, es farà des d'ara de més bon llegir, més actual i més interessant.

CATALUNYA CRISTIANA

Direcció: Mn. Manuel Valls i Serra

Coordinació: Josefina Picas i Pauné

Redacció: Glòria Carrizosa, Miquel Àngel Codina, Francesc Gamissans, Núria Oriol, Marta Puyol, David Vidal

Assessorament lingüístic: Meritxell Cucurella Jorba

Col·laboradors: Núria Albert, Montserrat Albert, Josep M. Aragó, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, J. Carrera Planas, Rosa Collell, Miquel Estradé, Guillem Farré, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Justo López Melús, Jaume Mora, Josep Nadal, Francesc Nicolau, Francesc Riu, Pere Saumell, Pere Tena, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Corresponsals: Miriam Diez, GIRONA; Jaume Montaña, LLEIDA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA

Fundació: Mn. Joan Jarque i Jutglar i Mn. Francesc Malgosa i Riera

Edició: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

President del Patronat per delegació: Mons. Joan Carrera i Planas

Redacció, administració, publicitat i promoció: C/ Puiggarí, 5-7 - 08014 BARCELONA - Tel. 490 59 88, Fax 490 20 35 - Internet: Catcris@idgrup.iber.net.com

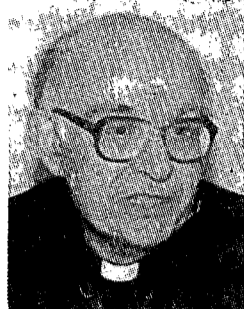
Gerència: Jaume Viñals i Rovira

Publicitat: Magda Revetllat i Barba

Promoció: Jordi Baig i Juncosa

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado i Minguez

Sumari

11

Mons. Martí i Alanís espera continuar a la diòcesi d'Urgell

16

Església i escola: Francesc Riu parla de la indisciplina

19

Audiència del Papa al president de Cuba

24

Començament de la sèrie *Les Religions del Món*, per Carme Rullo

25

Barcelona: titelles i titellaires en el XII Festival de Titelles

Impressora: Publiagraf, S.A.L. Passatge Valeri Serra, 30 08011 BARCELONA - Tel. 454 16 30 / 17 77 - D.L.B. 14.387/79

Difusió controlada per

MEMBRE DE LA UCIP
MEMBRE DE L'APPEC

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.880 ptes.
Resta d'Europa: 20.384 ptes.
Amèrica i Àfrica: 25.584 ptes.
Àsia i Oceania: 36.504 ptes.

El triomf de Fidel Castro

Diríem que ni ell mateix podia imaginar-se que les coses li anessin tant bé. Després de l'intercanvi de corbates entre ell i el cap del govern espanyol a Viña del Mar, Santiago de Xile, durant la VI Cimera Iberoamericana, i després d'aconseguir la inclusió en el comunicat final d'una condemna de la política nord-americana de bloqueig constant de Cuba, endurit amb l'aprovació de la llei Helms-Burton que alhora perjudica tercers. Malgrat les crítiques al règim que allí se li feren, ara hem vist un Fidel Castro a Roma, a la Conferència de la FAO, atraient l'atenció dels assistents, no solament amb la seva voluminosa humanitat, sinó amb les seves raons mirant de convèncer sobre la injustícia que des dels Estats Units es comet contra la nació cubana.

A Castro se li demana que democratitzi el règim que va imposar a Cuba. Però ell, Fidel de nom, també ho és de fets, amb les seves idees, i no vol descavalcar-se. Manté el seu ordre amb mà de ferro i totes les exigències foranes que li reclamen democratització les passa de llarg, limitant-se, de tant en tant, a fer petites concessions que neutralitza posteriorment.

Però a la FAO, moltes veus s'han unit al seu clam, sobretot de nacions que viuen precàriament, contra la política de Washington, i ha deixat una mica'en ridícul els que han volgut corejar a favor dels nord-americans.

Finalment, Fidel Castro ha estat rebut pel Sant Pare, i Joan Pau II li ha promès que, si Déu ho vol, l'any vinent visitarà Cuba, l'únic estat llatinoamericà que encara no ha visitat... Tot un èxit. Però convindria que el dictador cubà replantegés la seva política. Perquè ni ell ni els seus partidaris són tot el poble de Cuba. Són només una part que va aconseguir expulsar un altre dictador, imposant per les

Fidel Castro en una roda de premsa a Roma.

armes el nou règim. Són molts els cubans que no hi estan d'acord, i l'exili a Miami és només una part dels seus contraris. Si es fes un referèndum a l'illa, amb prou garanties perquè el poble s'expressés lliurement, el resultat segurament que no li seria gaire falaguer.

Ben aviat arribarem a la commemoració de la

data en què Cuba fou alliberada de l'Estat espanyol, el 1898; i l'any 2001, la de la seva independència. De ben poca democràcia ha gaudit, ja que els dictadors han anat succeint-se fins arribar a Fidel Castro, el que més fermament s'hi ha afincat.

Oriol Camps

L'actualitat

per Miquel Àngel Codina

Les Nacions Unides i l'actual conjuntura internacional

Els Estats Units van vetar la setmana passada la candidatura del secretari general de les Nacions Unides, Butros Ghali, per a un segon mandat —l'actual conclou el 31 de desembre— de cinc anys. Això no obstant, Ghali va obtenir el suport dels altres 14 membres del Consell de Seguretat, òrgan suprem de direcció de les Nacions Unides, per la qual cosa el veterà diplomàtic egipci va optar per mantenir la seva candidatura. Si el Consell no arriba a un compromís, la decisió podria traslladar-se a l'Assemblea

General. S'obre ara un llarg procés de negociacions, no exempt de lluita, entre Washington i l'ONU. Una situació crítica per a la salut d'un organisme que el 1995 va celebrar les seves noces d'or.

L'ONU, que va néixer arran del consens entre els vencedors de la Segona Guerra Mundial, va ser fundada el 26 de juny de 1945 per la Carta de San Francisco amb la finalitat de defensar els drets humans i de prevenir, impedir o aturar els conflictes bèl·lics que es produeixin en qualsevol lloc

del planeta. Cinquanta anys després, aquesta institució, desacreditada i desorientada, necessita urgentment definir de nou els seus objectius i òrgans de govern; resoldre la greu situació financera que pateix i guanyar credibilitat en les seves missions més compromeses.

Una de les qüestions que suscita més unanimitat, però també més recels, és l'ampliació del número de membres permanents del Consell de Seguretat perquè reflecteixi l'actual conjuntura geopolítica, econòmica, cultural i ideològica internacional, un cop finalitzada —i ja gairebé oblidada— la guerra freda. Des de fa uns anys, Alemanya i el Japó demanen asseure-s'hi

amb els Estats Units, França, Gran Bretanya, Rússia i la Xina. Cal fer esment que, per exemple, Alemanya i el Japó aporten el 14% i el 9%, respectivament, del pressupost de l'ONU, mentre que la Xina només hi contribueix amb el 0,7%. Tanmateix, moltes veus s'han aixecat reivindicant que, per evitar un augment del monopoli dels països desenvolupats en el si del Consell i per mantenir-hi una distribució geogràfica harmonitzada, caldria que estats en vies de desenvolupament —l'Índia i el Brasil semblen ser els candidats més probables— també hi siguin representats. S'aconseguiria, d'aquesta manera, un més gran equilibri entre el Nord i el Sud.

Jornada mundial sobre la sida

La malaltia que expressa la metàfora del nostre temps

En el seu llibre *Illness as metaphor* («La malaltia com a metàfora») publicat el 1977, la novel·lista Susan Sontag mostra com la literatura i l'art no han passat per alt el desenvolupament de grans malalties en aquesta època. En els anys que Sontag escrivia, el càncer que en ple segle XX fascinava la imaginació d'escriptors es convertia en un tabú terrible, mancaven, però, alguns ingredients per acceptar-lo com una malaltia típica d'una època, com aquella metàfora ideal de la societat de finals d'aquest mil·lenni. Des

de la segona meitat dels seixanta, es preparaven, lentament, les condicions per al desenvolupament d'una pandèmia, enmig d'una època de grans convulsions socials. La sida és sens dubte la malaltia metàfora de Sontag, l'epidèmia prototípica i paradigmàtica del nostre temps, la mateixa que per les seves associacions amb el sexe, la sang, les drogues, les computadores i la sofisticació de la seva evolució i estratègia expressa una mica la nostra època.

El gèrmèn de la sida és un retrovirus extremadament variat. El que el mantenia en una activitat atenuada era la pressió de la selecció natural, factors socials li van permetre superar una espècie d'embrió crític de les vies de transmissió que limitava la seva expansió. Existeix una analogia profunda entre el procés de brot de l'epidèmia de la sida i el que fa que una bomba atòmica exploti en superar-se la massa crítica; o el que, en l'individu, fa que exploti un càncer pel desequilibri entre els mecanismes de control immunològic i els desordres cel·lulars inevitables i incessants.

A LA RECERCA DELS ORÍGENS DEL LA SIDA

Podem considerar la sida com una malaltia nova? Es pregunta Mirko Grmek en el seu llibre *Història de la sida*, plantejada així, sense matisos, aquesta pregunta suscita equívocs i contradiccions. Si, la sida és una malaltia nova en la mesura que fins als anys setanta no era ni concebuda, una malaltia que es definia per símptomes o bé per les estructures anatòmiques, però ni un ni l'altre caracteritzen la sida, una malaltia sense símptomes clínics propis marcada per accions subcèl·lulars invisibles i provocada per un gèrmèn indetectable, fins i tot per als mitjans analítics més recents. Sí, la sida és nova en la seva dimensió pandèmica i al mateix temps no, en la mesura que el seu gèrmèn existeix des de fa molt temps i ocult darrera d'altres malalties infeccioses provoca estats patològics esporàdics o fins i tot col·lectius però molt limitats en el temps i l'espai.

És difícil ubicar una data i lloc quant a l'origen de la sida, alguns metges com Sonnet i Michaul l'ubiquen en una pacient del Congo el 1962, i va ser 20 anys després que es van fer les primeres associacions entre aquesta nova malal-

Les persones malaltes de sida són éssers humans dignes i valuosos, mereixedors de comprensió i d'amor.

tia i el possible focus africà del seu origen.

Cap al 1980 els metges es van adonar o els va semblar que es trobaven una nova malaltia, nova perquè aparentment mai abans s'havia vist i perquè per entendre-la s'havia de recórrer a models desconeguts en la patologia i les epidèmies clàssiques. Des de la fi de 1979 el Dr. Joel Weissman, metge a Los Angeles, conegut per la seva actitud benevolent cap als homosexuals, havia observat entre els seus pacients l'increment dels casos de la síndrome mononucleica amb lapsus febrils, apirament i tumefaccions limfàtiques. Tots aquests símptomes observats per Weissman implicaven una errada del sistema immunològic.

El juliol del 1981 va aparèixer un comunicat important sobre l'estranya epidèmia que començava a preocupar alguns metges a Los Angeles, San Francisco, Nova York i Atlanta, i va aparèixer un article en el *Morbidity and Mortality Weekly Report* (MMWR), butlletí setmanal del Centre per al Control de Malalties (Centers for Disease Control-CDC-) d'Atlanta. En un estil sobri s'informava a la comunitat mèdica que des dels últims mesos (és a dir des dels inicis del 1979) s'havia diagnosticat el Sarcoma de Kaposi a 26 homes, 20

d'ells a Nova York i 6 a Califòrnia; 8 dels malalts ja havien mort en terminis no majors de 2 anys; només un era de color; cap d'ells tenia més de 51 anys, la mitjana era de 39; tots eren homosexuals i 6 patien també neumonia.

El 3 de juliol del 1981 Lauros Altman, cronista mèdic del *New York Times*, va publicar l'essencial del contingut epidemiològic oficial i les declaracions dels doctors Fridman Kien i Curran

(Passa a la pàg. següent)

ROCAFER

NTS
NUEVAS TECNOLOGIAS DEL SONIDO
INSTAL·LACIÓ DE MEGAFONIA I CAMPANES
Pg. Fabra i Puig, 39. Àtic 2.ª · 08030 Barcelona · Tels. 311 72 01 · 311 94 49 · Fax 311 75 61

(Ve de la pàg. anterior)

titulat *Càncer estrany observat en 41 homosexuals*. Fou així com el públic no professional va ser informat per primera vegada de l'aparició d'un fenomen patològic curiós. L'agost d'aquell any, el CDC d'Atlanta anunciava que el número del casos superava el centenar. Es tractava sempre d'homes joves, en la seva majoria homosexuals o bisexuals. El novembre d'aquest any la xifra pujava a 159 casos registrats i a principis de 1982, a 200 malalts reconeguts. És a finals del 1981 quan els especialistes del CDC arriben a la conclusió que un agent causal dels casos era infecció i es transmetia per via sexual. La malaltia no té nom, per aquest motiu, s'empraven termes com «neumonia gai» o «càncer gai».

Va ser el 1982 quan es van precisar les característiques clíniques de la nova afecció i se li va donar definitivament un nom. El 1985 se celebra la primera Conferència Mundial de la Sida a Atlanta.

A Europa, el primer cas es registra a Copenhague-n el 1980, es tractava d'un jove enginyer agrònom que va morir a conseqüència d'una neumonia intestinal; el cas no va causar major interès fins que a finals del 1981 es va veure que les seves característiques clíniques corresponien a les dels homosexuals de Nova York. Després aparegueren brots a Londres, Ginebra i París. A l'Estat espanyol un jove homosexual de Barcelona hospitalitzat l'octubre de 1981, que va morir a conseqüència d'un Sarcoma de Kaposi, havia tingut relacions sexuals a Nova York el 1974.

El reconeixement de la sida i la identificació del seu agent etiològic i la seva lluita, es deuen fonamentalment a quatre institucions internacionals: el citat CDC, el National Institute of Health, l'Institut Pasteur de França i l'Organització Mundial de la Salut, amb seu a Ginebra. En la primera fase d'identificació clínica i de caracterització epidemiològica en gran part és del CDC d'Atlanta.

Les xifres, des d'aleshores, han observat un increment impressionant. Michael Gorrlieb predeia que el 1985, al voltant de vint mil nord-americans tindrien la sida, i no s'equivocava. El 1996 es registren una mitjana de 7.550 casos diàriament al món. El 1994 el número d'afectats per el VIH sobrepasava els disset milions al món dels quals dos milions corresponien al 1993, s'es-

tima en tretze milions el número de dones que podrien veure's infectades amb el VIH des de 1994 fins a l'any 2000, i en cinc milions els nens que hauran perdut la seva mare.

El mes de juliol passat (del 7 al 12)

llançar la proposta per part de la, OMS de culminar aquest any amb la celebració del Dia Mundial de la Sida el primer de desembre. Aquesta proposta va rebre el suport de la Assemblea Mundial de la Salut i de la Assemblea

el respecte i l'atenció per les persones infectades pel VIH, contribuir a un diàleg perdurable promovent la continuïtat de les activitats. És també un dia per enfortir l'esperit de solidaritat, de tolerància i comprensió cap a les persones infectades pel VIH. Aquest dia, vol significar una oportunitat per dir-li al món què és el que s'està fent sobre la sida; només hi ha una manera que el planeta comenci a comprendre el món de la sida tranquil·lament i amb tota llibertat.

LA SIDA A L'ESTAT ESPANYOL

Estat espanyol és el segon país d'Europa en casos de sida amb 40.000 persones, i més de 125.000 infectats.

La Secretaria del Pla Nacional sobre la sida a través del registre nacional tenia registrats fins al 30 de setembre de 1994, 27.584 casos, dels quals estima que al voltant d'un 60% han mort.

El setembre de 1995 la xifra a l'Estat espanyol ascendia a 34.618 casos, dels quals almenys un 50% han mort. Actualment la sida és la principal causa de mort, per sobre dels accidents de circu-

lació, dels espanyols entre 25 i 39 anys. La majoria dels casos són d'homes joves, sent el país amb les taxes més altes en tot Europa. Des de 1991 es produeix un cas a l'any per cada deu mil habitants i la incidència anual segueix augmentant. L'últim dia de març d'aquest any 1996 les xifres pugen a 38.393 casos a tot l'Estat espanyol. A Catalunya hi ha 8.710 casos (7.566 a Barcelona; 444 a Girona; 257 a Lleida, i 483 a Tarragona).

Tot i que avui en dia, disposem d'una informació mitjanament elaborada que ens ofereix elements per eradicar pràctiques discriminatò-

ries, molts de nosaltres seguim reproduint en la quotidianitat múltiples formes de marginació contra les persones que pateixen el VIH. La Declaració Universal dels Drets Humans a l'Estat espanyol i la Constitució reconeixen la igualtat de drets de tots els éssers humans independentment de la seva raça, religió, i altres condicions. Per tant, els seropositius i malalts han de poder exercir els seus drets bàsics com a persones, com el dret a la educació, al treball, a la llibertat a ser tractats amb dignitat. La sida també ens envia un missatge:

¿No serà tot això una oportunitat per començar a plantejar-nos la possibilitat de viure d'una altra manera?

Tanius Karami

A Catalunya hi ha 8.710 casos (7.566 a Barcelona; 444 a Girona; 257 a Lleida, i 483 a Tarragona)

es va celebrar a Vancouver, al Canadà, la XI Conferència Internacional sobre la sida; en aquesta cimera van participar més de quinze mil investigadors i clínics (més de 200 espanyols entre ells), en la que van calcular que avui en dia hi ha més de 20 milions de persones infectades. L'OMS va dir que es regis-

General de les Nacions Unides.

Aquests darrers anys, l'organització mundial d'aquest esdeveniment ha aprofitat els anys convocats per la mateixa Organització de les Nacions Unides per reflexionar al voltant de la sida; per exemple, el 1990, Any Internacional de la Dona, el tema de la jornada va

En el món es donen molts casos de nens amb sida, com aquests de la fotografia, que són de Rumania.

tren a l'Àfrica Subsahariana el 77% dels 7,7 milions de malalts de sida que l'entitat calcula que hi ha al món.

EL DIA MUNDIAL DE LA SIDA

El Dia Mundial de la Sida, que actualment se celebra el dia 1 de desembre, va sorgir de la primera conferència mundial de ministres de salut celebrada a Londres del 26 al 28 de gener de 1988, patrocinada per l'Organització Mundial de la Salut (OMS) i el govern del Regne Unit. A aquesta reunió van assistir delegacions de 148 països per definir una política de prevenció el més homogènia possible a escala mundial, establerta i basada sobre bases científiques. Com a fruit de la reunió es va

ser «Sida i Dona», el 1994 Any Internacional de la Família, el tema era «Família i Sida», aquest any el lema era: «Una família que funciona bé, que vetlla pel seu propi benestar i que es comunica obertament entre els seus membres és la primera línia de defensa contra el VIH i una important font d'atencions i recolzament en cas de patir la sida.» El 1995 va ser l'Any Internacional de la Tolerància i la, OMS va fer una crida a la reflexió sobre la reponsabilitat comuna de tots els individus de la lluita contra la sida.

El Dia Mundial de la Sida pretén augmentar la consciència sobre el risc d'infecció i enfortir les campanyes de prevenció que es fan a tot el món així com establir les bases per activitats futures contra aquesta malaltia: promoure

Una casa centenària que destaca per l'oferta religiosa de qualitat

T. Serra Roca, una gran tradició pessebrística

BARCELONA.— T. Serra Roca es va inaugurar l'any 1880 al carrer Canuda de Barcelona. Des dels seus inicis la imatgeria religiosa hi ha tingut un lloc preferent, i per descomptat els naixements i les figures de pessebre. Difícilment trobarem a Barcelona altres establiments que tinguin la varietat i qualitat que veurem aquí. A més, perquè els clients puguin comprar còmodament, durant el mes de desembre la botiga romandrà oberta tots els festius abans de Nadal.

Pessebres de qualitat

«El meu avi va obrir la botiga fa més de cent anys, en un principi s'hi fabricaven marcs i motlures», recorda Teresa Serra, actual titular del local. Aquesta empresa familiar, durant els anys trenta es va especialitzar en la venda d'objectes religiosos, entre ells naixements. Als anys seixanta, amb el desig de fer créixer el negoci cap a l'exterior, l'empresa va prendre part en una exposició col·lectiva d'art religiós a Chicago. La qualitat dels articles va tenir una boníssima acollida, i des d'aleshores conserva una important clientela als EUA. «Des d'un començament tenia clar que és preferible oferir sempre qualitat per damunt de la consideració del preu, tot i que és important,

A Can Serra es pot trobar tot tipus d'articles religiosos de qualitat

ja que el públic és sensible a la bellesa de les peces ben fetes, i a la matèria en què estan treballades. És per això sobretot que oferim coses selectes, com per exemple talles de fusta policromada, marfils, esmalts, etc.», explica la propietària.

Seguint aquesta filosofia, posen a l'abast de qui ho sapiga apreciar una gran selecció de peces difícils de trobar en altres llocs. Pel que fa als pessebres, s'hi pot comprar des de les coves —que són precioses i la base per fer un naixement com cal— fins a

tota la diversitat de figures complementàries del Misteri, i no cal dir que en totes les mides, que van des dels quatre centímetres fins a un metre. El pressupost pot anar des de les 20.000 pessetes fins el que un es vulgui gastar. És una bona ocasió per descobrir figures diferents d'indrets diversos: Itàlia, França, Alemanya, el Tirol..., si bé hi té preferència la producció de reconeguts pessebristes com Castells o Oliver, entre altres. Cal destacar que els encàrrecs, perfectament embalats, s'envien arreu del món.

Amb ocasió d'aquest reportatge, la senyora Serra afirma que tindrà una atenció especial als que facin les compres en el seu establiment si esmenten que hi van per haver llegit la informació a *Catalunya Cristiana*.

Imatges religioses, un mercat difícil

Com ja hem comentat, a més de la tradició pessebrista, la casa Serra està especialitzada en articles religiosos: imatges, talles, retaules, àngels, icones, làmines, així com restauracions de tota mena en el seu taller. També s'hi poden trobar pintures, olis, aquarel·les, etc.

La botiga estarà oberta els festius de Nadal per mostrar la seva variada oferta pessebrística

Encara que actualment sembla que el gran públic no és consumidor d'aquests articles, el fet és que tenen una gran clientela entre les parròquies i les congregacions religioses, a més a més dels clients habituals que hi troben el que el mercat ja no ofereix.

T. Serra Roca
C/ Canuda, 33
08002 Barcelona
Tel. 301 44 96

Glòria Carrizosa

entrevista

BARCELONA.— Àlex Masllorens és un periodista entregat a una causa: ser la veu dels que no tenen veu. Encara que ell humilment pensa que aquesta frase és massa rotunda per definir-lo, en realitat la seva vida s'està movent en aquesta direcció. Ha fet seves paraules com tolerància, dignitat, igualtat,

solidaritat, lluita, i en un moment en què han caigut els miratges dels règims comunistes, ell no es deixa arrossegar per l'onada neoliberal que sembla voler empassar-se els darrers idealismes de finals de segle. «Crec en la transcendència —afirma convençut— i en la dignitat de l'home per damunt de tot.»

Àlex Masllorens

Un periodista en la lluita contra la marginació

—Aquest any, l'Ajuntament de Barcelona t'ha atorgat el premi de pensa de Benestar Social per una sèrie d'articles d'opinió a *El Periódico* sobre carències i anomalies al sistema social establert, defensant que la pobresa és una realitat evitable. Consideres que és un pas més de l'Administració pública per implicar-se en la lluita contra la marginació i l'exclusió?

—Aquest premi s'havia donat al-

—L'Ajuntament de Barcelona està permetent i fomentant que els immigrants s'empadronin a la ciutat encara que siguin irregulars, cosa que fins ara era inviable perquè el govern civil ho havia impedit. El fet és molt positiu perquè no únicament l'ajuntament sabrà qui viu a la ciutat, sinó que també els immigrants podran demostrar la seva antiguitat. Fins ara no tenien papers oficials per demostrar

«Tots estem obligats a frenar les bosses de pobresa»

tres anys i no havia tingut tant de ressò, és cert. L'Ajuntament de Barcelona en teoria està molt interessat en impulsar iniciatives socials,

fins al punt que té intenció de crear un Consell Assessor d'Immigració, encara que ja n'hi ha un a la Generalitat (que per cert sempre ha treballat amb una mentalitat molt oberta i ha donat participació als ajuntaments, als immigrants i a les entitats).

—En aquests moments quines activitats s'estan duent a terme des de l'Administració pública a favor dels immigrants?

quants anys fa que viuen a Barcelona.

D'altra banda, la Generalitat ha intentat fer una política global i coordinada amb altres departaments. El Pla interdepartamental reuneix vuit departaments de la Generalitat i els aconsella i els suggereix mesures. També hi ha el Consell d'Immigració, que ha estat un model molt positiu d'organització de totes les parts en diàleg i fins i tot ha tingut la gran virtut de saber punxar els diversos departaments perquè apliquessin polítiques més integradores. Quant a la Diputació, ha fet diversos estudis sobre el tema. En general jo crec que hi ha bona voluntat i que es fan moltes coses. El problema és que cadascú les fa una mica pel seu compte.

Però el greu problema de fons per als immigrants, que és similar al de la resta de la gent d'aquí, és si les persones tenen o no tenen feina i si viuen o no en unes condicions acceptables.

Alex Masllorens demana que les administracions es posin d'acord amb els immigrants.

CALENDARI MURAL PER A 1997

AMB EL CALENDARI MURAL DE OBRA CULTURAL TÉ A LA VEGADA; UNA PLAÇA DE MOTIU RELIGIÓS, EL SANTORAL DE TOT L'ANY I TEMES DE REFLEXIÓ PER CADA MES.

OBRA CULTURAL-ROGER DE LLURIA, 4
08010 BARCELONA, TEL.318 18 96

REGALI'L I OBSEQUII EN CRISTIÀ TOTES LES SEVES AMISTATS!

Models: Sagrada Família; Immaculada; Anunciació, Sg't Cor; V. Fátima; V. Lourdes; Coronació de la Verge; Jesús i els nens.

Preu: 250 ptes. unitat
A partir de 25 ex.: 215 ptes/unitat.
A partir de 100 ex.: 200 ptes/unitat

Àlex Masllorens

Un periodista en la lluita contra la marginació

—I l'Església quina resposta hi dona?

—Nosaltres també en donem poca. Molta gent d'Església té contractats immigrants a casa i s'hauria de veure en quines condicions. Des de Càritas hem intentat mentalitzar la gent sobre aquesta realitat. En l'assemblea que Càritas va organitzar al Vallès el 16 de novembre passat, un dels punts tractats va ser que les persones que tenen contractats immigrants sigui al domicili, sigui a la feina, han de pagar salaris justos. I això teòricament tothom ho té clar i en la pràctica algunes persones justifiquen que ja fan prou donant feina a segons qui... i si és immigrant encara amb més motiu!

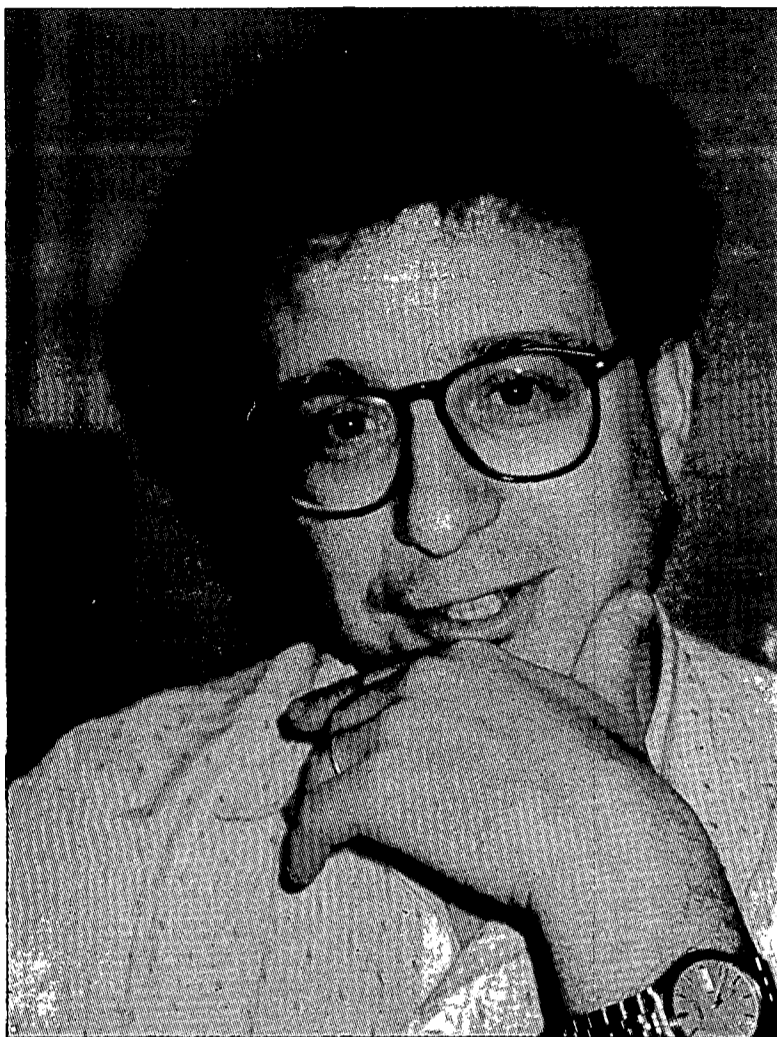
En el tema concret de la feina, hi ha gent que justifica amb bones paraules una certa explotació afegida perquè són immigrants. I això ho fan persones que es diuen d'Església i sap més greu.

—I amb explotació o sense, el problema és que la marginació va augmentant.

—L'important seria cridar l'atenció per no crear més marginats. Aquí trobem dues línies de treball: per un costat, hi ha la feina a fer amb els exclosos que ja tenim, cal fer el que es pugui, que moltes vegades és ben poc, a part d'acompanyar la persona; i per l'altre, el problema més greu, com tu has dit, és que la marginació s'està reproduint i augmentant. Tots estem obligats, com deia en un dels articles que van premiar, a consensuar una política que freni aquesta tendència a anar augmentant les bosses de pobresa.

—Una manera podria ser aplicant noves polítiques de prevenció?

—D'una banda, tenim l'obligació de donar respostes a situacions puntuals i personals però, per una altra, si no es fa una política de prevenció l'únic que constatem és que cada dia hi ha més gent exclosa. I aquest és un dels perills que té el sistema actual. A part de la globalització i la deïficació del mercat, un dels grans problemes és que els polítics actuen de quatre anys en quatre anys, van d'eleccions en eleccions, i tot es pensa a curt termini. El que no es fa són polítiques de prevenció. No ens plantegem quin país volem: el país que volem. Per exemple, en el tema de presons sempre repetim que un pres costa cinc milions de pessetes a l'any. Amb aquests diners es podria fer una política laboral i d'ocupació preventiva i familiar i sortiria molt més barat.

Masllorens creu que la societat no hauria de crear més marginats.

—Has parlat de ser feliç, segons tu, la gent no és feliç?

—Hi ha una part de població que viu molt bé i d'esquenes a tota la resta. Viuen en barris on la pobresa no es fa present i on és difícil que tinguin un contacte directe amb les situacions més extremes. Però també tinc la impressió que una part important de la població està amoïnada per la situació en el món i no s'empassa fàcilment la idea del mercat únic «que ens farà feliços a tots» i del consum «que resoldrà tots els problemes». Són persones que van vivint cada vegada més en la pròpia vida la contradicció entre aquest «món feliç» que ens volen vendre i la realitat que veuen al voltant. Tots tenim la preocupació del dia a dia, de que podem perdre la feina, la salut... en fi, una sèrie de qüestions que ens endureixen el cor, no perquè realment el tinguem dur sinó que les urgències s'imposen. Però jo vaig palpant com una certa conversió en una part important de la població, que no et sabria quantificar si és d'un deu per cent o d'un seixanta.

—Per què la societat catalana en general està descontenta?

—Les causes són múltiples i s'hi han ajuntat moltes coses. En el cas concret del nostre país penso que s'havia posat un excés de confiança en la democràcia com a solució a molts

problemes. Havíem pensat que l'Estat podia fer molt més del que en realitat pot fer, ara sabem que està mig en bancarrota, no tant com diuen —afegeix amb èmfasi—, però ho està. Hem passat d'una situació d'una certa pobresa, a un moment en què tothom pensava que s'havia produït un notable creixement econòmic, que

s'ha produït, i es creia que tothom podria consumir i tot aniria bé... En el fons, per mi, és un problema de valors equivocats. En tot allò que havíem posat la confiança, no són valors gaire importants ni suficients per ells mateixos per aconseguir la felicitat de ningú. En la pràctica s'han oblidat altres valors que poden omplir molt més i fer més feliç i són més barats: des de la solidaritat al compartir, des de tenir present els altres fins a tenir-se un mateix present i cultivar-se i cuidar-se i estudiar la pròpia cultura que hem deixat una mica de costat perquè la qüestió rau en tenir una feina més bona i molts diners per poder consumir. Em sembla molt tòpic però, bàsicament, el problema és que la gent no creu en gaire coses i, en canvi, necessitem creure en el que sigui... Fa una pausa: des de la meua perspectiva tinc molt clar en què i en qui principalment. La persona humana necessita creure en alguna cosa, creure-s'ho de debò i lluitar-hi. Avui la gent és poc militant, es creu poc les coses, anem canviant molt de deus, quan un no ens agrada, no ens satisfà o ens decep, que en el fons som nosaltres mateixos que ens decebem, ja que canviem i busquem una altra cosa. I ens trobem amb el què ens trobem.

O es busquen fórmules per donar subsidis, a pesar de la mala propaganda que s'ha fet de tot això, o la nova Europa petarà.

Núria Oriol i Palarea

La diferència entre una nit qualsevol i una nit a Ràdio Estel

Nit d'Estels

De dilluns a divendres de 22 a 23 h.

Contingut: Magazine diari, distribuït en seccions, el qual pretén aprofundir en aspectes relacionats amb el món de l'Església i la solidaritat. Col·laboren periodistes especialitzats en temes d'Església com: Francesc Romeu i Jaume Reixach. Es tracten temes relacionats amb el món de la pregària, així com entrevistes amb organismes eclesials. Hi col·laboren entitats com Intermón, Justícia i Pau, Cristianisme i Justícia, Fund. Joan Maragall i Amnistia Internacional.

Barcelona

«Els són els màrtirs d'avui»

■ Eucaristia en memòria dels germans maristes víctimes de la violència al Zaire

BARCELONA.— El 15 de novembre passat, a l'església del col·legi Maristes la Immaculada, es va celebrar una eucaristia presidida pel cardenal-arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles, en què es va pregar per la pau i la reconciliació al centre d'Àfrica, i en memòria dels germans maristes assassinats recentment i de totes les víctimes de la violència en aquell país.

Allarg de la celebració, que va comptar amb una participació molt nombrosa, tot un conjunt de signes van ajudar a la interiorització i a la pregària: durant l'acte penitencial un grup d'infants i joves van desplegar per tota l'església un enorme llaç negre, signe de dol i d'unió a totes les persones que en aquests dies demanen solidaritat responsable amb el Zaire; en el moment de l'ofertori es van significar les persones del quatre maristes assassinats; Miguel Ángel Isla, de 53 anys, nascut a Villalaín (Burgos); Julio Rodríguez, de 40 anys, nascut a Piñel de Arriba (Valladolid); Fernando de la Fuente, de 53 anys, natural de Burgos y Servando Mayor, de 44 anys, natural de Hornillos del Camino (Burgos), i també totes les víctimes anònimes. Al final de l'eucaristia es va reproduir el missatge que el germà Servando va adreçar a través de la ràdio, el dia abans de la seva mort, en nom de totes les persones refugiades demanant una intervenció urgent d'ajut humanitari.

Durant l'homília, el cardenal Carles va recordar els germans maristes assassinats al Zaire —«un signe d'esperança per al nostre món»— perquè no van voler deixar aquell indret tan conflictiu

que sabien que era perillós per a les seves vides per romandre amb els pobres del camp de refugiats a Nyamirangwe, on treballaven des del setembre de 1994.

En el camp, on hi havia uns 30.000 refugiats, havien organitzat una veritable xarxa d'escoles primàries i secundàries, d'activitats culturals i religioses, per a uns 6.000 nens i joves. I tot això «vivint permanentment en la inseguretat. No sabem quin serà el nostre futur!», esgarrifoses i premonitòries paraules del germà M. Ángel Isla en una carta que va enviar a la comunitat.

Un grup de joves va desplegar un enorme llaç negre, signe de dol i d'unió amb totes les víctimes de la violència al Zaire.

Mons. Carles va dir que ells són «els màrtirs d'avui». Amb la seva entrega, amb el seu lliurament conscient, són «un testimoni per a l'evangelització del nostre món, imitant Jesucrist fins a la suprema donació». El mateix pare Servando, el dia de la seva mort va dir paraules que recorden les de Jesucrist a la creu: «Estem sols i esperem un atac d'un moment a l'altre. Déu meu, Déu meu, anem a morir. Que Déu

tingui misericòrdia de nosaltres.»

L'eucaristia es va acabar amb unes paraules del G. Fèlix Rodríguez, provincial dels maristes de Catalunya, que va agrair les mostres de solidaritat rebudes en aquests dies, i va encoratjar els assistents perquè la pau i la reconciliació arribin a la zona dels Grans Llacs.

C.C.

Vetllar i pregar al bell mig de l'Advent

■ Vetlla de la Immaculada el proper 7 de desembre a la catedral

BARCELONA.— Colpits pels conflictes bèl·lics i la violència del món present, i interpel·lats per tantes actituds de generositat i compromís actiu en aquestes realitats, l'equip de la Delegació de Joventut que prepara l'Escola de Pregària, ha organitzat una Vetlla de la Immaculada el proper 7 de desembre a les 22.20 al cor de la catedral per viure una pregària personal i comunitària amb la intenció de créixer en el compromís de personalitzar actituds evangèliques.

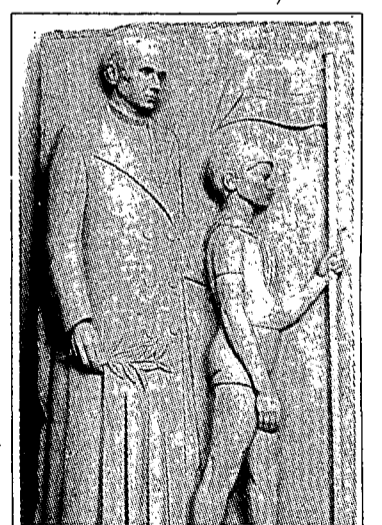
Segons l'equip de joves, el sentit d'aquesta convocatòria té dues vessants:

vetllar i pregar. Vetllar vol dir no dormir, estar atent, i en els moments que vivim sembla molt comuna la condició d'estar distret. «Penso que ens costa tant pregar —afirma un dels nois— perquè estem vivint un ritme de vida molt atrafegat, sorolls, reclams de tota mena que ens distreuen.» Per això els joves consideren que la celebració de la Immaculada, al mig de l'Advent, és un temps litúrgic idoni per tenir una estona de pregària en actitud de vetlla, «d'estar atents perquè el Senyor ve. És un temps de conversió de renovar actituds, de desvetllar-nos i treure'ns la somnolència

que no ens deixa viure plenament», diu una de les organitzadores.

Durant la Vetlla es vol posar en relleu les actituds de Maria que acull la Paraula de Déu, interioritza i prega, creu i viu la fe, porta els homes a Jesús, està sempre disponible i dona gràcies a Déu pels seus dons. «Aquestes són les actituds que han de donar llum a la nostra vida, ja que quan preguem cerquem la força del Senyor per respondre segons Ell espera de nosaltres», explica la delegada de Pastoral de Joventut, Rosa Deulofeu.

Glòria Carrizosa

El baixrelleu de Mossèn Antoni Batlle, situat a la balconada principal de la façana de Montserrat, enguany celebra el quinzenès aniversari de la seva instal·lació.

Demanem disculpes perquè la foto que va sortir publicada en el número 895 de Catalunya Cristiana per un problema d'arxiu duia un peu de foto erroni que el feia passar pel «beat Josep Manyanet i Vives».

Barcelona

Mons. Martí Alanis afirma que abandonar la seva diòcesi «seria molt dolorós»

Nega que sigui un candidat predilecte per substituir l'arquebisbe Torrella

BARCELONA.— «Crec que anirà de pressa, però pot anar per llarg». Així va contestar el bisbe d'Urgell, Mons. Joan Martí Alanis, la pregunta sobre la data d'assignar un substitut de l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Ramon Torrella. Mons. Martí i Alanis va fer aquestes declaracions el 14 de novembre passat en un esmorzar organitzat pel Secretariat Interdiocesà de Mitjans de Comunicació Social (SIMCOS).

El Vaticà, que va acceptar la dimissió de Mons. Torrella el mes de setembre passat, tot seguit va fer consultes confidencials entre unes 40 persones, entre les que figurava el bisbe d'Urgell. A partir d'aquest moment el Vaticà pot trigar com a mínim tres mesos per designar un nou arquebisbe de Tarragona que, com a cap de la diòcesi metropolitana, presidiria la Conferència Episcopal Tarraconense. Entre uns 12 candidats per substituir Mons. Torrella hi ha alguns bisbes catalans i també, segons va revelar el bisbe Martí, «algun superior general d'un orde religiós com els escolapis, algun jove bisbe català que és a Amèrica Llatina o algun abat».

El bisbe d'Urgell tindria un 12% de possibilitats de traslladar-se a Tarragona, diòcesi que, en la seva opinió, no presenta signes «d'urgència especial».

Per al bisbe que fa 25 anys que és al bisbat d'Urgell i que en tres ocasions ha rebutjat la proposta de deixar aquest càrrec, abandonar la seva diòcesi «seria molt dolorós. No desitjo que arrenquin de la meua vida un arbre que té moltes arrels». Disposat a jubilar-se d'aquí set anys, Mons. Martí i Alanis figura entre els bisbes que en complir 75 anys deixaran el seu càrrec. D'aquí deu anys la cúpula eclesiàstica a Catalunya serà formada en la majoria per cares noves.

Aquesta reunió s'ha anticipat a les Jornades «Comunicació i Església», que se celebraran els dies 29 i 30 de novembre al Casal Borja de Sant Cugat. El tema de les Jornades, que comptaran amb la participació de destacats periodistes, se centrarà en la relació de l'Església catalana amb els mitjans de comunicació social. (GIEC)

El bisbe d'Urgell es va pronunciar sobre la substitució de Mons. Torrella. Al seu costat Carles Sánchez, director del SIMCOS.

Urgell

Renovada la teulada del Sant Crist de Balaguer

BALAGUER.— Des del 7 d'octubre passat una empresa constructora treballa en la renovació, gairebé reconstrucció, de la coberta del santuari del Sant Crist de Balaguer. L'obra té un pressupost de sis milions de pessetes, la Diputació de Lleida aportarà una subvenció de dos milions i mig i la resta es pensa cobrir mitjançant els donatius dels devots.

Han estat substituïdes les peces deteriorades de l'embigat, s'ha col·locat un aïllament tèrmic i teules noves. La renovació de la teulada, dirigida pels arquitectes Enric Comas i Jordi Barba, correspon a la primera fase d'un projecte de restauració total d'aquest santuari emblemàtic a la diòcesi d'Urgell.

Antoni Mirabet

Vic

«Cal una Església on el diàleg i l'obertura siguin qüestions prioritàries»

■ El bisbe Deig inaugura el curs de l'Escola de Teologia de Vic

VIC.— L'Escola de Teologia de Vic va començar un nou curs el 15 de novembre passat. La sessió inaugural va anar a càrrec del bisbe de Solsona, Antoni Deig, que va pronunciar una conferència sobre el tema «L'Església tarraconense post-conciliar actual».

El popular bisbe va dedicar gran part del seu discurs a interpretar les resolucions del Concili Provincial Tarraconense, que va qualificar com «un dels esdeveniments més rellevants en la Catalunya d'aquest segle». Segons ell, la nova situació d'independència de l'Església respecte de l'Estat ha de dur tota la comunitat cristiana «cap a una nova evangelització». Ara el que cal és crear un Església on «el diàleg, l'obertura i el respecte a la diversitat siguin qüestions prioritàries». Deig es va mostrar preocupat per fer arribar l'evangeli a una societat que s'està quedant sense referents cristians, «a les llars, on abans hi havia escenes del Sant Sopar avui hi ha pòsters del Ronaldo».

L'Escola de Teologia de Vic l'any vinent complirà el seu 30è aniversari. La iniciativa, que va sorgir d'un grup de laics cristians amb el suport del Bisbat de Vic, pretén oferir una formació més aprofundida en la fe.

Segons el seu director, Ramon Sala, «en un primer moment es comentaven i es donaven a conèixer textos del Concili Vaticà II, després es van tractar diversos temes relacionats amb la teologia». Segons apunta, els cursos estan oberts a tot tipus de persones interessades en l'estudi de la fe i no només als fidels cristians.

Durant aquests gairebé trenta anys d'història, per l'Escola han passat un gran nombre de persones vinculades amb el cristianisme i també intel·lectuals de la talla de Raimon Pannikar o el professor Aranguren. Les sessions s'impartiran cada divendres a partir d'un quart de nou del vespre a l'Escola de la Llar Sant Antoni Maria Claret. Hi participaran diversos professors universitaris i la sessió de clausura serà el 16 de maig de 1997 a càrrec del bisbe de Girona, Jaume Camprodon, que parlarà de «Dolors i goigs de l'Església tarraconense actual».

C.C.

RESIDÈNCIA GERIÀTRICA BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, servei mèdic, sanitari i humà. Estadades per sempre, i per convalescències. Poques places.

Tel. 427 44 53.

magisteri

Carta Dominical

Ricard M. Carles
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Coherència amb la fe

Sembla estrany de descobrir que les realitats més importants de la vida es puguin dir amb una sola paraula. I és que, acostumats com estem a patir una allau constant de notícies, sembla com si multiplicar les paraules s'hagués convertit en condició per ser compresos.

Arabé, tot el que és essencial es pot dir amb una sola paraula. Creure, estimar-se, perdonar... permeten captar de cop tota la vida i el seu sentit. L'expressió d'una actitud totalitzant d'una vida pot ser tan breu com la frase del cec de naixement guarit per Jesús: «Hi crec, Senyor» (Jo 9:38).

Aquesta senzilla expressió sintetitza tota la realitat de la fe cristiana: abandó, amor, esperança, confiança plena en la seva paraula... Damunt d'això es construeix la vida i l'orientació que se li vol donar. Tot això es concreta en un amén que, en la seva arrel semàntica, expressa «l'abandó del creient» tant com la «fermesa de la roca». «Construïu la casa damunt la roca»—diu Jesús—, on res ni ningú no la pugui somoure. Això és el que indica exactament la imatge de la fe: la fe es fonamenta en la certesa de l'amor de Déu que no defrauda.

Però la fermesa de la casa construïda damunt la roca suposa una altra actitud: la coherència. Coherència entre allò que es creu i allò que es viu. El contrari s'assemblaria a l'existència d'una base rociosa, damunt la qual la casa tan sols recolza, però sense que els fonaments s'hi hagin endinsat.

Coherència: vet ací una paraula que resumeix i dona la clau profunda de moltes vides. Perquè coherència amb la consciència informada per la fe vol dir fidelitat en l'amor, fortalesa davant les dificultats, honradesa en la professió, lleialtat en l'amistat, gratuïtat en la pràctica del bé...; un munt de coses, sovint heroiques, que es fan amb la senzillesa de qui té un cor noble i ferm en les seves conviccions.

La coherència, conseqüència de la fe encarnada en la vida, suposa el clar convenciment de ser estimats de Déu. Malaquies, al principi del seu llibre—amb què es clou la sèrie dels llibres profètics—, escrit entre el 480 i el 460 abans de Crist, no passa a corregir el poble, precisament per la incoherència amb la seva fe, sense posar abans aquesta frase: «"Us he estimat", diu Jahvè.» Aquest convenciment és l'inici de tota relació amb el Senyor. És l'inici de la possibilitat d'una relació, ja que el seu amor va prendre la iniciativa donant-nos l'existència i regalant-nos la fe de fills seus; i és també l'inici de la relació espiritual/mística, perquè només sobre el fonament de saber-se estimat pel Déu que és Amor es poden fer amb coherència els camins que porten a coneixe'l i a trobar-lo, i també als germans.

És tràgic que la resposta del poble fos aquesta: «¿En què ens heu estimat?» Confesso que és una de les preguntes que m'han dolgut més en la meua vida sacerdotal, sobretot quan sorgeix de joves benintencionats. Tinc per costum de respondre d'entrada: «¿No saps en què t'estima veient que vius? ¿Que no saps que si existeixes és perquè t'ha estimat abans de néixer?»

La coherència no és sinó la resposta noble a l'amor previ, immens, incondicional de Déu.

Full Dominical

Jaume Camprodon
Bisbe de Girona

No jutgem. Ajudem!

Benvolguts,

Segons estudis fiables, a finals del 1995 hi havia al món 20 milions de persones infectades per la sida. Un milió i mig eren infants. Quatre milions i mig tenien desenvolupada aquesta malaltia. Ni Catalunya ni les comarques de Girona no en queden al marge. No cal ponderar que és una epidèmia greu: però seria encara més greu el rebuig social dels afectats. Penso

que es pot afirmar que la nostra societat està prenent consciència del fenomen i, si en un primer temps es mirava els pacients amb ulls inquisidors, avui no s'ha d'insistir tant en el no jutgem per passar a l'ajudem! Pels motius que sigui, en aquest camp estem guanyant en humanitat. Són força les persones disposades a acompanyar aquests malalts i els seus familiars. En falten més, ja que el fenomen no es limita a la salut pública; és també un problema social, econòmic, moral i espiritual de gran amplitud.

No tothom, tanmateix, està preparat per fer aquest acompanyament; cal preparació. Cal saber acostar-se al pacient amb una actitud oberta sense prejudicis, moralismes ni indagacions, sinó amb molt de respecte i afecte al mateix temps: amb el desig d'acompanyar i qui sap si al final del camí resultia més beneficiat l'acompanyant que l'acompanyat.

A les comarques de Girona comptem amb l'Associació Comunitària Anti-Sida, coneguda per les sigles ACAS. És una organització no governamental, aconfessional i legalment constituïda. Està formada de persones voluntàries que, sense afany de lucre i des d'una perspectiva

interdisciplinària, col·laboren en la prevenció del VIH/sida, en l'educació per la salut, en la sensibilització social i en l'atenció de les persones afectades.

En l'actualitat ACAS té quatre centres oberts: a Olot, Figueres, Sant Feliu de Guixols, i Girona ciutat. Estan al servei del malalt, de les seves famílies i dels amics que els tracten.

A Catalunya s'acaba de publicar una «Guia per l'acompanyament pastoral de les persones que viuen amb VIH/sida», que ha estat traduïda a diferents idiomes i ha rebut elogis de diverses instàncies. Un text interessant per a qui faci aquest acompanyament des de la professionalitat cristiana. Fins i tot, però, el qui no comparteixi la fe hi trobarà idees i reflexions que l'ajudaran no poc.

El present diumenge se celebra el Dia Mundial de la Sida. Cal no limitar-se a un dia. Les jornades són per remoure la consciència i l'interès de tot l'any. Per als creients és una crida del Senyor que ens diu: «Vine, ajuda'm a manifestar que estimo amb preferència els més necessitats d'estimació.»

opinió

Zoom

Un grup de religioses arriben a l'aeroport de Barajas, perquè han hagut d'abandonar els camps de concentració de refugiats ruandesos al Zaire, ja que les dilacions i discussions a les Nacions Unides sobre la conveniència d'enviar una important missió militar i humanitària per ajudar a subsistir al milió de persones que la guerra civil de Ruanda va allunyar de les seves llars, han fet impossible la continuïtat del seu treball allí, on desitjen tornar com més aviat millor, per continuar ajudant desinteressadament aquells homes, dones i infants necessitats d'amor. Vergonya per als països rics que no veuen més enllà de la frontera que marca l'egoisme de la seva riquesa.

Llindar

Manuel Valls i Serra

Una Església en estat de missió (5)

Una cultura de l'acollida

L'acollida és la primera condició perquè una comunitat no caigui en l'esterilitat d'actituds que en el meu article anterior he qualificat d'*endògenes*. L'acollida és la capacitat de suscitar un veritable encontre amb les persones. Tan bé com ho ha formulat el Concili Tarraconense!: «L'evangelització brolla allà on s'estableix l'encontre entre persones, amb una relació positiva⁴ amb una comunicació interpersonal» (núm. 1, d). ¿No es troba a faltar en moltes parròquies aquesta cultura d'una acollida cordial i sincera? El fet és que hi ha parròquies acollidores i n'hi ha que no ho són. Davant les lamentacions d'alguns rectors sobre la realitat de la seva parròquia, sovint ens preguntem si aquella realitat és així (indiferent, dura, distant, etc.), o bé és així perquè els que són al capdavant de la comunitat cristiana contribueixen que sigui així perquè

ells són així (esquerps, poc acollidors, a la defensiva, tancats en si mateixos). És clar que hi ha la possibilitat que aquests s'hagin tornat així a causa de les dificultats. Però aquesta reacció revelaria una immaduresa.

Acollir tothom, petits, joves i grans és, doncs, decisiu en «una Església en estat de missió». El Concili Tarraconense encara aposta per una acollida més difícil i compromesa quan exhorta que s'intensifiqui «el treball que —en funció de la pastoral de la pobresa i de la marginació— les nostres Esglésies duen a terme a favor de drogoaddictes, alcohòlics, malalts de la sida, “sense sostre”, mendicants, amenaçats d'avortament i d'eutanàsia, infants i adolescents pretèrits, gent gran sola i abandonada, pobres de mitjans materials i de vivència religiosa, transeünts, migrants, maltractats, analfabets, aturats i minipensionistes, tenint en compte els principis, criteris i directrius de la doctrina social de l'Església» (núm. 79, a). Heus aquí el repte que una comunitat missionera hauria de tenir el coratge d'encarar, encara que es presenti ple a vessar de dificultats i inconvenients.

La primera conversió és, certament, l'espiritual. A ella m'he referit quan he parlat de la necessitat de recuperar el sentit d'adoració i de silenci, la meditació

de la paraula de Déu i una vida litúrgica i sacramental participada i interioritzada. Però ella ens ha d'ajudar a descobrir els trets del rostre de Déu en els més necessitats. Més encara, és quan acollim aquests que verifiquem l'autenticitat d'aquella crida interior a la conversió. «¿Per què cada comunitat cristiana, al costat del temple per celebrar i en els locals per reunir-se i ensenyar, no es dota d'àmbits per acollir, escoltar i practicar la solidaritat amb els més pobres en els quals Crist és present? És una manera de recordar aquesta presència a tota la comunitat, d'educar en l'acollida i en el servei i de promoure compromisos i responsabilitats. Per a aquest objectiu ja es fa necessària per a totes les comunitats una escola de formació per al servei, de la mateixa manera que hi ha una escola d'educació per a la fe i per a l'oració» (núm. 24, Càritas italiana).

L'enyorat bisbe president de la Pax Christi italiana, Tonino Bello, traspasat prematurament el 1993, somniava amb promocionar en tota l'Església aquesta cultura de l'acollida. Tot això que ara proposa la Càritas italiana ell ho hauria anomenat afectuosament *caritat doxològica* (*doxa*, vol dir 'glòria'), caritat que glorifica Déu. Però ens diria que la caritat doxològica també ha de desembocar en la *caritat política*, és dir, en l'esforç conjuntat de totes les nostres comunitats i moviments per estimular i fer que els nostres polítics, governants i legisladors, concretin en accions i lleis aquesta atenció especial per als més necessitats.

Pensar, pregar, fer bé a la gent

Ramon Masnou
bisbe emèrit de Vic

Bona gent: amb aquesta salutació, sant Vicenç Ferrer començava les seves prèdiques, a casa nostra i a terres estrangeres. Bona gent, doncs.

Acollint amb agraïment i goig la invitació de *Catalunya Cristiana*, m'he decidit amb una mica de por, a fer unes ratlles de col·laboració. Sota el pes de vuitanta-vuit anys i d'unes quantes xacres, no sé si el Senyor me'n deixarà escriure gaires. En tot cas, aquí teniu les primeres. Si en puc escriure d'altres, no pensin pas els lectors que les escrigui amb embranzides de jove, ni pensant descobrir les Amèriques. Només desitjo que el Senyor m'ajudi a ajudar els altres a pensar,

pregar i fer bé a la gent, la qual cosa pot donar la idea del que voldria que fos la pauta de la secció indicada pel títol.

Tal com està avui el pati, en el món, l'Església i a casa nostra, em sembla que si volem trobar un bon remei casolà, barat i eficaç, a tall de vacuna, antibiòtics i vitamines de mena espiritual, ens faran molt de servei els tres ingredients d'aquesta recepta, tant pel que fa a les nostres persones com a la comunitat. Tots en sabem prou de gemegar i queixar-nos. No és pas que l'hagi tret del meu magí la recepta: m'ha vagat de fer-la servir valent-me de l'evangeli, de l'ensenyament de l'Església i de l'experiència dels que en saben més.

El que ens pot passar, en les receptes espirituals —i sembla que passa sovint— es que de vegades fem com aquells malalts del cos que, després de marejar el metge, l'apotecari i els de

la família, no es prenen el remei receptat i diuen que se'l prenguin els altres. El qui escriu aquestes ratlles, amb tants anys al damunt i amb una salut no gaire ufanosa, de remeis de metges del cos i de l'ànima n'ha pres una carretada; mai, però, no he receptat res per al cos dels altres; si que ho he hagut de fer per a la salut espiritual dels altres perquè les receptes de capellans i bisbes, no són de monopoli, tot i que siguin espirituals; ells són especialistes, o almenys ho haurien de ser, però tanmateix també hi ha bons laics que ho són, especialment si són fidels seguidors de Jesucrist.

Per tant, germans i amics de *Catalunya Cristiana*, si el Senyor no ho disposa d'altra manera i m'és possible de bestreure i dir la meua en aquestes pàgines tiraré cap aquest cantó de fer receptes sobre la manera de pensar, pregar i fer bé a la gent.

Impromptu

Oriol Camps

Altra vegada l'Advent

Altra vegada hem arribat a l'Advent, el temps que hauríem d'aprofitar seriosament per prepararnos per celebrar dignament el naixement del Senyor, allà, en un racó de la terra, als afores d'una ciutat vinguda a menys, però que conservava el rang de ciutat reial, la ciutat de David.

I altra vegada correm el risc, si no hi posem atenció, de deixar-nos arrossegar pel batibull de lluminàries i d'ofertes temptadores de tantes coses que poden il·lusionar-nos, però que segur que ens poden desviar d'aquest temps d'espera que ens portarà a la més sentida i alegre de les commemoracions: el naixement de Jesús, la seva entrada al nostre pobre món.

I és precisament la commemoració, la contemplació del fet més extraordinari viscut per la humanitat, el que ens ha de moure. Tota la resta, les il·luminacions, les publicitats desafortunades de menges selectes i begudes escumejants, o tecnificades joguines per a infants que en molts casos no sabran què fer amb elles, no tenen més objectiu que satisfer vanitats.

Mai aquest esclat artificial m'ha satisfet. Menys ara que he pogut trepitjar els llocs sants on va esclatar la meravella, i que precisament són d'una senzillesa corprenedora, tant penetrant, que la imaginació et situa en aquells moments solemnes del glòria a Déu a les altures i pau als homes que estima el Senyor.

Que lluny és el nostre Nadal, d'aquell esclat!

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

Un país sota la mirada de Déu

Amb aquest mateix títol, Bruno Chenú, redactor en cap de *La Croix*, fa una reflexió sobre els Estats Units, on la separació de les Esglésies cristianes i l'Estat, diu, «no significa pas la separació del país i la religió» (*La Croix*, 18-X-1996).

Ja en temps de la creació oficial d'aquella nació, la referència religiosa hi fou present. En la declaració d'independència del 4 de juliol de 1776 s'esmenta quatre vegades el nom de Déu, que és considerat com a fiador del destí dels americans. Per bé que en l'article 3 de la Constitució federal s'estableix la separació de les Esglésies i l'Estat, també es diu: «El Congrés dels diputats no aprovarà cap llei que vulneri l'exercici lliure d'una religió.»

Continuen els EUA sota la mirada de Déu? Hi ha proves que ho confirmen. Així, per exemple, tothom coneix l'inscripció impresa en la lletra de canvi: «En Déu posem la nostra confiança.» Les festes nacionals, com el *Thanks-*

giving són jornades de pregària. Als Estats Units se celebra un cop a l'any el «Dia d'acció de gràcies al Totpedorós». L'immigrant quan arriba i s'integra com a nou ciutadà, presta aquest seriós compromís: «Juro fidelitat a la bandera dels EUA i a la República que els representa: un país indivisible sota l'autoritat de Déu, amb justícia i llibertat per a tothom.»

A l'escriptor anglès, G. K. Chesterton li preguntaren què era per a ell Amèrica. Reposta: «Un país amb ànima d'una Església.» Encara avui és inviable ser president de la Nació si el candidat no professa la fe d'alguna de les Esglésies cristianes existents.

Òbviament que els EUA actualment no són pas, ni de bon tros, un model de societat, però aquest capteniment històric i continuat —alguns en diran ingenu— fa pensar. També Catalunya té històricament arrels cristianes. Altra cosa és saber fins a quin punt avui produeixen flors i fruits sota la mirada de Déu.

Església i escola

Francesc Riu

Indisciplina a l'escola

Aquests dies ho hem llegit a la premsa diària: el Govern britànic té greus problemes deguts a actes d'indisciplina escolar. Ara una escola de Nottingham està tancada perquè els professors han decidit fer vaga. La causa? Molt senzill: s'oposen a la readmissió d'un alumne de deu anys que ha protagonitzat incidents violents entre els companys de classe.

Si es tractés d'un cas esporàdic el senyor John Major no tindria motiu per posar-s'hi nerviós, però el problema és precisament que no es tracta d'un cas esporàdic, sinó d'un estat general d'indisciplina i violència que ha arribat a extrems gravíssims, com el de l'adolescent que ha mort a ganivetades el director de la seva escola, el de la nena que ha perdut la vida pels cops que li han donat uns quants nens de la seva edat, el d'una escola de Halifax, que ha hagut de tancar pels actes d'indisciplina de seixanta alumnes, alguns dels quals han agredit dos professors, etc.

Davant d'aquesta situació la senyora ministra d'Educació, Gillian Shephard, s'ha mostrat partidària d'autoritzar l'aplicació de càstigs corporals als alumnes indisciplinats.

Ja ens podem imaginar l'enrenou: els pares dels alumnes s'han manifestat contraris a l'adop-

ció d'aquesta mesura, i també ho ha fet el primer ministre John Major, que segurament ha recordat que els càstigs corporals a les escoles han estat prohibits expressament per la Comissió Europea de Drets Humans.

Ja ho veieu: mala peça al teler!

I, pel que diuen, aquest no és un problema exclusiu de les escoles britàniques, sinó que la violència i els actes d'indisciplina també han esdevingut freqüents en algunes escoles dels Estats Units, i pel·lícules recents han presentat

aquest problema amb prou cruesa.

Quan en una escola s'arriba a una situació d'indisciplina generalitzada, els responsables de la institució, a tots els nivells, podrien cometre l'error de creure que la solució és l'aplicació de «mesures disciplinàries», amb criteris anàlegs

als que els agents de l'ordre públic solen aplicar quan són cridats a frenar un «desordre». Costa poc d'imaginar quines són aquestes mesures. I costa poc d'imaginar quin és el seu valor educatiu.

Quan en una escola hi ha un nivell alt d'indisciplina, el problema no és en realitat la indisciplina, sinó allò que hi ha conduït. I de les causes que condueixen als actes d'indisciplina dels alumnes, no solen ser-ne responsables els mateixos alumnes. O dit d'una manera més suau: habitualment no en són responsables només els alumnes.

Per això, la solució tampoc no serà l'aplicació de càstigs, ni corporals ni de cap altra mena.

Al meu entendre, les causes de la indisciplina escolar són bàsicament dues: per un banda, la manca d'una proposta educativa que respongui de veritat a les necessitats i capacitats dels alumnes, la qual cosa els condueix a la pràctica d'activitats que no tenen res a veure amb l'aprenentatge dels continguts d'ensenyament; i, per l'altra, la manca de relacions educatives basades en una autèntica estimació entre alumnes i professors.

Respecte a la primera de les causes, el nou sistema educatiu preveu alguns recursos, que els professors hem de ser capaços d'utilitzar.

Respecte a la segona causa d'indisciplina, cal recordar un fet comprovat: els alumnes s'estimen aquells professors que, en l'actuació diària a l'aula i en temps d'esbarjo, fan que els seus alumnes se sentin estimats.

No seran aquests dos tipus de mesures les que evitaran la indisciplina escolar?

Respir

Miquel Estradé

Sense títol!

Fa molts anys d'això! Era un poblet petit, de gent bona, però de compliment religiós escàs; el senyor rector se'ls estimava, i ells també a ell. Però, allò que passa, que sempre hi ha qui es posa on no s'ha de posar, i un dia les autoritats diocesanes van rebre una denúncia: que el poble era una desgràcia, que el rector els ho consentia tot, que era una vergonya per al Bisbat, i per aquí anava el carro. En ocasió de la festa patronal del poble, qui ho podia fer hi va enviar a predicar un tridu un mossèn que tenia fama de «convertidor». El primer dia, per allò de la novetat, Déu n'hi do de la gent que hi havia al sermó; el segon dia, la cosa va afuixar; el tercer dia, menys gent encara. El tema eren els novíssims, però amb només tres dies el predicador es limità als tres primers: mort, judici, infern; el to, convençudament amenaçador. El bon rector del poble, patia i se'n dolia, i en acabat de tot digué al bon predicador: «Mireu, mossèn: la majoria de les coses que heu dit, hi ha almenys dues persones aquí que no se les creuen.» «Qui són?» «L'una sóc jo; l'altra, vós.» Quin títol hi posaríeu?

Humor

Cartes al lector

Amb el divorci la gent es fa un garbuix

Sr. Director,

Sóc partidària de la legalització de les parelles de fet per a tots aquells que no es vulguin casar «per sempre».

Ara bé, amb la llei del divorci la gent s'està fent un garbuix, perquè l'autoritat pública ja no defensa un vincle permanent i dóna seriositat civil a un matrimoni que es pot trencar en un tres i no res.

Quina diferència hi ha entre matrimoni civil i parelles de fet? Doncs que amb l'un et separen de franc i amb l'altre et costa temps i diners.

Per què no tornem una altra vegada al matrimoni de tota la vida passi el que passi? Ficant-se l'egoisme a la butxaca, no és pas gaire difícil.

MARIATERESA LLADÓ
Barcelona

Sobre el teòleg Drewermann

Sr. Director,

Hi ha coses que costen d'entendre a *Catalunya Cristiana*. Es permet publicar (veure «Afinant III» del 17/10/96) un article que elogia el teòleg alemany Drewermann i en què es critica *Catalunya Cristiana* per presentar altres articles anteriors a aquest teòleg d'una forma desqualificadora.

A continuació apareix una nota aclaridora del director del setmanari donant a conèixer que a aquest teòleg alemany li ha estat retirada la *venia docendi* de teòleg catòlic i va ser suspès pel seu bisbe a *divinis* l'any 1991, i que darrerament s'ha atrevit a menysprear públicament el papa Joan Pau II.

Si us plau, quan un personatge estigui *fora de lloc* no és lògic fer publicitat de les seves idees per no confondre el poble de Déu, que nosaltres no som els que hem

de jutjar, com pretén l'articulista, segons arguments partidistes, quan ja ho han fet els que tenen autoritat per fer-ho amb millor coneixement de causa.

JAIME PRATS SABATER
Barcelona

Residències per a monges de la tercera edat

Sr. Director,

Estic detectant que es produeix, entre algunes comunitats, sobretot de vida contemplativa, el problema de saber on es pot ingressar monges o exmonges que encara segueixen en el convent que per enfermetat que no requereix hospitalització o per edat, és necessari ingressar en una residència de les anomenades de la tercera edat.

Les residències regides per monges de vida activa o aquelles que reben subvenció per part d'estaments oficials s'han de descartar perquè s'exigeixen uns requisits que les monges que haurien d'obtenir una plaça no reuneixen i per altra banda, s'han viscut, en general, experiències per part dels centres que a vegades les han acollides de forma gens favorable a seguir desenvolupant aquesta tasca.

Les residències de tipus particular, on és més fàcil aconseguir un lloc per part de la monja que ha d'ocupar la plaça, no pot fer front a les quantitats que, mensualment, se li exigeixen, molt superiors a la pensió o als béns que poseeix.

Per això seria molt convenient començar a pensar en un projecte a curt termini que permeti disposar de residències pròpies que puguin acollir a les monges o

exmonges que encara segueixen en les respectives comunitats i que necessiten poder tenir una plaça en una residència de tercera edat i per tant viure fora dels monestirs.

CARME RAMIS i PEIRÓ
Lleida

Sacerdoci i matrimoni

Sr. Director,

A *Catalunya Cristiana* del 31 d'octubre, la Sra. Montserrat Sabé Colom fa referència a la meua carta publicada el 29 d'agost a l'entorn del títol «Congrés mundial de sacerdots casats».

A la carta de la Sra. Sabé, crec, que hauria anat molt bé un aclariment per part de la redacció de *Catalunya Cristiana*, ja que en el ritus oriental, es permet ordenar homes casats, però, un cop ordenats, no poden contraure matrimoni. Avui la gran majoria són cèlibes i als EUA ho són tots. En el ritus llatí en ordenar-se de diaca, es fa la promesa solemne de romandre cèlibes tota la vida. Ara bé, si demanen la secularització i un cop concedida, es poden casar, però no exercir el seu ministeri sacerdotal. Foren ells, qui renunciaren o demanaren que la promesa feta lliurement els fos anul·lada.

És una llàstima que *Catalunya Cristiana* publiques aquestes notícies com qualsevol setmanari que cerca publicitat i no com un setmanari netament d'acord amb el Magisteri del nostre Sant Pare Joan Pau II.

GUILLEM PRATS i VERDURA
Barcelona

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les vint línies mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar l'adreça i el telèfon. *Catalunya Cristiana* es reserva el dret de publicar les que consideri oportú i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

Retalls

La Croix (15-XI-96)

El Papa, Polònia i la CIA

La caiguda del comunisme, ¿és el resultat d'«una de les més importants aliances secretes de tots els temps», la de Vaticà i la CIA? Això és el que deixa entendre una nova biografia de Joan Pau II titulada *Sa Sainteté*, de Carl Bernstein i Marco Politi, de la qual *La Croix* recentment n'ha donat compte, no sense fer notar la polèmica provocada per una revelació tan extraordinària.

La tesi és temptadora, confessem-ho. Que l'interès comú dels Estats Units i de l'ex-cardenal de Cracòvia fou l'enfonsament del règim comunista, és innegable. I que aquestes dues «potències» hagin confrontat regularment els seus punts de vista, ¿què hi ha de més probable? Les discretes visites al Vaticà de William Casey, director de la CIA, o del general Wernon Walters, amb fotos-satèl·lits sota el braç, a part que són explicades de manera saborosa, són certament verídiques. Igualment, si el mateix conseller de Jimmy Carter,

Sbigniew Brzezinski, feia les seves visitetes a l'entorn del Papa polonès, no és sorprenent que les relacions s'hagin tramet, després del 1981, entre el president Reagan i el cardenal John Krol, president de la Conferència Episcopal americana, o entre el cap de la CIA i el nunci Pio Laghi.

Però on els autors van més lluny en la tesi d'aquesta «santa aliança», les proves hi són absents. No n'hi ha prou evocant misteriosos acords «que és massa aviat per revelar», o citar la xifra d'una ajuda de «50 milions de dòlars» de la CIA al sindicat clandestí Solidarnosc (una xifra molt exagerada, segons testimonis de l'època), o de brodar sobre la trobada «històrica» de Joan Pau II i Ronald Reagan, el 7 de juny de 1982 (i, ¿per què no sobre la del Papa i Jimmy Carter el 21 de juny del 1980, a les vigílies de les vagues de Gdansk?), per teixir les malles del complot del segle.

¿Quins serien aleshores els termes d'un hipotètic «pacte» entre el cap de l'Església catòlica i el president americà? ¿Les informacions i el diner procedent de la CIA, contra l'«alineament» (sic) del Papa sobre els

interessos de la Casa Blanca a l'Amèrica central? Ximpleries! Joan Pau II va posar els fonaments de la seva doctrina a Puebla, el gener de 1979, quan Reagan no era encara a la Casa Blanca. I és conèixer malament el Papa polonès imaginar-lo acceptant semblant mercadeig. Per altra banda, els autors del llibre són molt silenciosos sobre els sentiments fortament matisats de Joan Pau II sobre els Estats Units i l'*american way of life*! Sobre la hipòtesi segons la qual el Papa, amb aquests contactes, buscava «llaços íntims, d'alt nivell, amb la nació més poderosa del món» per estar «en el cop» (sic), n'hi ha prou subratllant la lleugeresa...

No, la gran i virtuosa Amèrica no ha manipulat el Sant Pare, el qual no ha manipulat els polonesos! La realitat històrica és alhora més complicada i més bella. Que la influència del «Papa eslau» a l'Europa de l'Est ha estat determinant en el despertar dels pobles oprimits pel règim totalitari soviètic, això no ofereix cap dubte. Que la política dels Estats Units, especialment el repte tecnològic de la «guerra de les galàxies», hagi jugat també el seu paper en aquest procés, és cert. Però donem a Reagan el que és de Reagan, al Papa el que és del Papa, i als polonesos allò que és dels polonesos...

■ Bernard Lecomte

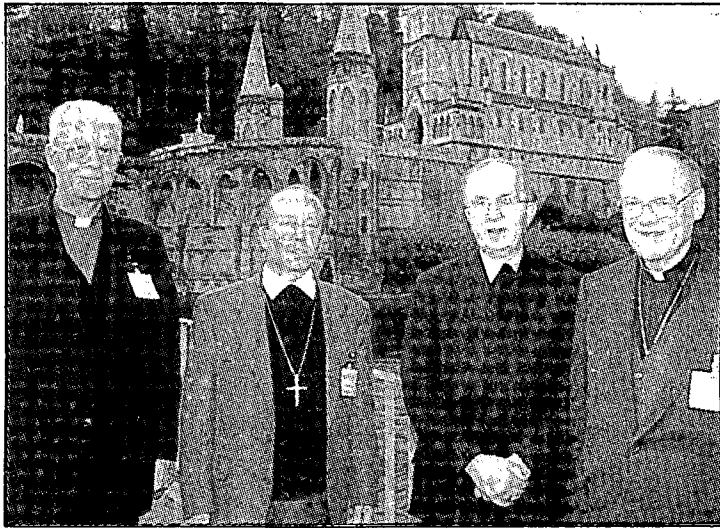
esglèsia en el món

França

Mons. Louis-Marie Billé i Mons. Jacques David, president i vicepresident dels bisbes de França

Nous càrrecs de la Conferència Episcopal

PARÍS.— Els 114 membres de la Conferència dels bisbes de França han elegit la seva nova presidència, constituïda per un tàndem de la Vendée: Mons. Billé, 58 anys, arquebisbe d'Aix-en-Provence, fins ara encarregat de la catequesi i del catecumenat, com a president, i Mons. Jacques David, de 66 anys, bisbe d'Evreux, vicepresident. Aquesta elecció, menys difícil que alguns temien, confirma la imatge d'una Església de França oberta i serena.

Reunits a Lourdes, Mons. Billé (segon per l'esquerra), nou president de la Conferència episcopal, i Mons. David, vicepresident (segon per la dreta), envoltats pels seus predecessors, Mons. Duval (a la esquerra) i Mons. Marcus (a la dreta).

El març passat, l'actualitat ja s'havia concentrat en Mons. Jacques David: deixant La Rochelle, arribava a Evreux per a la difícil successió de Mons. Gaillot. El nou vicepresident de l'episcopat ja havia fet les seves proves en el pla nacional com a portaveu de l'episcopat de 1977 a 1981, i després com a president del Consell nacional de la solidaritat (1989-1995). Aquest home de comunicació amb un perfil «social», és també un expert canonista, format a Roma. Bisbe des del 1981, primer va ser auxiliar de Mons. Maziers, a Bordeus, després bisbe de La Rochelle, l'any 1985, abans d'anar a Evreux: una diòcesi que sense cap mena de dubte acollirà la seva elecció com un signe favorable després d'haver passat les conegudes viscissituds. (*Le Pelérin*)

**CASA
GAY**

**SERVEI DE LLOGUER PER A
FESTES I BANQUETS.**

**CADIRES, TAULES, CRISTALLERIA,
VAIXELLA, ETC.**

ROGER DE LLÚRIA, 12-114

Tels. 318 14 95 - 301 67 31- Fax: 412 44 55

LA XINA

Crida a la unitat dels catòlics xinesos

HONG KONG.— Un bisbe catòlic «clandestí», Andrew Han Jingtao, ha escrit una crida a favor de la reunificació de tots els catòlics xinesos, patriotes i clandestins. «No perdrem el temps per saber qui ha tingut o no raó; més aviat hem de considerar-nos un únic ramat sota un sol pastor.» La carta ha estat difosa a Hong-Kong i està dirigida als bisbes de l'Església catòlica «oficial» o patriòtica. L'autor de la carta, de 77 anys, va estar a la presó des del 1953 al 1980; en aquest últim any va ser consagrat com a bisbe clandestinament. «Les dues Esglésies, escriu, han de mirar cap al futur i proclamar la seva unitat. S'han de considerar, al mateix temps, membres lleials de l'Església catòlica i lleials ciutadans xinesos.» El president de la Conferència Episcopal catòlica patriòtica ha rebut amb agraïment aquesta carta del seu «germà en l'episcopat». (*OFIM*)

EUA

Ha mort el cardenal Joseph Bernardin, arquebisbe de Chicago

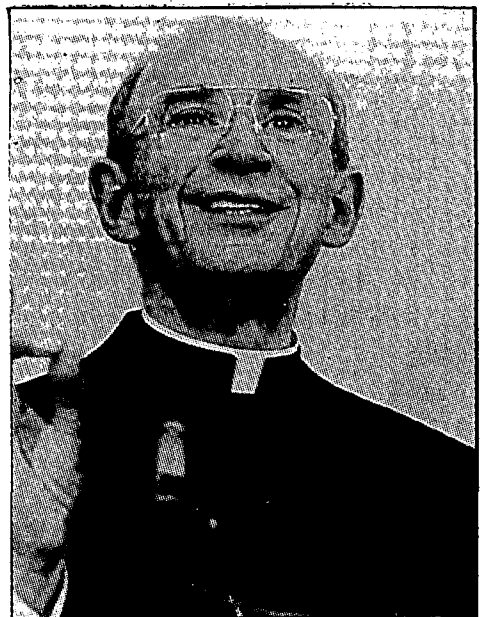
■ Una de les figures més importants de la jerarquia nord-americana

CHICAGO.— El cardenal Joseph Bernardin, arquebisbe de Chicago i una de les figures més importants de la jerarquia nord-americana, va morir el 14 de novembre passat a causa d'un càncer de pàncrees.

Abans de morir va rebre al seu llit de malalt terminal les trucades del papa Joan Pau II i del president dels Estats Units, Bill Clinton. El papa Joan Pau II, segons la portaveu, el va beneir i li va agrair el seu treball a favor de l'Església universal.

El cardenal patia des de fa més d'un any un càncer pancreàtic tal com ell mateix va anunciar públicament. Centenars de bisbes nord-americans reunits a Washington van tributar un llarg aplaudiment al cardenal Bernardin, que, des del seu llit de malalt, va enviar una carta al Tribunal Suprem per oposar-se enèrgicament al dret de suïcidi assistit.

Bernardin havia estat acusat per un antic seminarista d'abusos sexuals. Els grans diaris nord-americans, se li van tirar a sobre, tot i que el cardenal va insistir en la seva innocència. Després, quan l'acusador ho va negar tot i va al·legar que necessitava diners perquè estava malalt de sida, aquests mateixos diaris gairebé no van donar rellevància a la notícia. Poc després, el cardenal va caure malalt del càncer que ara l'ha conduït a la mort. (*EFE*)

Vaticà

El Papa accepta la invitació de Fidel Castro per visitar Cuba

■ Joan Pau II i el líder cubà mantenen un diàleg «clar i directe»

ROMA.— «Sigui benvolgut, gràcies per la seva visita», van ser les primeres paraules del Papa en estrènyer la mà a Fidel Castro, després que aquest el salutés dient-li: «És per a mi un gran honor.» La visita va tenir lloc el matí del 20 de novembre en un encontre «clar i directe», però no «cordial». El dia anterior havia rebut l'expresident de Rússia, Gorbtxov.

Totes dues personalitats es van reunir a la biblioteca privada del Sant Pare, sense acompanyants ni intèrprets, ja que tots dos van conversar en espanyol.

Joaquín Navarro-Valls, portaveu oficial del Vaticà, va manifestar després a més de dos-cents periodistes que a l'encontre van ser examinades qüestions referents a la normalització de l'Església a Cuba. «El Papa accepta visitar un país si hi ha dues condicions: llibertat per establir els itineraris i per dir el que vulgui. En renovar la invitació, Castro va confirmar que està d'acord en què aquestes condicions seran respectades.» Navarro-Valls va afegir que a la visita «s'han aprofundit alguns temes relacionats amb la vida dels

catòlics al país així com l'activitat dels bisbes, sacerdots i religiosos en el desenvolupament de la seva missió religiosa i social». En aquest punt, el portaveu del Vaticà va recordar que a Cuba només hi ha 200 sacerdots per a 11 milions d'habitants, i va revelar que entre els temes tractats hi va haver el que l'Església pugui obrir algun mitjà de comunicació, sigui ràdio o televisió. Finalment, Navarro-Valls va assegurar que l'alliberament de presos polítics va ser tema de conversa. Però no la qüestió del embargament contra l'illa, atès que la postura del Vaticà ja és coneguda en relació amb la llei Helms-Burton.

«Santedat, espero veure'l ben aviat a

Cuba», va dir Castro en acomiadar-se de Joan Pau II. «Gràcies. La meua benedicció per a tot el poble cubà», li va contestar el Papa. Un cop fora del Vaticà, el dictador es va declarar colpit i emocionat. «He vist un home noble, amable i bo, amb bona salut», i va afegir: «Serà rebut amb gran respecte perquè pot resoldre els problemes del nostre país.»

La premsa internacional ha donat un gran ressò a aquest esdeveniment, i ressalta que si Joan Pau II va contribuir a la caiguda del comunisme a l'Europa central, pot facilitar certa obertura democrà-

tica i pacífica i contribuir a què es generi una dinàmica que porti a Cuba vers la llibertat i respecte als drets humans fonamentals.

C.C.

«Cal un canvi de mentalitat en els estils de vida»

■ Joan Pau II en la Cimera Mundial sobre l'Alimentació

ROMA.— El 13 de novembre el Papa va parlar a les delegacions dels 194 països participants a la Cimera Mundial sobre l'Alimentació, que va durar quatre dies, organitzada per l'Organització per a l'Agricultura i l'Alimentació de l'ONU, i els va encoratjar a perseverar en els seus esforços per alleugerir la fam al món, subratllant les obligacions dels països rics envers els pobres.

El Papa va arribar poc abans de la cerimònia d'obertura, i va ser rebut pel director general de la FAO, Jacques Diouf, el secretari general de l'ONU, Boutros Boutros-Ghali, el president del Consell de Ministres d'Itàlia, Romano Prodi, i la reina Noor Al Hussein de Jordània.

En esmentar els estudis de la FAO, va recordar que hi ha «més de 800 milions de persones que encara pateixen desnutrició. Hem de buscar solucions junts, uns al costat dels altres, perquè no hi hagi més persones famolenques i persones que visquin en l'opulència, persones molt pobres i molt riques, persones a les quals els falta el que és necessari i que malgasten excessivament. Aquests contrastos entre la pobresa i la riquesa són insuportables per a la humanitat». Cal, va dir el Sant Pare, «la ferma i perseverant determinació de treballar pel bé comú», així

com un canvi «en les mentalitats i en els costums pel que fa als estils de vida i a les relacions amb els recursos i els béns». «S'ha de renunciar —va afirmar Joan Pau II— al sofisme que diu que "ser molts vol dir estar condemnats a ser pobres". L'home pot modificar les situacions i respondre a les necessitats creixents. Però seria il·lusori creure que una estabilització arbitrària de la població mundial o fins i tot la seva reducció, podria resoldre directament el problema de la fam.»

El Papa va assenyalar que els conflictes, el pes del deute sufocant, els refugiats obligats a abandonar les seves terres i

«les poblacions que són víctimes d'embargaments imposats sense prou discerniment», són algunes de les causes de la fam al món. Més endavant, va comparar el que s'inverteix en el sector agrícola i alimentari amb les quantitats utilitzades en armaments, i les despeses supèrflues practicades als països més desenvolupats. Va ressaltar que cal prendre unes decisions «per lliurar recursos importants que garanteixin a gran part dels països la seguretat alimentària, factor de pau». Va afegir que «les proposicions contingudes en el Pla d'Acció tenen com a fi assegurar un just repartiment de la propietat productiva, la promoció d'acti-

vitats associatives i cooperatives agrícoles, així com una protecció de l'accés als mercats en benefici de les poblacions camperoles. Tot això seria insuficient si no s'afegissin els esforços per educar les persones en la justícia, en la solidaritat i en l'amor de tota persona, que és un germà».

Joan Pau II va recordar que en la seva carta apostòlica *Tertio millennio adveniente* de 1994, havia suggerit «unes iniciatives concretes de solidaritat internacional» en preparació per a l'any 2000. Va recordar «una notable reducció, o bé una total condonació del deute internacional, que grava sobre el destí de moltes nacions». (VIS)

MARGARITA COMELLAS

MARGARITA COMELLAS
CENTRAL DEL AUDIFONO

Audioprotésista amb àmplia experiència li informará

Desitja vostè saber més sobre els nous i pràcticament ocults audífons de tecnologia digital o analògica?

Demani hora al 423 95 13

Primera visita gratuïta. Aprofiti descompte especial novembre
C/ Calàbria 119-121, 7, 4, 08005 Barcelona

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic B; ferial I)

Temps d'Advent

(Saltiri: setmana 3)

DESEMBRE, 1996

1. Diumenge I d'Advent

Morat. Lectures: Isaïes 63:16b-17.19b;64:2b-7 / Salm 79 / 1 Corintis 1:3-9 / Marc 13:33-37

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Eloi, b. mr.; Olimpíades, mr.; Nahum, prof.; Santes, Natàlia, matr. i Càndida, mr.
Festa Major: a Martinet, Puigdàlber, Sant Dalmai i Surroca.

2. Dilluns

Fèria. Morat. Lectures: Isaïes 2:1-5 / Salm 121 / Mateu 8:5-11

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Cromaci i Nonnus, bs.; Santes, Bibiana, vg. mr.; Elisam vg. mja.; Aurèlia, Martana, Paulina i Adria, mrs.; Maria Àngela Astorch, mja.

3. Dimarts

Sant Francesc Xavier, S.J. (MO) Blanc. Lectures: Isaïes 11:1-10 / Salm 71 / Lluc 10:21-24

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Sofonies, prof.; Galgan, erm.; Àmbic, Claudi i Maur, mrs.; Cassià, mr.; Santes, Hilària i Magina, mrs.

4. Dimecres

Fèria. Morat. Lectures: Isaïes 25:6-10a / Salm 22 / Mateu 15:29-37

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Joan Damascè, prev. dr.; Teòfanes mr.; Osmund i Annó, bs.; Bernat, card.; Santes Bàrbara, vg. mr. i Ada, vg.

Festa Major: a Cercs, Santa Bàrbara, Torres de Segre i Vallfogona de Riucorb.

5. Dijous

Fèria. Morat. Lectures: Isaïes 26:1-6 / Salm 117 / Mateu 7:21.24-27

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Sabas, ab.; Dalmau i Pelí, bs.; Grat, mr.; Santa Crispina, mr.

6. Divendres

Fèria. Morat. Lectures: Isaïes 19:7-24 / Salm 22 / Mateu 9:27-31. Si es vol: Sant Nicolau de Bari, b. (MLI). Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Emilià i Majòric, mrs.; Policroni, prev. mr.; Santes, Dativa i Leòncia, mrs.; Asela, vg.
Primer divendres del mes.

Festa Major: a Malgrat.

7. Dissabte

Sant Ambrós, b. i dr. (MO) Blanc. Lectures: Isaïes 30:19-21 / Salm 146 / Mateu 9:35-10:1.6-8

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Martí, ab.; Eutiquià, prev. mr.; Agató, Policarp i Servent, mrs.; Santa Fara, abd.

Lectures bíbliques

Diumenge I d'Advent

Cicle B

• Lectura primera

Is 63:16b-17, 19b;64:2b-7

Oh, si esquincéssiu el cel
o baixéssiu!

Lectura del llibre d'Isaïes

Vós, Senyor, sou el nostre pare, el vostre nom és, des de sempre, El-nostre-redemptor. Senyor, ¿per què deixeu que ens desviem dels vostres camins, que els nostres cors s'obstinin en no creure en vós? Reconcilieu-vos amb nosaltres per amor dels vostres servents, per amor de les tribus que heu pres per heretat. Oh, si esquincéssiu el cel i baixéssiu, si davant vostre es fonguessin les muntanyes.

Cap orella no ha sentit ni cap ull no ha vist mai un Déu, fora de vós, que salvés els qui esperen en ell. Vós veníeu a trobar els qui feien el bé i es recordaven dels vostres camins.

Però ara us heu disgustat amb nosaltres, que hem pecat i ens hem rebel·lat sempre contra vós. Tots som semblants a persones impures, cap de les nostres bones obres no és més que la roba tacada d'impureses.

Ens marcim tots nosaltres com la fulla caiguda i les nostres culpes se'ns emporten com el vent. No hi ha ningú que invoqui el vostre nom, que es recolzi en vós en desvetllar-se, perquè ens heu amagat la vostra mirada i ens abandoneu a les nostres culpes. Però enmig de tot, Senyor, sou el nostre pare; nosaltres som l'argila i vós, el terrisser; tots som obra de les vostres mans.

Salm responsorial

79:2ac i 3bc, 15-16, 18-19 (R.: 4)

Pastor d'Israel, escolteu-nos.

Vós que teniu querubins per carrossa, desvetlleu el vostre poder, veniu a salvar-nos.

R. Déu de l'univers, renoveu-nos,
feu-nos veure la claror de la vostra
mirada i serem salvats.

Déu de l'univers,

gireu des del cel els vostres ulls,
veniu i visiteu aquesta vinya,
que la vostra mà havia plantat
i havia fet robusta i forta. R.

Que la vostra mà reposi

sobre l'home que serà el vostre
[braç dret,
el fill de l'home a qui vós doneu
[la força.No ens apartarem mai més de vós;
gardeu-nos vós la vida
perquè invoquem el vostre nom. R.

• Lectura segona

1C 1:3-9

Vivim esperant la manifestació
de nostre Senyor JesucristLectura de la primera carta de sant Pau
als cristians de Corint

Germans, us desitjo la gràcia i la pau de Déu, el nostre Pare, i de Jesucrist, el Senyor. Sempre beneïxo Déu per vosaltres, pensant en la gràcia que us ha donat en Jesucrist. De tot us ha enriquit en ell: de tot do de paraula i de coneixement.

El testimoni que doneu de Crist s'ha refermat tant entre vosaltres que no us manca cap mena de do, mentre viviu esperant la manifestació de Jesucrist, el nostre Senyor. Ell també us mantindrà ferm fins a la fi, perquè el dia de Jesucrist, el nostre Senyor, sigueu trobats irreprencibles. Déu és fidel, i és ell qui us ha cridat a viure en comunió amb el seu Fill Jesucrist.

Al·leluia

Salm 84:8

Senyor, feu-nos veure el vostre amor,
i doneu-nos la vostra salvació.

Evangeli

Mc 13:33-37

Vetlleu: No sabeu quan tornarà l'amo
de casa

Lectura de l'evangeli segons sant Marc

En aquell temps, deia Jesús als seus deixebles: «Estigueu atents, vetlleu. No sabeu quan vindrà el temps decisiu. L'home que se'n va a terres llunyanes, sortint de casa deixa els seus criats responsables de les tasques que confia a cadascun, i al porter li recomana que vetlli. Igual heu de vetllar per vosaltres, perquè no sabeu quan tornarà l'amo de casa; no sabeu si vindrà al vespre, a mitjanit, al cant del gall, a la matinada. El tindreu aquí a l'hora menys pensada: mireu que no us trobi dormint. I això que us dic a vosaltres, ho dic a tothom: Vetlleu.»

La presència de Maria

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

La coincidència de lectura evangèlica de la solemnitat de la Immaculada Concepció de Maria amb la del quart diumenge d'Advent ens porta aquest any a escoltar dues vegades en poc temps l'evangeli de l'anunciació de l'àngel a Maria. ¿Repetició innecessària? Més aviat una doble oportunitat: la primera, per destacar la diferent «lectura» del mateix text el dia 8 de desembre i el diumenge IV d'Advent del cicle B (l'actual); la segona, per trobar en aquesta mateixa repetició allò que Maria ens ensenya en l'itinerari vers el gran Jubileu.

Dos «misteris»

Si prenem el leccionari i mirem el text subratllat a l'inici de la lectura de l'evangeli (el títol) del 8 de desembre trobarem les paraules: «Déu te guard, plena de gràcia; el Senyor és amb tu»; si mirem, en canvi, el títol de l'evangeli del diumenge IV d'Advent d'enguany trobarem: «Déu t'ha concedit el seu favor i tindrà un fill.» Heus aquí, doncs, les dues «lectures», que corresponen als dos «misteris» celebrats: en el pri-

mer cas, el misteri de la plenitud de gràcia donada per Déu a Maria, fent-la santa i immaculada des de la seva mateixa concepció; en el segon cas, el misteri de la maternitat divina de Maria, també per iniciativa de Déu que l'ha escollida.

Entre els dos misteris hi ha una relació directa, però no són pas el mateix. La concepció de Maria és vista passivament: Maria és una criatura de Déu que en la seva mateixa entrada a la vida ha estat afavorida per la gràcia divina. No es tracta, per tant, de la concepció virginal de Jesús que tingué lloc activament en el si de Maria, per obra de l'Esperit Sant: aquest misteri és el de la maternitat. La relació, però, és clara: Déu ha «preparat» la Mare del Verb fet home, i totes les característiques que resplendeixen en Maria estan en funció de la seva maternitat divina.

Vist des de la persona de Maria, l'itinerari de la seva existència es presenta com un gran acte de fe i d'obediència a la Paraula de Déu. «L'ha engendradora primer en el cor, i després en el cos»; diu sant Agustí. La maternitat

divina és el centre, i la culminació de la seva missió en la història. El seu càntic de lloança i d'acció de gràcies per les «meravelles» de Déu—el Magníficat—és una resposta a la proclamació de la seva fe, que li adreça la mare del Baptista: «Feliç tu, que has cregut! Allò que el Senyor t'ha fet saber es complirà.»

Maria en el camí vers el tercer mil·lenni

Joan Pau II ha assignat a Maria una presència «transversal» o «obliqua» al llarg de tota la fase preparatòria per al Jubileu de l'any 2000. El Papa descriu les perspectives d'aquesta presència en funció del caràcter cristològic i trinitari que ha volgut imprimir a la preparació del Jubileu, i a la idea de fons que ho domina tot: l'Església ha de treballar per entrar en el tercer mil·lenni vivint en el Crist Redemptor de l'home, al qual totes les portes de la humanitat estan cridades a obrir-se; viure en Crist és entrar en la comunió trinitària, i aquesta vida es nodreix per la participació del misteri de l'Eucaristia.

En aquesta dinàmica, ¿què hi aporta la Mare de Déu? Hi aporta allò que li és propi en tota la història de la salvació: ella precedeix l'Església, n'és el tipus i l'exemple. Maria és «model de fe viscuda», «dona dòcil a la veu de l'Esperit, dona del silenci, de l'escolta, de l'esperança», «filla predilecta del Pare, exemple perfecte d'amor, tant a Déu com al proïsme», i, sobretot, Mare del Verb encarnat, Mare de Déu (vegeu TMA nn. 43, 48, 54).

Maria ha viscut com ningú més en la comunió trinitària, perquè ningú com ella ha estat vinculada al Fill de Déu fet home, Jesucrist. Per això és tan important tenir-la present en l'itinerari que ens indica el Papa per al trienni 97-99.

Per Jesucrist vers el Pare en l'Esperit Sant. Un sol Senyor, una sola fe, un sol baptisme. Un sol cos i un sol esperit, com és una sola l'esperança de la nostra vocació. Un sol Déu i Pare de tots. Una sola dona, santa i immaculada, la Verge Maria, mediació maternal per a l'acompliment de la plenitud dels temps, l'entrada de l'eternitat de Déu en la història de l'home (TMA, n. 10).

La Bíblia a l'abast

Viure esperant

(1Co 1:3-9)

Josep M. Aragonès, rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

Una definició de cristià

L'Apòstol escriu a «l'Església de Déu que és a Corint» (v. 2a). Ell, l'Apòstol, i el seu col·laborador en el servei de l'evangelització, saluden els creients aplegats en la comunitat d'aquella ciutat, i no els anomena cristians, —nom que, per altra part, sols apareix en el NT en Ac 26:28 i 1Pe 4:16—, sinó simplement «els santificats en Crist Jesús» (v. 2b). I afegix: «Cridats a ser sants» (v. 2c). El cristià, doncs, és el qui ha estat cridat a ser sant i ha estat santificat en Jesucrist. No es tracta, doncs, d'una persona que s'ha adherit a una ideologia, a una doctrina, després d'haver-la estudiat bé. És un que ha escoltat la crida de Déu i hi ha respost, deixant que Déu actués lliurement en ell. I el Senyor hi ha actuat: pel baptisme, ha ficat el misteri pasqual de Jesucrist en la seva vida, de tal forma que l'ha arrencada del profà i l'ha consagrada. La visió que Pau té del cristià és remarcablement diferent de la que

moltes vegades ens fem nosaltres. No es tracta de veure el cristià com una persona aïllada del món, solitària, adherida a una societat marginada. Es tracta de veure el cristià amb tota la força del dinamisme de la salvació de Déu, que ha actuat per Jesucrist, i que no exclou ningú. Més encara, que, per definició, és comunió, església, aplec comunitari. La salutació paulina es clou amb les paraules que encapçalen la nostra perícopa litúrgica: «Us desitjo la gràcia i la pau de Déu, el nostre Pare i de Jesucrist, el Senyor» (v. 3).

La riquesa del cristià

La riquesa del cristià és Jesucrist. La seva vida, el seu misteri salvador. Jesucrist és el qui ha transformat la nostra vida. De fet, és el qui la porta a la realització total. Per això tota la preocupació del cristià ha de ser la de conèixer Jesús i no sols en teoria—conèixer-ne la doctrina, cosa per altra part necessà-

ria—, sinó en la pràctica, vitalment. Aquest coneixement pràctic de Jesús suposa veure'l com el que realment és, el Vivent, i establir-hi un tracte personal, íntim, una vertadera amistat. Suposa també entrar en el seu misteri pasqual i reproduir-lo en tots i cadascun de nosaltres, en la nostra vida concreta i en les circumstàncies històriques del món actual. Suposa finalment celebrar-lo en la comunió dels germans. Aquesta és la gran riquesa del cristià. Allò que el fa diferent de l'altra gent i, al mateix temps, el fa fort contra tota mena d'adversitat. Veure els cristians de Corint des d'aquesta perspectiva és motiu d'acció de gràcies per l'Apòstol: «Sempre beneixo Déu per vosaltres, pensant en la gràcia que us ha donat en Jesucrist. De tot us ha enriquit en ell: de tot do de paraula i de coneixement» (vv. 4-5).

L'esperança com a vida

Si la vida cristiana comença, i es

manté, gràcies al do de Déu, el cristià ha de ser per definició una persona d'esperança. Esperar allò que no tenim i que necessitem, i que, per altra part, sabem segur que se'ns ofereix i se'ns ha donat. «Viu esperant la manifestació de Jesucrist, el Senyor» (v. 7b). Aquesta espera vital no té com a objectiu únicament l'acompliment, al darrer dia, de les promeses de Déu. És també, ara i aquí, en el cor de la nostra història, de la nostra actualitat més pròxima, que la comunitat cristiana ha d'esperar que Jesucrist «el Senyor d'ells i nostre», es manifesti. I aquí és on cal que s'uneixin la gràcia de Déu i l'esforç de la nostra resposta. Llavors és quan el cristianisme és vist com una vida—llevat: estranya a la massa del món enderiat en certs plans i projectes diferents dels que Déu ha preparat des de sempre per a la realització humana, i al mateix temps, ferment de renovació de conversió. Una vida arrelada en el temps present, i també amb la mirada fixa en els temps darrers.

Pensant en els sants

Joan Guiteras i Vilanova

Avesats a contemplar, en els nostres temples, les imatges dels sants, fàcilment podríem pensar que foren uns éssers superiors, allunyats de la trama de l'escenari del món on actua la nostra pobra humanitat. No se sap si amb gaire èxit. Ells foren homes i dones normals. Se sentiren, sense dubte, atrets per les coses que ens solen atreure i fascinar: el diner, el passar-ho bé, la bellesa humana, el sexe... I hagueren de fer una opció. Es van haver de convertir. Es realitzà en ells l'experiència del profeta Isaïes: «M'heu afalagat, Senyor, i m'he deixat seduir, us heu apoderat de mi i m'heu dominat.»

Aquest és el do necessari: el convenciment que Déu ho és tot per a l'home. Que només Ell pot omplir la nostra vida. Es tracta de descobrir i valorar el do de la nostra vocació sobrenatural. Sí, som creats i redimits. Els sants sabien mirar el Crist Redemptor. Ell, encarnant-se, vivint en aquest món, obrant signes i prodigis, morint i ressuscitant, revelà el rostre del Pare i ens revela qui som nosaltres. Necessitem arribar a estimar Déu, amb tot el cor i totes les forces, mirant Jesucrist, el Fill de Déu fet home.

Els sants sentien que una mena de foc abrusava el seu cor. I no trobaven que quedés satisfet ni en

saber escoltar

una bona posició social, ni en la recerca de les riqueses, ni en el poder... Un dia s'adonaren que el seu cor descansava en Algú que, tot i ésser invisible, era més evident que tot el que els seus ulls mortals veien i el que les seves mans de carn palpaven.

El homes i dones de la nostra època, cercadors de felicitat i benestar, hem de poder trobar el centre que regeix la nostra vida. L'eix entorn del qual gira la nostra existència és Déu. Déu que per amor ens ha creat i per amor, en Crist, ens ha redimit. Déu que ens crida a la santedat avui.

El Jordà

P-J Ynaraja, capellà del Montanyà

Poc després d'arribar a Terra Santa em digueren que l'últim dijous d'octubre era el dia en el qual es podia anar al lloc del baptisme de Jesús. Fra Ovidi, sense que jo li digués, va reservar-me lloc en un autocar, va preparar-me posteriorment l'alba i l'estola, endu-te-la com a record, va dir-me al lliurar-me-la. Un detall, entre molts, de la delicadesa de l'amor franciscà que aquests dies rebo i no mereixo, però que agraeixo a Déu.

Al lloc no s'hi pot anar habitualment, ja que és fronterer amb Jordània, nació amb la qual fins fa poc Israel estava en guerra. L'entorn està sembrat de mines. Al mateix convent franciscà no s'hi pot entrar, ja que el jardí, en lloc de palmeres i flors, oculta bombes. A ambdues ribes del lloc hi ha filats espinosos i l'exèrcit ens vigila. Han desplaçat a aquest lloc des de metralladores fins a una ambulància, potser per protegir-nos del risc de les mines. A l'altra riba del riu hi ha militars jordans. Ens hem apropat en processó i cantant himnes. Tothom es col·loca al voltant d'una mena de templet que protegirà l'altar del sol i centrarà l'acció litúrgica.

Concelebrarem molts, més de cinquanta, em

diuen. La missa se celebra en àrab, italià, castellà, francès, anglès i llatí. Després de la comunió es canta, entre altres coses, *Pescador d'homes*. Crec que tothom la canta, menys jo, queestic plorant, d'emoció.

Davant de l'altar, a primera fila hi ha, gairebé donant-se la mà, dos militars, un jueu, l'altre palestí. Van armats amb pistoles, però estan junts i tant quadrats, que sembla que els uneixi més l'ideal militar i de respecte a l'acte, que la diferenciació política i patriòtica que els separa. Tant de bo fos així. Ens apropem, acabada la litúrgia, al Jordà a recollir aigua. Suposo que va ser aquí on recolliren fa molts anys l'aigua amb què batejaren la meva germana i que, essent un record d'infantesa, tal vegada sigui l'origen del meu amor a Terra Santa. Penso que, a partir d'una profunda experiència en aquest lloc, Jesús va començar una nova vida, i m'adono que jo també hauré de canviar. Un dia únic que desitjo no oblidar mai.

És tradicional pujar al monestir de la quarentena i no m'ho perdo. Quan baixo m'adono que el meu autocar se n'ha anat. No em preocupo gaire i vaig a veure si trobo lloc en un altre vehicle. L'incident resulta providencial, descobreixo que aquests autocars

retrats bíblics
intencionats

estan ocupats per gent llatinoamericana. La majoria són joves i m'acullen amb naturalitat i simpatia. Desconeixia aquesta realitat d'Israel. Generalment arriben aquí amb visat de turista i es queden després. Exerceixen normalment treballs senzills: empleades de la llar, cangurs, peonatge, etc. No tenen ni contractes de treball ni assegurances. Guanyen el seu sou per hores, i avui no han guanyat res, em diuen. Els manifesto admirat la satisfacció que em causa el fet que no hagin deixat les pràctiques cristianes i una em diu: «Jo no venc el meu Déu.» Desitgen guanyar diners per tornar al seu país. Parlem de la seva vida i conec també algunes de les seves falles. La seva fe em recorda la dels personatges de Graham Green. Estic commogut. El menjar que m'ofereixen l'ha preparat a casa la mare de família a les quatre de la matinada.

El diumenge els toca treballar. Accepten la situació. Van a missa els dissabtes a la tarda a l'església de Sant Pere, a Tel-Aviv. Un seminarista franciscà, Rafael Sube, em parla d'ells i observo la preocupació que hi ha a la Custòdia Franciscana per aquests emigrants. Desitjaria la mateixa preocupació pastoral, no pas social o econòmica, per a altres terres. Qui llegeixi que ho entengui.

Amics de Déu

Sant Andreu, apòstol. 30 de novembre

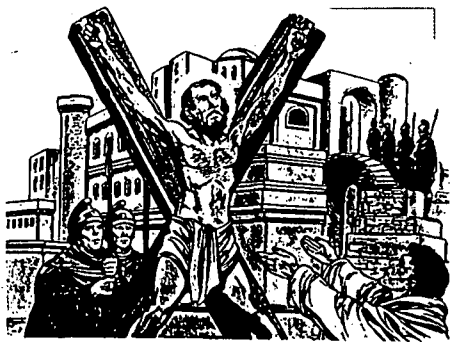
Andreu de Betsaida en companyia de Joan, fill de Zebedeu, estava un dia parlant amb el Baptista, vora el riu Jordà. En aquell moment va passar Jesús i el Baptista va exclamar: «Mireu l'Anyell de Déu.» Andreu i Joan, una mica desconcertats, van marxar darrere de Jesús. El Natzarè els va preguntar: «Què busqueu?» Ells li van dir: «Mestre, on us allotgeu?», «Veniu i ho veureu», els va convidar Jesús. I tots tres van passar junts la tarda.

Poc després Andreu va presentar a Jesús el seu germà Simó Pere, pescador com ell de professió. El grup dels seguidors de Jesús començava a créixer.

Tres anys compartint la vida amb el Messies van culminar en les missions apostòliques després de la Resurrecció i de la vinguda de l'Esperit Sant. Andreu va marxar cap a terres del nord. Sabem que va evangelitzar territoris pertanyents actualment al sud de Rússia, Grècia, Turquia, Bulgària, Rumania, Albània, Sèrbia i Croàcia.

Prudent i sensat com era, va saber sortir perills arriscats que, finalment, li van preparar una terrible mort en una creu que tenia forma d'aspa. S'explica que Andreu va haver de suportar quatre dies i quatre nits suspès a la creu, clavat per les extremitats, mentre impartia la doctrina cristiana als seus molts deixebles, satisfet per l'oportunitat que Jesús li concedia de compartir el seu destí i d'anunciar l'Evangeli amb el seu testimoni.

Entre les virtuts de sant Andreu destaquen la mansuetud, la humilitat i l'entusiasme sincer envers Jesús. Té l'honor d'haver estat el primer que Jesús va cridar a ser deixeble i ell va correspondre amb un gran amor envers el seu Mestre, una gran constància en la predicació i una paciència exemplar en el dolor.

Fem Catequesi

La Santíssima Trinitat (2)

Com és possible que Déu sigui un de sol i tres persones alhora? La Trinitat constitueix un misteri que excedeix les possibilitats de la ment humana, perquè cap home, per llest i savi que sigui, no pot abastar en la seva intel·ligència la immensitat de Déu.

Una vegada, mentre passejava per la platja meditant sobre el misteri de la Santíssima Trinitat, sant Agustí es va trobar amb un nen que feia un forat a la sorra.

—Què fas? —li va preguntar el sant bisbe.

—Faig un forat a la sorra, miro que sigui gran perquè vull ficar-hi el mar —li va respondre el nen.

—Què no veus que per molt gran que sigui el forat, mai no podràs fer-hi cabre el mar? —li va dir sant Agustí amb un somriure.

—I tu, —li va replicar el nen— no veus que tampoc no podràs encabir el coneixement de Déu en la teva intel·ligència?

Aquesta anècdota ens ha d'ensenyar que quan parlem de Déu ho fem de fer amb molt de respecte i humilitat, sabent que és un misteri que ens sobrepassa. Podem aproximar-nos al seu coneixement i podrem fruit d'ell, com el miner que treu or d'una mina, però que no esgota d'un cop, ni de dos, ni de tres, ni de molts, la riquesa del jaciment.

Pels camins de la Bíblia

Isaïes i Ezequies

A Acaz el succeí el seu fill Ezequies, que sempre va fer la voluntat de Déu. Va preocupar-se molt dels pobres i dels desgraciats, va destruir els ídols dels falsos déus i va manar d'aplegar en un llibre totes les lleis religioses del poble israelita, que ara podem llegir en els llibres de la Bíblia que formen el Pentateuc.

Una vegada Ezequies es va posar greument malalt. Era al llit quan Isaïes, el profeta, anà a veure'l. Isaïes digué al rei:

—«Et moriràs, prepara't.»

Ezequies es girà de cara a la paret i pregà al Senyor. Li va dir:

—«Senyor, mai no t'he oblidat. Sempre he escoltat la teva Paraula. Vull intentar, encara, de dir-li al poble que existeixes i que ets l'únic Déu. Fes-me viure, Senyor, uns anys més encara!»

Acabada la pregària, Ezequies esclatà en un gran plor.

Tot just el profeta Isaïes havia sortit de la cambra del rei, que l'Esperit de Déu vingué damunt seu: Tornà a veure Ezequies i li digué:

—«Escolta la paraula del Senyor: Déu ha escoltat la teva pregària. Ha vist les teves llàgrimes. Dintre de tres dies aniràs al temple a donar-li gràcies, ja que seràs guarit.»

La paraula de Déu va fer el que havia dit per mitjà del profeta.

Què és l'Eucaristia?

Els vestits litúrgics. L'estola

L'estola només la vesteixen els ministres ordenats. Cal distingir entre l'estola que porten els bisbes i els preveres —rodeja el coll per darrere i penja en paral·lel per sobre el pit— i la que porten els diaques —descansa sobre l'espatlla esquerra i, en diagonal, acaba al cantó dret.

La primera s'anomenava entre els romans *orarium*, ja que amb ella s'eixugaven el rostre i protegien la boca als que es dedicaven a parlar públicament. D'aquí, potser, l'ús com a distintiu dels predicadors, que són els bisbes, els preveres i els diaques, als quals pròpiament està confiada la predicació en virtut del seu ministeri.

L'origen de l'estola diaconal el trobem en una llarga tira de roba que portaven els servidors dels convits —ja fossin profans o religiosos— i que penjava de l'espatlla esquerra. Els servidors dels convits religiosos i també de la missa foren sempre els diaques, els quals porten avui l'estola d'aquesta manera. És distintiu, doncs, de servei i de treball en el ministeri de la caritat.

L'estola pren el color de la festa o del temps litúrgic.

L'Oriol i la Laia
per Xesc

cultura

Les religions del món (1)

Carme Rullo

Religiosa de la Misericòrdia de Moissac

L'estudi de les religions

El fenomen religiós sorgeix a finals del segle xx amb una força extraordinària en la majoria dels pobles del nostre planeta, que es troben angoixats per les guerres, la pobresa, la fam, la separació familiar, i la pèrdua dels valors espirituals sense oblidar la influència que hi exerceixen, una certa ciència, i una certa tècnica, des d'un punt de vista materialista, i sense cap ideal espiritual.

L'home com a tal, és un ésser religiós per «essència» i cerca, per mitjà del «fet religiós», una llum, una força, una explicació, un camí, per poder anar a l'encontre del que és «Absolut, que des de la nit dels temps, ha sentit la seva presència constantment en ell... Les diverses religions han sorgit, per donar resposta a aquest fenomen espiritual, i d'acord amb cada etapa històrica de la humanitat, i a vegades d'una forma inquietant...»

Ens proposem, mitjançant una sèrie d'articles, exposar breument informació de les diverses religions que han existit en el passat, i en el període històric actual, per ajudar-nos a viure i, a comprendre el segle XXI, que serà «religiós», segons el pensament de l'escriptor francès André Malraux, com els segles precedents. La pregunta que ens podríem fer, després d'haver reflexionat sobre el contingut del pensament d'André Malraux és: «El segle XXI serà religiós, potser sí, ¿però de quina forma?»

1. EL DESENVOLUPAMENT DE LA RELIGIÓ

Què és la religió? Què s'acostuma a entendre per religió?

Moltes han estat les definicions que s'han proposat al llarg de la història de la humanitat. Algunes d'elles la descriuen

com la creença en uns éssers espirituals. Altres definicions intenten avançar una mica més en la comprensió de les creences, i de la descripció dels cultes que han donat lloc. Vet ací, algunes de les diverses aproximacions de la religió que s'han portat a terme en els últims segles. Cada disciplina entén la religió en funció del seu objecte d'estudi; antropòlegs, sociòlegs, historiadors, teòlegs i científics l'entenen de manera ben diferent. Ho veurem tot seguit.

Els antropòlegs. Descriuen les creences i les pràctiques religioses, tal com les realitzen les comunitats que les viuen. Aquestes creences contribueixen, acompanyades de la seva pràctica, a la unió dels membres que formen la societat del poble en què resideixen; ja que tots participen d'una mateixa experiència, i de la raó de viure tots en una mateixa comunitat, perquè la religió els serveix de model de conducta i de resposta a les vicissituds de la vida.

Els sociòlegs. Fan constar especialment la dimensió social de les idees religioses, i també ens indiquen que, per causa de la religió, tots els membres de la societat que han constituït tenen un mateix concepte del món, i també que cada membre té la certesa de sentir-se útil per als altres, i que finalment, per això, la seva vida aconsegueix per a cadascun dels membres un sentit real.

Els historiadors. Descriuen les religions com uns esdeveniments provocats per les creences. Els teòlegs s'interessen per aquestes creences, tant si són vertaderes com falses; investigant també la raó del perquè són rebutjades o acceptades per la gent.

Els teòlegs. Es dona el nom de teologia a l'estudi propi de la religió. La teologia s'interessa pel conjunt de doctrines que s'han desenvolupat a través dels segles, i de les escriptures d'on procedeixen.

Aquests estudis donen lloc, moltes vegades, a la creació de diverses escoles de teologia que defensen diverses interpretacions doctrinals, i per això, produeixen tensions i enfrontaments a l'interior de les grans religions.

La teologia també estudia la influència que té la religió en la conducta humana i la seva projecció religiosa en la vida quotidiana: l'ètica, el culte (litúrgia).

Els científics. L'estudi científic de la religió exigeix que sigui neutra, i això encara dins de qualsevol tendència religiosa. El seu objectiu és estudiar i analitzar el contingut i les actituds de les diverses religions, sense interrogar-se sobre la veritat o falsedat de les creences que practiquen. L'expressió «gestió científica», en sentit intel·lectual és enganyosa, si s'entén que només és vàlida per als no creients. Aquesta «gestió» és perfectament accessible als creients, i per cert que entre ells, s'hi troben bastants adeptes... Però la perspectiva del científic (sense tendència religiosa objectiva i científica), posa l'accent sobre els aspectes exteriors i visibles d'una religió, fins i tot quan intenta definir la naturalesa de les experiències religioses, més bé, que els greus problemes de la presència de Déu en la consciència, tal com els viu el creient.

L'home religiós pot expressar-se com a creient de les realitats més íntimes de la seva religió, com a savi, i de la forma en què els seus correlegionaris veuen les coses.

En propers temes veurem quins són els diversos mètodes portats a terme pels especialistes, per estudiar i comprendre el problema de conjunt de la religió, i quines són les idees clau que ens poden ajudar a comprendre aquesta «gestió científica».

**URQUINAONA
LIBRERIA**

ROGER DE LLÚRIA, 4
TEL. 318 18 96
08010 BARCELONA

- Libros religiosos, formativos, infantiles, varios...
- Papelería y material de oficina
- Impresos de difusión católica
- Material escolar

SERVICIO A DOMICILIO Y REEMBOLSO

CALENDARI DE BUTXACA 1997

REGALAR UN BON ALMANAC DE BUTXACA...
¡POT CONVERTIR-SE EN UNA SUGGERÈNCIA ESPIRITUAL PER A TOT L'ANY!

OBRA CULTURAL-ROGER DE LLURIA, 4
08010 BARCELONA, TEL.318 18 96

¡FACI REGALS EN CRISTIÀ A LES SEVES AMISTATS!

Preus: fins a 500 exemplars 12 pts./unitat. Més exemplars: 10 pts./unitat. Si a més voleu imprimir un pensament o text breu al revers: 6 pts./unitat

XII Festival Internacional de Teatre de Titelles

■ Barcelona, plena de titelles i titellaires

Del 15 al 24 de novembre Barcelona s'ha omplert de titelles i titellaires per fer possible el XII Festival Internacional de Teatre de Titelles, un festival que bianualment organitza l'Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona. Companyies de tot el món han tingut cita obligada a la Ciutat Comtal per donar a conèixer les seves creacions. Hi ha hagut muntatges per a tots els gustos: des dels més innovadors fins als més clàssics.

La dotzena edició del Festival Internacional de Teatre de Titelles ha presentat els titelles de tots els estils i tendències de 30 companyies procedents de 6 països, que han repartit les seves actuacions en 14 espais de Barcelona. D'una banda, s'han concentrat tots els espectacles per a públic adult en les dues sales de l'Institut del Teatre: el Teatre Adrià Gual i La Cuina. D'altra banda, els espectacles adreçats a públic infantil s'han representat en diferents sales alternatives: Malic, Tantarantana, Versus, Fundació Miró, Artenbrut, Teatre de l'Eixample, Turó Parc, i els centres cívics La Sedeta i Pati Llimona.

Espectacles per a grans i petits

Pel que fa als espectacles per a adults i joves, hi ha hagut de tot i força: des d'espectacles visuals amb tocs elèctrics i màquines sorprenents de la mà dels francesos Compagnie Céalis fins a la tècnica més tradicional del xinès Yang Feng, un titellaire que pertany a la cinquantena generació d'una nissaga de titellaires. Entremig s'han donat a conèixer els muntatges de les companyies andaluses Etcètera i El Espejo Negro; els bascos

Txo Títeres han investigat sobre una nova tècnica de manipulació amb el seu espectacle *Renueven* (escriguí's *Re9n*); quant a les companyies franceses, a part de la Compagnie Céalis, han actuat la Compagnie Manarf i la Compagnie Garin Trousseboeuf; Theater Meschugge, d'Alemanya, ha presentat un espectacle on es fusionen la dansa, el mim i les marionetes; el grup d'Israel Yael Inbar-Revital Arieli ha jugat a esborrar els límits entre el cos del titella i el cos del titellaire; des de Veneçuela el Teatro Naku ens ha dut un muntatge centrat en el món de les dones; i des de la República Txeca han arribat les marionetes dels fills del cineasta Milos Forman, Milan, Matej i Petr Forman, amb una òpera popular txeca. De les companyies de casa nostra hem conegut la cultura popular mallorquina amb els putxinellis del Teatre de Titelles Migjorn (Balears); el teatre d'ombres de La Cònica Lacònica; els personatges femenins de La Fanfarra; l'humor atrevit i innocent de Pengim-Penjam; i, com no podia faltar en un festival d'alt voltatge com aquest, el nou espectacle de la Companyia Jordi Bertran, inspirat en els poemes visuals de Joan Brossa, tot plegat, un

bon tàndem per a l'experimentació escènica.

Pel que fa als espectacles per a públic infantil, s'han vist adaptacions i versions de contes de Hans Christian Andersen, dels germans Grimm i de contes tradicionals. Els infants han gaudit d'històries plenes d'imaginació com ara descobrir en quin amagat paratge dorm la lluna; tot fent un cant a la tolerància, han sabut que d'un titella groc i un altre de blau en neix un de verd; que l'ambició desmesurada només porta que maldecaps; que la Ventafocs també pot ser un nen; i com un cuc li diu a un cargol que es tregui la feixuga càrrega de la seva closca i vagi amb ell a córrer món. Són alguns dels muntatges que han pogut veure els nens i nenes que han assistit al festival.

A part dels muntatges escènics pròpiament dits, han tingut lloc altres activitats en el marc del Festival de Titelles. El centre comercial de L'Illa Diagonal ha acollit les accions de les companyies Ars Marionetística i Sarruga, totes dues de Catalunya. En diferents espais de Barcelona s'han pogut visitar exposicions relacionades amb el món dels titelles: al vestíbul de l'Institut del Teatre es podia visitar l'exposició «Terrícolas», d'Euskadi; al centre cívic Pati Llimona va tenir lloc l'«Exposició Viva de Titellaires Catalans»; també a L'Illa Diagonal es podien veure les marionetes de H. V. Toser; i, per acabar, el parc d'atraccions Tibidabo acull permanentment l'exposició animada de la companyia de marionetes d'Herta Frankel.

Una tradició consolidada

«Consumats filaires, prometedors ombristes, veterans-nous ninotaires i altres aus de l'escena catalana i internacional, s'aplicaran a fer passar l'estona al respectable amb enginy, ironia i abundància», d'aquesta manera convidaven el públic els directors del festival, Joan Baixas i Alfred Casas. Ha estat un èxit, i ara només cal agafar forces per al festival del 1998, en la commemoració del vint-i-cinquè aniversari.

Companyia Jordi Bertran.

Els titelles es coneixen des de l'antigor i ben aviat van constituir un gènere específic dins de les arts de l'escena. A Catalunya els titelles van viure el seu apogeu tot al llarg del segle XIX i el modernisme els acabà de valorar artísticament. D'ençà d'aleshores Catalunya «té una gran tradició en l'art de fer titelles, que no és considerat entre nosaltres com una branca menor de l'arbre teatral, ni és exclusivament infantil», afirma Joan-Francesc Marco, president de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona.

El dramaturg Heinrich von Kleist fou el primer que va parlar, en la seva obra intitolada *Über das Marionettentheater* (1810), de la relació que hi ha entre els titelles i l'actor. Kleist atorga una superioritat més gran als titelles, ja que es tracta d'uns ninots dòcils i completament submisos a les voluntats dels seus creadors.

I no podíem acabar aquesta crònica del XII Festival Internacional de Teatre de Titelles sense dir que cal que encòmmanem el gaudi de les arts escèniques i que repetim un sens fi de vegades: passeu, passeu, el foll teatre del món us espera, a voltes us sorprendrà a voltes no, aprendreu a viure el món, però no oblideu mai que el món és només teatre. Ara bé, tingueu sempre ben present que, quan cau el teló la vida continua entre bastidors.

Meritxell Cucurella Jorba

La tradició dels titelles arrenca de l'antigor.

El llibre de la setmana

La depressió, protagonista

Relatar la història autobiogràfica d'un llarg procés de depressió pot resultar, segons sembla, alliberador. No se sap mai quins són els laberints de la psicologia de les persones, tot i que els especialistes i estudiosos s'entestin a escriure llargs tractats sobre qualsevol dels aspectes de la manera de ser dels humans.

I la bogeria com a protagonista d'una novel·la pot ser un gran tema. A vegades se'ns presenten personatges que són en la frontera de l'alienació, com passa en moltes de les obres de la literatura russa, i en la literatura espanyola té com a personatges centrals el beneït Alonso Quijano, transformat en Don Quixot de la Manxa, o en el complex i estrambòtic Llicenciat Vidriera. Ben segur que Miguel de Cervantes, després de tantes peripècies i de tantes hores de solitud a les presons, va tenir contactes més que freqüents amb la malaltia. Anar a buscar protagonistes als manicomis ja ho feien els que visitaven «l'hospital dels folls», que el pare Jofré va instal·lar a la València del segle XVIII.

Kay R. Jamison és una psiquiatra americana que conta amb tots els ets i uts el procés de la seva bogeria. I ho fa,

Kay R. Jamison
UNA MENTE INQUIETA
Testimonio sobre afectos y locura
colección andanzas

Kay R. Jamison,
Una mente inquieta.

Tusquets, Barcelona 1996, 222 pàg.

segons ella, analitzant els processos del desori d'afectes i depressions amb què es va poblar la seva vida.

La veritat, aquesta narració que arrenca de la infància, té el seu atractiu

inicial, perquè se'n poden deduir molts elements per aconseguir algun coneixement de les persones. I serveix, a més a més, per observar amb respecte, més que no pas amb curiositat o indiferència, els homes i dones del nostre voltant, que sovint aparenten allò que no són. *Una mente inquieta* serveix per no precipitar-se gaire a fer judicis de les vides dels altres, per allò que es diu que *ni están todos los que son, ni son todos los que están*, del refranyer castellà. No és que ens creiem envoltats d'orats per tot arreu, però la vida interior de la gent és tan complexa, que Jamison ajuda a matisar moltes opinions que tenim dels altres, perquè ens arribem a convèncer que és molt més freqüent del que ens pensem el tòpic que «les aparences enganyen».

Corren molts llibres amb més consistència com a novel·la que aquesta obra de la psiquiatra americana, com poden ser *El pozo de las serpientes*, de Mary Jane Word, o *La cabeza contra los muros*, del francès Hervé Bazin. I Vallejo Nájera ens ha parlat de *Locos egregios*, o del *Concierto para instrumentos desafinados*, i fins i tot de *La depresión*, amb més o menys encert. El problema rau en

el fet que en aquests llibres, que d'alguna manera il·lustren —i maregen— els que es creuen normals, poder arribar a ser elements perniciosos per als que es troben immersos en la obsessió. A vegades s'han de fer esforços més que normals per evadir-se del cercle viciós de les cabòries i dels deliris, perquè de tant donar voltes i més voltes a les crisis alienes, acabem sense saber si les nostres pròpies crisis un dia arribaran a ser d'aquesta envergadura.

Una mente inquieta pot ser útil i interessant per als que se sentin bé, per professió o per afició, en l'espiral de les bogeries. Propensos a la depressió, abstingueu-vos-en.

Cristóbal Sàrrias

TAMBÉ HEM LLEGIT... —

• Alejandro López Andrada, *La bóveda de cuarzo*. Herga & Fierro, Madrid 1996, 148 pàg. Les evocacions i nostàlgies d'un emigrant. La vida del poble rural, amb les seves alegries, les seves passions, els seus desencants, vistós des de la llunyana Barcelona. Contrastos entre allò que va ser i el que ara ha de viure, amb el rerefons de la soledat i el desarrelament.

• Silvia Germain, *La niña medusa*. PPC, Madrid 1996, 254 pàg. La vida difícil darrera del teló d'acer. La tràgica experiència d'Anna Frank no ha estat única. Llibre escrit des de la sensibilitat i amb una elegància sobtada, a pesar dels durs episodis que recull.

La sardana i la dansa

Sant Joan de les Abadesses, Ciutat Pubilla

La vila de Sant Joan de les Abadesses, a la comarca del Ripollès, es preparà per ser proclamada, el 1997, Ciutat Pubilla de la Sardana. La nova activitat, amb múltiples ballades de sardanes i una presència continua de manifestacions tradicionals a les seves festes, la fan mereixedora de la distinció que se li atorgarà.

La comissió organitzadora dels actes està domiciliada a l'ajuntament de la vila; la coordinadora és Rita Torrent, Pubilla Universal de la Sardana en el Pubillatge de Ceret. S'ha editat un tríptic de salutació i un anunci del Pubillatge i també s'ha començat l'edició d'una circular que recollirà la informació de tot allò que estigui relacionat amb el Pubillatge.

D'aquesta circular podem anunciar que la proclamació es farà el dissabte 26 d'abril a l'Ajuntament de Sant Joan. També s'informa que del disseny del cartell anunciador se n'ha encarregat l'artista Gerard Sala, que complirà l'encàrrec desinteressadament. De Gerard Sala

cal dir que va realitzar el cartell anunciador de les Festes de la Mercè de Barcelona de l'any 1995 i el mes d'octubre d'enguany va fer una exposició de les seves obres a la galeria Trama de Barcelona.

Es pot dir també que la cobla Els Montgrins, que actuarà en les festes del Pubillatge, enregistrarà un disc compacte commemoratiu que es coneixerà en el concert que habitualment se celebra en cada Pubillatge.

Cicle de sardanes a Barcelona

El dia 10 d'octubre va començar a Les Roquetes, al parc de la Guineueta, el cicle hivernal que organitza «L'Ideal Clavé»; amb audicions matinals els diumenges, que es presenten amb al·licients diversos, com ara un test cultural, un concurs de colles improvisades o una sardana incògnita, entre d'altres.

Josep Ventura

Ja és a la venda, el
CALENDARI LITÚRGIC PASTORAL 1997

Preparat per

PERE FARNÉS SCHERER, Pvre.

Més complet i extens, superant, com cada any, les edicions anteriors

Rústica • 304 pàgs. • 12x17 cms.
P.V.P. 850 pts. (amb l'IVA)

També l'edició en castellà
CALENDARIO DEL AÑO LITÚRGICO 1997

Rústica • 350 pàgs. • 12x17 cms.
P.V.P. 890 pts. (amb l'IVA)

DE VENDA A LES LLIBRERIES

EDITORIAL REGINA, S.A.

Mallorca, 87-89. Tel. 322 17 11. Fax 322 53 69 - 08029 Barcelona

Llibres

La nostra responsabilitat envers els animals

Aquesta contribució innovadora en la defensa dels drets dels animals i de la dignitat de la vida com una part del món creat per Déu afirma amb arguments ben fundats que la teologia cristiana pot i ha de promoure un tracte moralment just dels animals. El nostre poder sobre ells, atorgat per Déu segons les Sagrades Escripures, l'hem d'entendre en primer lloc com la nostra responsabilitat envers els animals. I aquesta obligació s'imposa especialment en la mesura que el nostre potencial tecnològic està creixent sense límits.

¿Com és possible que la comunitat de fe que sosté la veritat de la autorrevelació de Déu en Crist no hagi desenvolupat la seva doctrina de l'afirmació del món, limitant-se a un tractament superficial del lloc legítim dels milers de milions d'habitants no humans en el si de la creació? Andrew Linzey insisteix en la cristologia, una cristologia d'encarnació i de servei, que és d'una importància fonamental per prendre consciència de les orientacions ja presents en la teologia que es van interpretar al llarg de la història —i encara en temps recents— més a favor de la comoditat humana que en funció de la veritat de les paraules

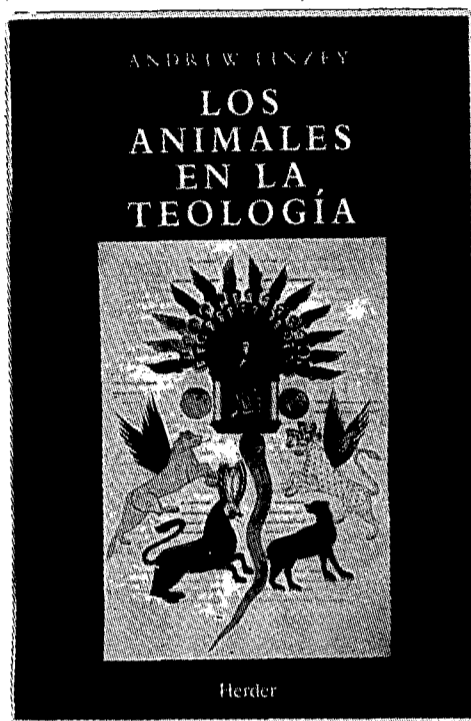
bíbliques.

Després d'una anàlisi de les posicions de la teologia escolàstica medieval, de sant Tomàs d'Aquino, Humphry Primatt, Albert Schweizer i Karl Rahner, entre d'altres, l'autor se centra en temes específics de l'abús dels animals i la seva incompatibilitat amb la fe cristiana: l'experimentació, l'enginyeria genètica, així com la caça per esport i la matança en sèrie en funció de tota mena de luxes. Si des d'Aristòtil fins al present, i gràcies al missatge de Crist, la humanitat ha madurat bastant per reconèixer la igualtat de tots els seus representants, ara ha arribat el moment d'obrir la consciència cap a *tots els éssers vius*.

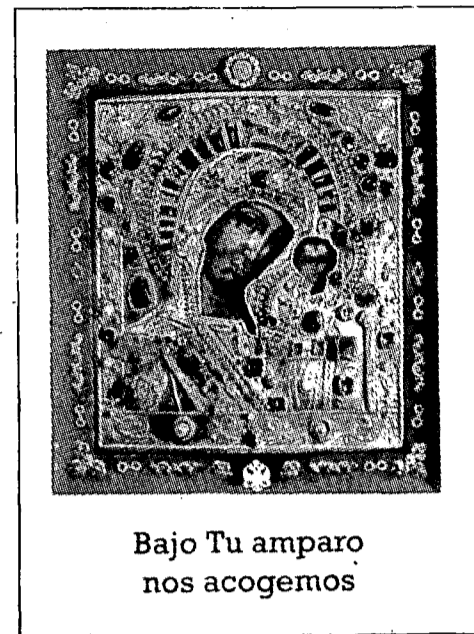
Andrew Linzey és titular de la primera càtedra del món en teologia i benestar animal, creada en el Mansfield College d'Oxford. A més, és professor especial de teologia a la Universitat de Nottingham i ha publicat nombrosos treballs en revistes i uns quants llibres sobre

teologia i ètica, entre ells, algunes investigacions pioneres sobre la teologia i els animals.

C.C.

Andrew Linzey, *Los animales en la teología*. Editorial Herder, Barcelona 1996, 280 pàg.

Bajo Tu amparo nos acogemos

Bajo Tu amparo nos acogemos. Ayuda a l'Església Necessitada, Bèlgica 1992, 50 pàg.

El rés ecumènic del Rosari

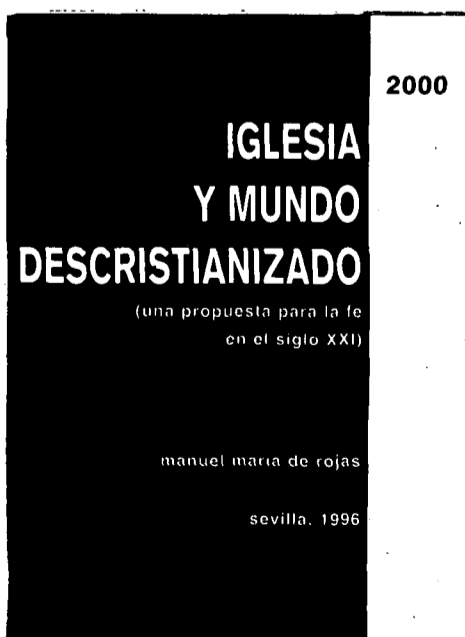
La «campanya del rés ecumènic del Rosari», té una triple finalitat: la conversió d'Occident, la victòria del Crist a Rússia i la reconciliació entre les esglésies catòlica i ortodoxa. Per primera vegada des de l'any 1054 —any en què té lloc el Cisma d'Orient— apareixen en un mateix llibret textos de la pròpia litúrgia bizantina i és realment extraordinari poder veure amb quina fe i amb quin amor els creients orientals s'adrecen a Déu.

El preu del llibret és de mil pessetes i amb la seva compra faran possible que la nostra Associació n'envii un d'igual traduït al rus a Rússia, de manera que creients orientals i occidentals ens unim en una mateixa pregària per demanar al Senyor aquesta triple finalitat que tant necessitem i ho farem mitjançant les mans de Maria, la nostra mare. A més a més, s'obté com a obsequi un rosari beneït per el Sant Pare Joan Pau II. A hores d'ara, ja són més de 400.000 les persones adherides a la campanya, 200.000 occidentals i 200.000 orientals. Ens hem proposat no parar fins que en cada casa particular hi hagi com a mínim un llibret i un rosari. Ajudeu-nos també vosaltres en aquesta tasca evangelitzadora.

Durant quinze números seguits es publicaran els misteris d'aquest rosari, per primera vegada, ecumènic. El títol del llibret és: *Bajo tu amparo nos acogemos*. «Bajo tu amparo —diu el pròleg— nos acogemos Santa Madre de Dios, no desprecies las oraciones que te dirigimos en nuestras necesidades, mas líbranos de todo peligro, oh Virgen gloriosa y bendita.» Aquesta pregària del segle III segueix sent una de les pregàries més preuades de la pietat i la litúrgia de l'Església ortodoxa. També s'ha conservat a Occident.

C.C.

La fe en el segle XXI

La cristianització del món occidental, a partir del segle IV, va ser un fet més polític que religiós, encara que la seva transcendència religiosa va ser immensa. Durant segles els cristians es van acostumar a dominar la societat, no només religiosament —fins i tot amb persecució dels dissidents— sinó també políticament i culturalment.

La descristianització, a partir sobretot del segle XX, ha portat per al cristianisme la pèrdua del poder polític i de la supremacia cultural. El món torna a ser «pagà» i el creient convencional, la fe del qual depenia en gran part de la vigència social del cristianisme, deixa de tenir vigència social.

Iglesia y mundo descristianizado és una reflexió sobre aquest fet i una invitació als creients per incrementar, cadascú en la mesura que sigui possible, el seu coneixement de la fe i els seus sòlids fonaments. Proposa, tanmateix, crear amb aquesta finalitat un moviment laic dins de l'Església.

Tot i que la descristianització en augment dels últims dos-cents anys ha estat molt mal rebuda pels cristians, en realitat no deixa de ser un fet providencial per reviscolar la fe de debò.

C.C.

Manuel María de Rojas,
Iglesia y mundo descristianizado.
Sevilla 1996, 165 pàg.

Crítica de cinema

Meritxell Cucurella Jorba

Títol original: Looking for Richard

Nacionalitat: EUA, 1996

Director: Al Pacino

Guió: Al Pacino i Frederic Kimball a partir de Ricard III de William Shakespeare

Intèrprets: Al Pacino, Alec Baldwin, Estelle Parsons, Aidan Quinn, Winona Ryder, Kevin Spacey

Durada: 109 minuts

Tot buscant Ricard III...

Què fa un gran actor d'origen sicilià afincat a Amèrica amb Shakespeare, un gran autor d'origen anglès els textos del qual són presents arreu del món? Al Pacino és el nom d'aquest monstre de la interpretació (i a partir de *Looking for Richard* gosem dir també de la direcció) que hibrida en cinema l'obra teatral de Ricard III i un documental que parla de la rellevància que Shakespeare té en la societat nord-americana.

Per dur a terme aquest còctel disposa d'un repartiment excel·lent d'actors d'un i altre costat de l'Atlàntic. A més, quan Al Pacino ha de buscar la clau de volta de l'obra shakespeariana l'ajuden especialistes universitaris i actors de la talla de Vanessa Readgrave o Kenneth Branagh, entre altres.

Les regles del joc: es tracta d'agafar l'edició de bibliòfil de Ricard III, relligada amb fil, amb cobertes de pell i amb il·lustracions al carbó, i convertir-la, com qui no vol la cosa, en una amena edició de butxaca. Tot un repte per a un profà en les arts de la direcció. Cal dir que, en realitat, Al Pacino és la segona vegada que fa de director; la primera vegada va dirigir un migmetratge, *The Local Stigmatic*, també interpretat per ell

mateix i inèdit fins ara.

El text del dramaturg anglès ens parla d'un personatge malèvol, arribista i fred que vol aconseguir la corona sense miraments de cap mena. I tant vessament de sang per acabar redimint-se amb la cèlebre frase: «El meu regne per un cavall.»

No deixa de ser curiós que el títol de la pel·lícula de Pacino, *Looking for Richard*, inclogui la paraula *king* ('rei' en anglès). Ricard serà rei, Al Pacino també va ser coronat: en l'última edició del Festival de Sant Sebastià va rebre el Premi Donosti, atorgat en homenatge a la trajectòria artística de tota una vida dedicada al cine. I és que la seva versatilitat és envejable: l'hem vist, per citar uns quants papers, implicat en les mafioses xarxes dels Corleone a *El padrino* (1972, 1974 i 1990); ficat en el món dels detectius a *Serpico* (1973), a *Melodia de seducció* (1989) o a *Heat* (1995); fent de cuiner a la conquesta d'una ingènua Michelle Pfeiffer a *Frankie & Johnny* (1991); i deixant-se guiar per seductores olors a *Esencia de mujer* (1992), pel·lícula que li va valdre l'Oscar al millor actor.

Ha nascut un director, un director juganer que s'ha atrevit a jugar amb Shakespeare.

Secció a càrrec de: Telespectadors Associats de Catalunya (TAC) Balmes, 92, 1r 1a A - 08008 Barcelona Tel. i fax (93) 488 17 57

Pel·lícules recomanades

Dissabte 30 de novembre

La 2 **Fuego verde** (1954)
20.25 **Director:** Andrew Marton. **Intèrprets:** Steward Granger, Grace Kelly, Paul John Ericson.

Argument: Un ambiciós aventurer es dedica a buscar maragdes a les muntanyes de Colòmbia. Per tirar endavant la seva empresa s'enfrontarà a un grup de bandolers, i arriscarà l'amor d'una dona i l'amistat d'un antic company. **Joves *****

TV3 **Jo confesso** (1953)
24.50 **Director:** Alfred Hitchcock. **Intèrprets:** Montgomery Clift, Anne Baxter, Karl Malden, Aherne, O. E. Hasse, Rogger Dann.

Argument: El pare Michael rep la confessió d'un empleat de la parròquia, Keller, que acaba de matar una dona. L'assassí no té cap intenció de lliurar-se a la policia sinó que vol aprofitar-se de l'obligació que té el confessor de guardar el secret. Per aquesta raó, Michael, es veurà implicat en el crim, però per no trencar el seu compromís de silenci preferirà anar a judici. **Joves ******

Diumenge 1 de desembre

TV3 **Amb la mort als talons** (1959)
15.10 **Director:** Alfred Hitchcock. **Intèrprets:** Cary Grant, Eva Marie Saint, James Mason.
Argument: Roger Thornhill és un publicitari de Chicago a qui un espia estranger confon amb un agent secret nord-americà. A partir de llavors es converteix en víctima d'una persecució infernal. **Joves *****

TV3 **Misteriós assassinat a Manhattan** (1993)
21.45 **Director:** Woody Allen. **Intèrprets:** Woody Allen, Diane Keaton, Anjelica Huston, Alan Alda, Jerry Adler, Joy Behar.

Argument: La mort misteriosa d'una veïna converteix un matrimoni en detectius aficionats que recorren els racons de Manhattan a la recerca de pistes per aclarir el crim. Les seves divertides peripècies són compartides per una escriptora imaginativa amiga del marit i un amic de la parella. **Joves ******

Valoració de les pel·lícules: *Acceptable **Bona ***Molt bona ****Obra mestra

TELE ZAPPING

TV1

Dissabte

08.00 **Sábado fiesta**
Inclou: Los trotamúsicos
La banda de Mozart
La princesa Starla

09.30 **Club Disney**
Inclou: ¿Quétecuantas?
Patoaventuras
Chip y Chop, aventureros del aire
El dibujo clásico
El juego del chaparrón

Diumenge

08.00 **Domingo fiesta**
Inclou: Los trotamúsicos
La banda de Mozart
La princesa Starla
Los fruttis
La llamada de los gnomos
La gata Kitty y sus amigos

11.00 **Bugs Bunny y sus amigos**

TV2

De dilluns a divendres

07.15 **Con mucha marcha**
Inclou: Las fábulas del bosque verde
Animaniacs
El pato Darwin
La volta al món de Willy Fog

Programació infantil

13.10 **Con mucha marcha**
Inclou: Los trotamúsicos
El inspector Gadgget
Locos por el basket

17.45 **Para nosotros**
Inclou: Los pequeños Picapiedra
Barri Sesam

Antena 3

De dilluns a divendres

07.30 **Club Megatrix**
Inclou: Rascal el mapache
Heidi

Tele 5

Dissabte i diumenge

07.55 **El show de Alvin**
08.35 **Las aventuras del joven d'Artagnan**

De dilluns a diumenge

09.55 **Ven con nosotros**
Inclou: Batman

De dilluns a divendres

07.40 **El lobo Hokey**

Canal 33

De dilluns a divendres

07.30 **Club Super 3**
Inclou: Els caçafantasmes
Aloi el ninja
El món fantàstic d'en Minus
Pingu

Crònica televisiva

Germans emigrants

Miquel Àngel Codina

«L'Església considera que els drets humans s'han d'anteposar als merament civils. El dret a la vida n'és el primer. Els emigrants i els refugiats fugen dels seus països per poder viure. Qualsevol emigrant, sobretot l'indocumentat, està marcat pel sofriment. Se sent desarrelat de la seva pàtria i, de vegades, fins i tot, de la seva família. Viu en permanent inseguretat, enmig de la soledat, empaitat per la por.» Són les doctes paraules de José A. Martínez Puche, director d'Últimas preguntas, en un reportatge dedicat als immigrants i la —sovint— dramàtica situació que pateixen, emès en l'esmentat programa religiós. «L'Església —va afegir Martínez Puche en el monogràfic de títol força significatiu: *Hermano emigrante, esta es su casa*— surt al seu encontre, de la mateixa manera que Jesús de Natzaret va optar pels marginats i els exclosos de la societat, pels més pobres i necessitats.» Tothom, sigui emigrant o no, disposi de papers o no, ha de ser respectat, acollit i admès. A l'Església, com recorda Joan Pau II, «ningú no és estranger».

Actualment es calcula que a tot l'Estat espanyol hi ha uns 600.000 immigrants amb tota la documentació en regla; per la seva banda, el nombre dels «sense pàpers» podria superar els 100.000. Per raons ben diverses, moltes persones no aconsegueixen la seva situació de regularitat. Aquests individus es troben en la circumstància més dolorosa de les que es poden donar en el fet de la immigració, ja que administrativament no existeixen i, per tant, no són subjectes de cap dret. Això no obstant, han de viure. La vida és el dret fonamental de totes les persones.

Cal dir també que moltes vegades ells no són els autèntics responsables de la seva situació irregular. Freqüentment són víctimes de màfies i de gent sense escrúpols que s'aprofiten de la precàries condicions que hi ha a la seva terra d'origen (fam, escassetesa de recursos, guerres, odis racials i ideològics, opressió política, manca de llibertat) i arriben aquí enganyats. El preu és, tanmateix, ben alt: abandonament de les arrels pròpies, separació dels éssers estimats, riscos en trasllats il·legals, enfrontaments xenòfobs, convivència amb cultures, llengües i costums diferents... No tenen una feina ni un salari dignes. El drama que pateixen repercuteix, conseqüentment, en la seva salut física i mental. Ells tenen el dret a emigrar i nosaltres el deure d'acollir-los.

«CATALUNYA CRISTIANA» ALS QUIOSCOS DE CATALUNYA

Podeu trobar-la, setmanalment, a:

Editorial Claret, S.A.	Roger de Llúria, 5	08010	Barcelona
Euro-Paper Llibreria	Major de Gràcia, 129	08012	Barcelona
Jordi Serrano Poy	Pl. Lesseps (enfrent n. 31)	08023	Barcelona
Kiosco Baldiri Bosch	Eusebi Güell, 87	08830	Sant Boi, LL
Kiosco Ferrer	República Argentina, 233	08023	Barcelona
La Formiga d'Or, S.L.	Av. Portal de l'Àngel, 3	08002	Barcelona
Llibreria Balmes	Duran i Bas, 11	08002	Barcelona
Llibreria Obradors	Ctra. de Berga, 59	08670	Navàs (BCN)
Llibreria Ramon Llull	La Palma, 9	25002	Lleida
María Cabayol Magrinyà	Nou, 3 (La Riera de Gaià)	43762	Tarragona
Punt Press	Pl. Corsini, 5	43001	Tarragona
Salvadora Camps Borja	Diputació, 354	08013	Barcelona
San Pablo Difusión	Via Laietana, 38	08003	Barcelona

Reserveu el vostre exemplar, ara!

Veus d'Església

TELEVISIÓ

TV2

- Diumenge** 08.45 *Tiempo de creer.*
 09.30 *Pueblo de Dios.*
 10.00 *Últimas preguntas.*
 10.25 *Testimonio.*
 10.30 *La Missa:* amb la participació de la Coral Veu de la Terra de Vimbodí (Conca de Barberà, Arquebisbat de Tarragona), sota la direcció de Jordi A. Echeverri (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).
 11.20 *Esglésies de Catalunya.*
Dilluns 17.15 *Pueblo de Dios.*

C 33

- Ds. 30/11** 09.00 *Signes dels Temps:* estarà dedicat a «Diàleg a fons» amb Cristina Kaufmann, carmelita, una vida contemplativa i de pregària. Una presència diferent en el món d'avui.
 En el programa també oferirem espais de música, actualitat cultural, costumari per Joan Soler Amigó, actualitat, agenda i el comentari de l'evangeli per Mn. Josep M. Ballarín.
 (Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou.)
Ds. 7/12 09.00 *Signes dels Temps:* estarà dedicat a «El dret a la vida». Un diàleg amb Francesc Abel, director de l'Institut Borja de Bioètica i la col·laboració dels alumnes de l'Escola de Cinema i Audiovisuals de Catalunya amb un reportatge sobre les Serventes de la Passió. El Museu Diocesà de Barcelona, Pia Almoina, amb Mn. Jordi Martí.
 En el programa també oferirem espais d'actualitat, agenda, presentació de llibres i el comentari de l'evangeli per Mn. Josep M. Ballarín.
 (Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou.)

TV de Mataró (Canal 64)

- Dv. 29/11** 20.30 *Creure avui: Especial Musical.* (Dirigit per Ramon Safont-Tria.)
Dv. 6/12 20.30 *Creure avui: Tema d'avui: El problema dels immigrants.* Informatiu i agenda. (Dirigit per Ramon Safont-Tria.)

CTV (Centre Televisiu Vaticà)

Retransmissió via satèl·lit europeu Eutelsat II-16° E. 37V. freq. 11.575 GHz, 6.60 italià, 7.50 anglès.

- Diumenge** 12.00-12.30 *Angelus.* (Directe)
Dimecres 11.00-12.30 *Audiència general.* (Directe)
De dilluns a divendres 18.10-18.25 *Informació.*
Dissabte 18.10-18.25 *Speciale Lumen 2000.*

Ràdio

FUNDACIÓ MISSATGE
HUMÀ I CRISTIA

RÀDIO ESTEL (Barcelona: FM 106.6)

Cada dia:

—de 02.00 fins a les 21.00 h Ràdiofórmula musical amb butlletins informatius cada quart d'hora.

—Comentaris de l'Evangeli a les 7.30 i a les 15.30.

De dilluns a divendres:

21.00 - 22.00 *Vet aquí que... (conte)
En un dia com avui.*

22.00 - 23.00 *Nit d'Estels (magazine d'Església i solidaritat)*

Dilluns

23.00 *Joc Net.*

24.00 *Estima la vida.*

01.00 *Fila 7.*

Cova de Clàssics:

Dimarts

23.00 *Anem per feina.*

24.00 *Versió original.*

Sons i ressons.

01.00 *El perquè de tot plegat.*

Dimecres

23.00 *Temps d'acció.*

24.00 *Agora.*

01.00 *De la lletra i de la*

música.

Amb molt de gust.

Dijous

23.00 *En família.*

24.00 *Calaix de Sastre.*

01.00 *Dos quarts de nit.*

So de cine.

Divendres

23.00 *Panorama cultural.*

24.00 *Amb llum pròpia.*

00.00 *Cova de Jazz.*

Dissabte

21.00 *Catequesi.*

Contemporània.

22.00 *Quart món.*

23.00 *Panorama de cinema.*

24.00 *La veu del campanar.*

01.00 *Novetats a cau*

d'orella.

Diumenge

09.00 *Tot sardana.*

18.45 *Eucaristia des de la*

Catedral.

21.00 *Estels de colors.*

22.00 *Nòmades.*

23.00 *Temps de paraula.*

24.00 *Gran Clàssic.*

01.00 *A cel obert.*

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona: FM 101.5)

Diumenge

09.00 *Músiques místiques: Les set paraules de Jesucrist a la Creu, de Gounod; Deus noster refugium, de Campra; Missa en Mi b., de Janacek; O dulcedo amoris, de Du Mont; Miserere a nou veus, de Allegri.*

11.00 Retransmissió de la missa conventual des de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8)

Diumenge

07.30 *Paraules de vida: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe (director: Oriol Llop).*

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 702)

21.00 *El espejo de la Iglesia.*

Diumenge

09.00 *Santa Missa.*

09.45 *Informatiu diocesà.*

10.00 *Iglesia es noticia: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.*

22.00 *La linterna de la Iglesia.*

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3)

Diumenge

08.15 *La Misa de España (des de Madrid).*

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503)

Divendres

17.38 *Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.*

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2)

De dilluns a divendres

07.05 *Déu vos guard! Santoral, reflexió i agenda.*

Diumenges i festius

09.00 *Santa Missa.*

RÀDIO BALSARENY (FM 105.7)

Diumenge

10.30 *La veu de la parròquia: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.*

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge

De 22.05 a 23.00h. *Objectiu, l'home: programa de valors humans. El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista (II part) amb: Esteve Sala Martorell, franciscà responsable de la Pastoral de la Salut durant nou anys a l'Hospital de Vilanova i la Geltrú; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe Ricard M. Carles, de Barcelona (director: Josep-Maria Alimbau).*

RÀDIO CERVERA (FM 99.2)

Diumenge

08.00 *Cristians: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.*

RÀDIO CIUTAT DE BADALONA (FM 94.4)

Diumenge

09.45 *Vida i esperit.*

RÀDIO MARICEL (Sitges FM 107.7)

Divendres

De 20.00 a 20.30h. *La punta: (director: Jordi d'Arquer i Terrasa).*

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2)

Dissabte

09.00 *Obrim camins: programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez).*

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224)

Dissabte

13.40 *Iglesia es noticia: entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.*

RÀDIO POPULAR DE TARRAGONA (OM 1.143)

De dilluns a divendres

19.30 *Església viva (producció de l'arquebisbat).*

Dissabte

13.50 *Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella.*

Diumenge

09.45 *Església viva (producció de l'arquebisbat).*

PROGRAMES PER A MÉS D'UN MITJÀ

PRODUCCIÓ DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

ESGLÉSIA VIVA: informacions, comentaris i entrevistes. L'emeten:

Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Radio, i també: **Calafell Ràdio** (FM 107.7) dissabte 12h. **Ràdio La Canonja** (FM 102.3) divendres 20h. **L'Espluga FM Ràdio** (FM 107.4) dissabte. **Ràdio Falset** (FM 107.0) dissabte, a partir de les 14h. **Ràdio El Morell** (FM 105.7) dilluns, a partir de les 21h. **Ràdio Montblanc** (107.0) diumenge, a partir de les 11 h. **Ràdio Santa Coloma de Queralt** (FM 107.5) dissabte 13h. **Ràdio Sant Pere i Sant Pau** (FM 101.0) dissabte, a partir de les 20 h. **Ràdio La Vilella Alta** (FM 102.3) dissabte 12 h. i diumenge a les 13h.

Alforja Ràdio (FM 104.3) diumenge 09.00h. **Calafell Ràdio** (FM 107.7) diumenge 09.20h. **Cadena Cope-Reus** (OM 1143) diumenge 10.30h.

FETS I CRITERIS: missatge setmanal de l'arquebisbe Torrella (es publica a «Catalunya Cristiana»). L'emeten:

Ràdio 5, Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també: **Calafell Ràdio** (FM 107.7) dissabte 12h. **Ràdio La Canonja** (FM 102.3) divendres 20h. **L'Espluga FM Ràdio** (FM 107.4) dissabte. **Ràdio Falset** (FM 107.0) dissabte, a partir de les 14h. **Ràdio El Morell** (FM 105.7) dilluns, a partir de les 21h. **Ràdio Montblanc** (107.0) diumenge, a partir de les 11 h. **Ràdio Santa Coloma de Queralt** (FM 107.5) dissabte 13h. **Ràdio Sant Pere i Sant Pau** (FM 101.0) dissabte, a partir de les 20 h. **Ràdio La Vilella Alta** (FM 102.3) dissabte 12 h. i diumenge a les 13h.

EL MIRALL: Cadena Cope-Reus (OM 1143) dilluns 21h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: c/Albareda 15 pral 1a 17004 Girona; Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55.

ESGLÉSIA VIVA: programa setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. Té les seccions: *La Paraula del Bisbe* (comentari setmanal del Bisbe de Girona), *Costumari cristià* (costums i tradicions de l'Església, a càrrec de Mn. Joan Baburés), *La veu dels joves* (a càrrec de Mn. Jaume Reixach), *Entrevistes:* i una vegada al mes *Crítica de Cinema* (a càrrec de Toni Bardera). Presenta: Àngel Rodríguez. L'emeten:

Cope Costa Brava (90.3 FM) diumenge 9.45h. **Cope Figueres** (1269 AM) diumenge 9.45h. **Ona Jove Riudellots** (104 FM) dissabte 20.00h. **Ràdio Arbúcies** (107.6 FM) dissabte 10.00h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 9.30h*. **Ràdio Arenys de Munt** (107 FM) diumenge 11.30h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) dissabte 9.30h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Canet de Mar** (107.6 FM) dissabte 10.30h. **Ràdio l'Escala** (107.6 FM) dissabte 14.00h. **Ràdio la Vall** (107.6 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) diumenge 8.30h. **Ràdio Pineda de Mar** (106.1 FM) diumenge 14.00h. **Ràdio Salt** (97.7 FM) diumenge 8.00h. **Ràdio Sant Joan Les Fonts** (107.7 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Santa Coloma de Farners** (103.6 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Shalom Palau Sacosta** (106.6 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Sarrià de Ter** (87.6 FM) diumenge 10.00h. **Top Gironès-Cassà de La Selva** (92.8 FM) dissabte 19.30h.

*Inclòs dins el programa parroquial local.

EL CAFÈ INTERNACIONAL: programa setmanal de 30 minuts de durada que recull els grans artistes i grups de la música melòdica i lleugera dels últims anys amb frases, missatges humans i paraules de reflexió, i també música de ball de qualitat. Presenta: Àngel Rodríguez.

LA COVA DEL COUNTRY: selecció de música country cristiana i country en general, amb la col·laboració de l'Associació Europea del Country. Presenta: Rafael Corbi.

RÀDIO PUIG-REIG (FM107.3)

Diumenge

09.30 *Reflexió: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.*

RÀDIO SALUD (FM 89.1)

Dissabte

De 07.00 a 09.00h. *Rosari: meditat per joves, entrevistes a catòlics en el món, concurs de Cultura religiosa, meditació mariana, herois del segle XX, etc.*

Diumenge

De 07.00 a 09.00h. *Presentació de l'Evangeli del dia i meditació, tema maria, etc.*

RÀDIO SANTA COLOMA DE FARNERS (FM 103.6)

Dimecres

De 22.15 a 23.00h. *Maranatha: un programa per descobrir i compartir el nostre tarannà cristià com a catòlic avui.*

RÀDIO VALLS (FM 103.2)

Dissabte

09.05 *Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.*

Diumenge

09.00 *Església viva (producció de l'arquebisbat de Tarragona).*

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres)

Cada dia

20.40 *Rosari: en llatí des del Vaticà.*

22.10 *Noticiario.*

RÀDIO LA VEU DE NAVARS (FM 107.9)

Diumenge

10.15 *Església viva: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.*

TARRAGONA RÀDIO (FM 102.6)

De dilluns a divendres

15.30 *Cafè i pastes: informacions, comentaris i entrevistes.*

Dissabte

08.15 *Església viva (producció de l'arquebisbat).*

LA PAROLA DEL BISBE: microespai setmanal de 5 minuts de durada presentat pel bisbe de Girona, Mn. Jaume Camprodon i Rovira.

PUNT DE TROBADA: magazine setmanal de 55 minuts de durada, que compta amb temes d'actualitat cristiana, humana i social. Presenten: Carles Sánchez i Àngel Rodríguez.

TARDA DE TOTS: magazine d'**Onda Rambla Girona** (89.9 FM) que inclou cada dijous a les 17.30 una secció d'actualitat cristiana i de notícies de l'església de Girona.

TOTS ELS CAMINS PORTEN AROMA: programa mensual de 30 minuts de durada. Es tracta d'un espai de debat sobre temes d'interès, moderat pels periodistes Anna Estarús i Josep Casellas.

Retransmissió en directe de la Missa dominical. L'emeten:

Catalunya Música (96.7 FM) Girona- (101.5 FM) Maresme: diumenge 11.00h. **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diumenge 9.00h. **Cope Figueres** (1269 AM) diumenge 9.00h. **Ona Jove de Riudellots de la Selva** (104 FM) dissabte 20.30h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diumenge 9.05h. **Ràdio Shalom de Palau Sacosta** (106.6 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio 1 de Ràdio Nacional** (738 AM-93.3 FM) diumenge 8.15h. **Top Gironès de Cassà de la Selva** (92.8 FM) dissabte 20.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE SOLSONA

CONVERSA SETMANAL: missatge del bisbe Deig (es publica al «Full diocesà»). L'emeten: **Ràdio Balsareny, Ràdio Berga, Ràdio Cervera, Ràdio Puig-reig, La Veu de Navars,** i també: **Ràdio Súrria** (FM 107.8) diumenge 11.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: missatge setmanal del bisbe Martínez Sistach, (es publica al full «Vida diocesana»). L'emeten:

Ràdio Antena Caro (Roquetes, FM 96.0) diumenge 09.00h. **Ràdio La Cala** (l'Ametlla de Mar, FM 99) diumenge 12.00h. **Ràdio Deltebre** (FM 107.6) dissabte de 9.00h. **Ràdio Flix** (FM 102) dissabte de 9.30h. **Ràdio Gandesa** (FM 107.9) dissabte de 13.00h. **Ràdio Infant** (l'Hospitalet, FM 107.9) dissabte 10.00h. **Ràdio Joventut de Masdenverge** (FM 100.7) diumenge 10.00h. **Ràdio Mora d'Ebre** (FM 87.6) divendres 10.00h. **Ràdio Nueva Vinaròs** (FM 98.2) dissabte 22.30h. **Ràdio Onda Cero** (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05h. **Ràdio els Ports** (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h. **Ràdio Ràpita** (FM 107.9) diumenge 12.00h. **Ràdio Ulldecona** (FM 95) diumenge 09.05h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT D'URGELL

RESSO: entrevista amb personatges o sobre fets diocesans. L'emeten:

Ràdio Pirineu (Puigcerdà, FM 89.8) diumenge 09.30h. **Ràdio Seu** (FM 107.2) diumenge 9.00h. **Ràdio Valira** (FM 98.1) dissabte 13.00h.

Donem notícia de les emissions religioses, tant per ràdio com per televisió, que ens són comunicades. Agraïrem la recepció de controls d'emissió.

Com tu i com jo

La Mary i en Gustau són un matrimoni que viuen des de fa anys al carrer Nàpols de Barcelona. Es van conèixer quan treballaven junts i després de tants anys continuen treballant junts en un altre àmbit: a la parròquia de Sant Oleguer. Ara, tots dos ens expliquen un xic de la seva experiència.

—Com us vàreu conèixer?

Mary.— Treballàvem junts en una casa de camises.

Gustau.— Jo sóc tallador de camises i la Mary les cosia. Així ens vam conèixer i temps més tard ens varem casar.

L'entrevista la fem al petit estudi d'en Gustau. La seva afició és la sarsuela, i tots els prestatges són plens de cassets i vídeos de sarsuela.

Gustau.— L'afició a la sarsuela em ve de lluny, ja que pels volts de 1944 jo estava a la Penya Cultural Barcelonesa, però amb els anys vam plegar.

Mary.— Ell em va aficionar, fins que alguna vegada vaig sortir en el coro.

—I ara feu sarsuela a la parròquia de Sant Oleguer.

Gustau.— Això va començar una mica de broma, perquè a la parròquia hi havia el grup d'esplai de nanos, fins que un dia ens van dir que els pares també havien de col·laborar, i com que

això sí, cantem en *play-back*, és gravat.

—I teniu molts joves amb vosaltres.

Mary.— Per actuar sí, però de públic no. I sempre hi ha més dones que homes.

Gustau.— A tot arreu. A la coral d'aquí Sant Oleguer també passa això, hi ha més dones que homes. Els homes no es volen lligar a un compromís de cada dissabte.

Mary.— I tenen més vergonya. A més la dona diu: jo surto de casa i em distrec un rato.

—Mary, tu a més fas catequesi per als petits.

Mary.— Sí, jo tinc els nens de vuit anys. Som tres catequistes de primer nivell, després dues que fan el segon, i una o dues que fan el tercer i quart. Ara comencem el curs, però aquest any hi ha molt pocs nens. L'any passat ja va baixar molt.

—Del que els expliqueu, ja en saben alguna cosa?

Mary.— La majoria no, és ben bé començar de zero, i un cop feta la comunió molts ja no els

La Mary, la segona per la dreta, i al costat en Gustau amb un grup d'amics

l'esplai dels nens es deia *Els ocells de bosc*, nosaltres vam agafar el nom d'*Els ocellassos*.

Mary.— Els pares dels *ocells*.

—I d'això farà ja divuit anys.

Gustau.— Sí, estem ja preparant la sarsuela número divuit que és *El niño judío*.

—Ara ja heu començat a assajar aquesta obra.

Gustau.— Els dissabtes al matí fem l'escenari i a la tarda assagem. Tot ho fem entre nosaltres: serrar la fusta, encolar, clavar, pintar els decorats...

En Gustau passa els fulls dels àlbums amb la recopilació de les fotografies de totes les obres representades al llarg dels anys.

—I l'estreneu per Sant Oleguer.

Gustau.— La idea era fer-la al març, per Sant Oleguer, però la sala on la fem és molt petita, només hi ha lloc per a 160 persones i la fem al llarg de més dies perquè tothom la pugui veure. Ara,

veiem més. A més els nens no ho volen comentar als seus amiguets de l'escola, perquè se'n riurien. Ens van explicar el cas d'un nen que en preguntar-li on havia fet la comunió va dir el nom del restaurant.

Gustau.— Ara no, però tot això els servirà d'aquí a uns anys, quan siguin més grans. A més, n'hi ha alguns que continuen venint i també porten els pares. Això és molt gratificant.

—La vostra vida és al barri. Tu Mary, anaves a ajudar al convent de les Germanetes dels Pobres.

Mary.— És cert, però ara ja no puc. Però és ben bé això, la nostra vida és al barri i a la parròquia. Sempre som un bon grup. Potser alguns se'n van, perquè canvien de barri, però en vénen uns altres.

Gustau.— Ha arribat un moment en què tots els nostres amics són de la parròquia. Gairebé es pot dir que no fem res fora d'allà.

JOMA

Ara Mateix

Joan Carrera Planas
bisbe auxiliar de Barcelona

Fidel Castro i el Papa

El vell líder revolucionari acaba de sorprendre l'opinió pública des d'un plató excepcional: ni més ni menys que el despatx del papa Joan Pau II. La imatge de tots dos, asseguts davant per davant, amb les mans sobre la mateixa taula ha fet la volta al món. Són, en realitat, tan a prop l'un de l'altre com la fotografia els representa? O són tan lluny com les seves trajectòries vitals i els seus rols respectius suggereixen?

Quan Fidel Castro va aconseguir el poder a Cuba, fa trenta-set anys, molts catòlics se'l miraven amb simpatia i alguns amb entusiasme. Pensaven, aleshores, que fer justícia als pobres bé podria excusar un cop de força. Fidel era la imatge del revolucionari net enfront d'un sistema internacional injust i corrupte que es cobria hipòcritament amb la capa d'unes formalitats democràtiques. I a l'illa caribenya, ni això. Colze a colze amb Castro havien lluitat, a més, molts creients.

La idea que una certa sensibilitat cristiana era latent en la revolució castrista va durar molt de temps. L'alimentava el record de la primera formació de Castro, alumne dels jesuïtes. L'alimentava, sobretot, el convenciment prou difós que el compromís dels cristians a favor dels oprimits passava per la revolució. Després vindria el capellà guerriller Camilo Torres... I el Che Guevara, del qui s'ha dit que van trobar-li a la butxaca, un cop mort, un poema a Jesucrist. Va ser el símbol per excel·lència. El seu retrat, els anys seixanta; pujà al presbiteri d'alguna església...

Al marge, però, d'aquest procés enardit, suggestiu i ple de generositat, Castro enfilà ben aviat el camí d'un realisme polític sense escrúpols, d'inspiració soviètica. Pel que fa a la religió, els llibres de text explicaven als nens cubans que Crist era un personatge de llegenda inventat fa dos mil anys; les escoles religioses van ser clausurades; l'Església va ser comprimida fins a la mínima expressió. Pel que fa a la política, Castro va caure en el greu error de dissociar les conquestes socials de l'exercici democràtic dels drets humans. D'entrada i com a mesura provisional, molts estaven disposats a perdonar-li-ho. A mesura, però, que va esdevenir una praxi definitiva, defensada per principi, el règim cubà va anar quedant-se sol i amb les presons plenes. Això no vol dir que no assolís alguns èxits, per exemple en el camp de la sanitat. Però quan es prescindeix de la llibertat amb el pretext de la justícia, no s'aconsegueix ni aquesta. Val a dir que, a l'altra banda, tampoc no aconseguen una llibertat real els qui prescindeixen de la justícia. Finalment, Castro s'ha quedat sol, víctima d'ell mateix i d'un boicot que ofega el seu poble.

És en aquest punt que arriba a la seva entrevista amb el Papa. El Papa que ha pres una posició clara contra el boicot que promouen els Estats Units i que defensa, alhora, els drets humans. El Papa que ha lluitat contra el totalitarisme soviètic, però que valora l'aportació històrica del marxisme a la causa de la justícia. Serà capaç, Fidel, de dialogar-hi? Seria un diàleg de resultats imprevisibles. Un diàleg, no cal dir-ho, extremadament difícil. Però... amb qui més, fora del seu cercle, pot dialogar avui Fidel Castro?

Puig-reig

Seguint el curs del riu Llobregat, que baixa cantant des de les seves fonts pirenenques entre les pedres i la rocalla del Berguedà, veurem que encara manté les seves aigües clares de riu jove, amb la força necessària per moure una indústria que, durant molts anys, ha donat vida a la seva ribera.

Hi ha un moment que busca donar-se la mà amb la riera de Sala per aprofitar-se del seu cabal, però troba, plantat entre tots dos, un turó que ho fa impossible.

Al damunt d'aquest turó un vell castell templer domina la vista des de Montserrat fins als Pirineus. Som a Puig-reig.

Obligats pel riu i la riera, que escanyen el seu territori, el poble ha crescut expandint-se de nord a sud.

Més tard les colònies tèxtils van fer que la població es multipliqués i els nuclis urbans es van estendre com una planta de maduixa.

Encara avui els seus habitants, valents i treballadors, lluiten per treure pa de les pedres. I se'n surten.

Fa goig veure'l sortir tot repartint caramels a grapats a aquella colla de noiets i noietes que no paren de fer rebombori al seu voltant. No es pot creure que moments abans aquells mateixos diablets, macos, plens de seny, gairebé seriosos, assajant les nades, feien l'anunci del Nadal que ja s'acosta. L'ambient és idíl·lic. Està nevant en aquest hivernàs anticipat que estem patint... o potser gaudint, segons com es miri.

Mn. Josep Solà porta el Nadal dins les sabates. Tot ell

és senzillesa, amor que sap donar-se, no gaire paraules, i feina ben feta.

Ja fa 28 anys que viu entregat a aquest poble. Si n'ha vist de coses! Si n'ha viscut d'experiències!

Ara mateix, ell i el seu vicari, Mn. Vila, que porta les colònies de can Pons i can Marçal, segueixen treient arpegis de lloança a Déu des d'aquesta comunitat cristiana del Berguedà, en temps diferents, temps d'increença que ens conviden a ser més profunds i més convençuts de la nostra fe.

Mn. Josep Solà: llatí, teologia i ping-pong

—Mn. Solà, parli'ns dels seus orígens.

—Vaig néixer a Sant Julià de Cerdanyola, un poble molt petit de l'Alt Berguedà, un poble de pagès. En aquell temps, gairebé tothom treballava a les mines de carbó.

La meua infantesa, abans d'entrar al seminari va ser tranquil·la com la mateixa vida del poble. Recordo que anava a «estudi» amb els meus amics i que feia d'escolà.

—Com va sorgir la seva vocació?

—No sabia dir com va ser exactament. Mn. Climent, el rector del poble, un dia em va dir: «Josep, t'agradaria anar al Seminari?» Jo li vaig respondre: «Sí que m'agradaria.» A casa meua en aquells moments, passàvem per molts problemes i la meua germana, la Teresa, estava malalta. La mare em va dir: «Aquest any no, no podríem pagar-ho; l'any que ve, si de cas.»

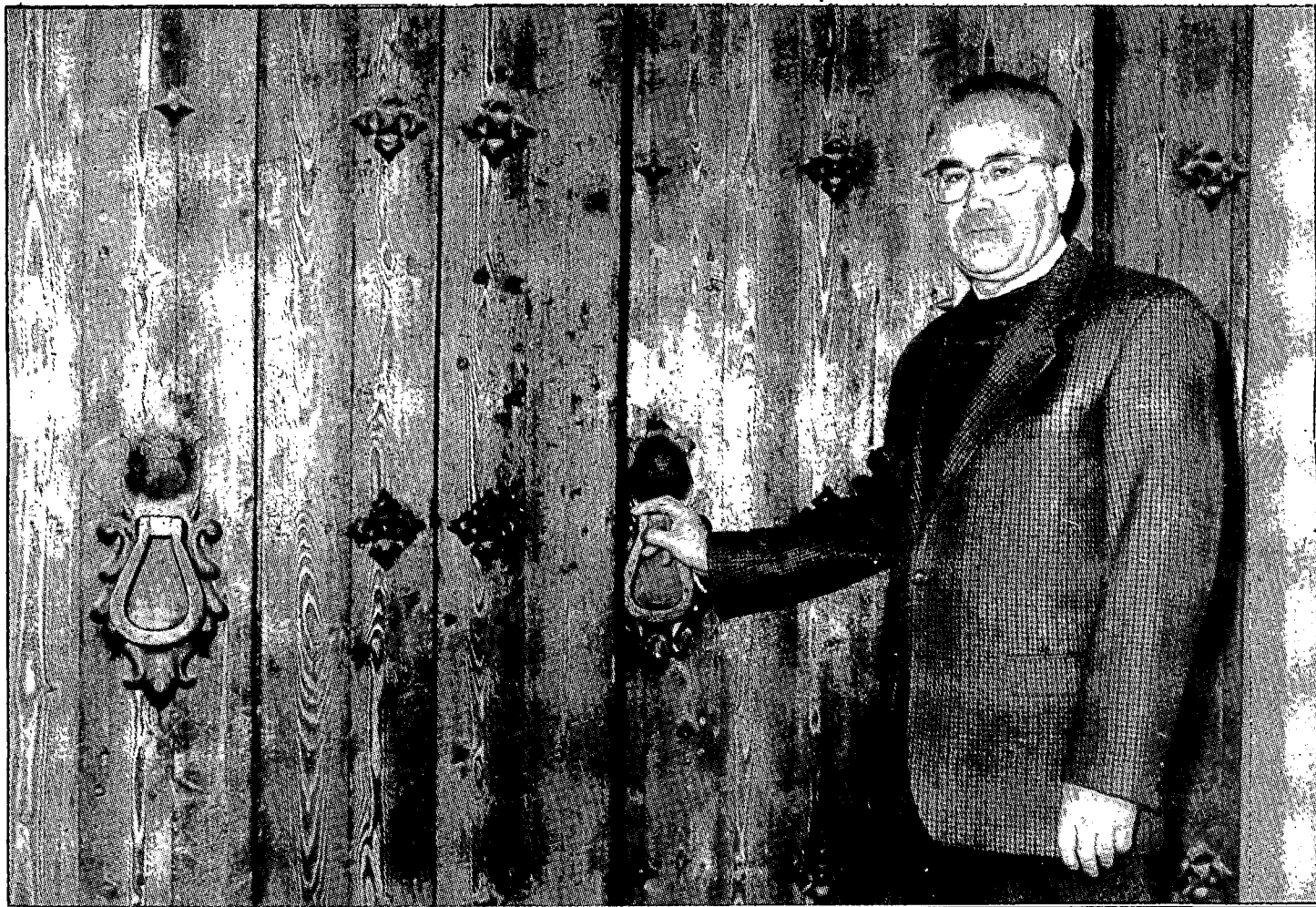
Sort que Mn. Climent i la Pepeta, la seva germana, es van cuidar de tot: matalàs, llençols, tovallols... tot el que havíem de portar per començar el Seminari. Sense l'ajuda d'ells dos...

—La vida al Seminari està feta de moltes coses: estudis, esports, espiritualitat i convivència. Què era el que més li agradava fer al Seminari? Què és el que menys li agradava?

—Moltes coses m'agradaven, però potser destacaria l'estar amb els companys del curs, és a dir la convivència amb ells. Pensa que ens hi vam passar dotze anys junts.

M'agradava també estudiar llatí i després teologia, i jugar a ping-pong.

El que menys m'agradava era

Mn. Solà, 28 anys atenent la pastoral de Puig-reig.

el 7 de gener, quan al capvespre arribàvem a Solsona, i entre el fred que hi feia, la trista llum que hi havia en aquella pujada cap al Seminari... i pensar que no tornàvem a casa fins a Sant Joan... sí, de debò, era el que no m'agradava.

—Expliqui'ns la seva vida com a rector. Digui'ns alguna cosa dels seus feligresos.

—Bé, vaig arribar a Puig-reig a finals del setembre del 68.

Al principi vaig fer de vicari. Després he anat passant per tots els escalafons eclesiàstics, des de vicari, membre de l'equip, encarregat, ecònom... fins a rector.

Puc dir que m'he trobat bé, però,

Els meus feligresos són gent treballadora, generosa, senzilla. Què més puc esperar?

la veritat, amb tant de temps aquí m'ha vagat de tot: de trobar-m'hi bé, de passar-hi dificultats i problemes barrejats amb alegries i satisfaccions.

Els meus feligresos són gent treballadora, generosa, senzilla. Què més puc esperar?

—El Concili Ecumènic Vaticà II va portar a l'Església noves perspectives i va despertar moltes il·lusions. Quines d'aquelles troba que s'han aconseguit, i quines encara no?

—El Concili Vaticà II, com va dir el papa Joan XXIII, va ser un obrir la finestra perquè entrés aire fresc, un *aggiornamento*... El que ha passat és que potser hi ha hagut gent que s'ha constipat amb la finestra oberta i l'han tornada a tancar una mica. Però hi hagut coses que han estat molt positives,

El Concili Vaticà II com va dir el papa Joan XXIII, va ser un obrir la finestra perquè entrés aire fresc, un *aggiornamento*... El que ha passat és que potser hi ha hagut gent que s'ha constipat amb la finestra oberta i l'han tornada a tancar una mica

com tota la reforma litúrgica, la llengua vernacle en les celebracions litúrgiques, el reconeixement de la llibertat religiosa... Però jo destacaria el «paper» del laicat en la tasca de l'Església. No en va es va dir que el Concili Vaticà II era el concili dels laics.

Mn. Perarnau escrivia en el proemi del Decret sobre l'Apostolat dels Laics: «La finalitat del Concili és intensificar l'actuació apostòlica del poble de Déu.» Va ser una bona presa de consciència que cal fer avançar dia rere dia.

—Quina opinió té de l'afirmació que han fet alguns, fins i tot el Sant Pare, que Europa és avui terra de missió? I si això és veritat, ¿com hauria de dur a terme aquesta missió?

—Jo comparteixo aquesta afirmació que Europa és terra de missió, perquè tot i tenir les arrels cristianes, resulta que potser ja no són gaire cristianes les fulles i l'espiga.

No fa gaire dies, en un conferència, F. Torralba em deia que ens trobàvem davant d'un escenari cultural, social, polític i econòmic nou; que assistíem a una desfeta d'alguns valors tradicionals: la família, la religió, la pàtria o el sentit de pertinença a un poble...; que s'havien de tenir presents els processos d'evangelització contra-productius en la història de l'Església; i assenyalava com a camí a seguir: posar al dia el contingut del Vaticà II.

Pot ser això que ell indicava és una línia de missió: veure com tenim «el camp d'acció» i aplicar-hi el contingut del Vaticà II.

—Els laics ja tenen el seu

Europa és terra de missió, perquè tot i tenir les arrels cristianes, resulta que potser ja no són gaire cristianes les fulles i l'espiga

lloc a l'Església?

—El van tenint. Encara falta per dir que «ja» el tenen, però s'hi va caminant: catequistes, consells de pastoral, d'economia, responsabilitats dintre de la comunitat... Potser a més de la «teologia del laicat», la mateixa necessitat que l'Església va tenint dels laics ens impulsarà a seguir per aquest camí.

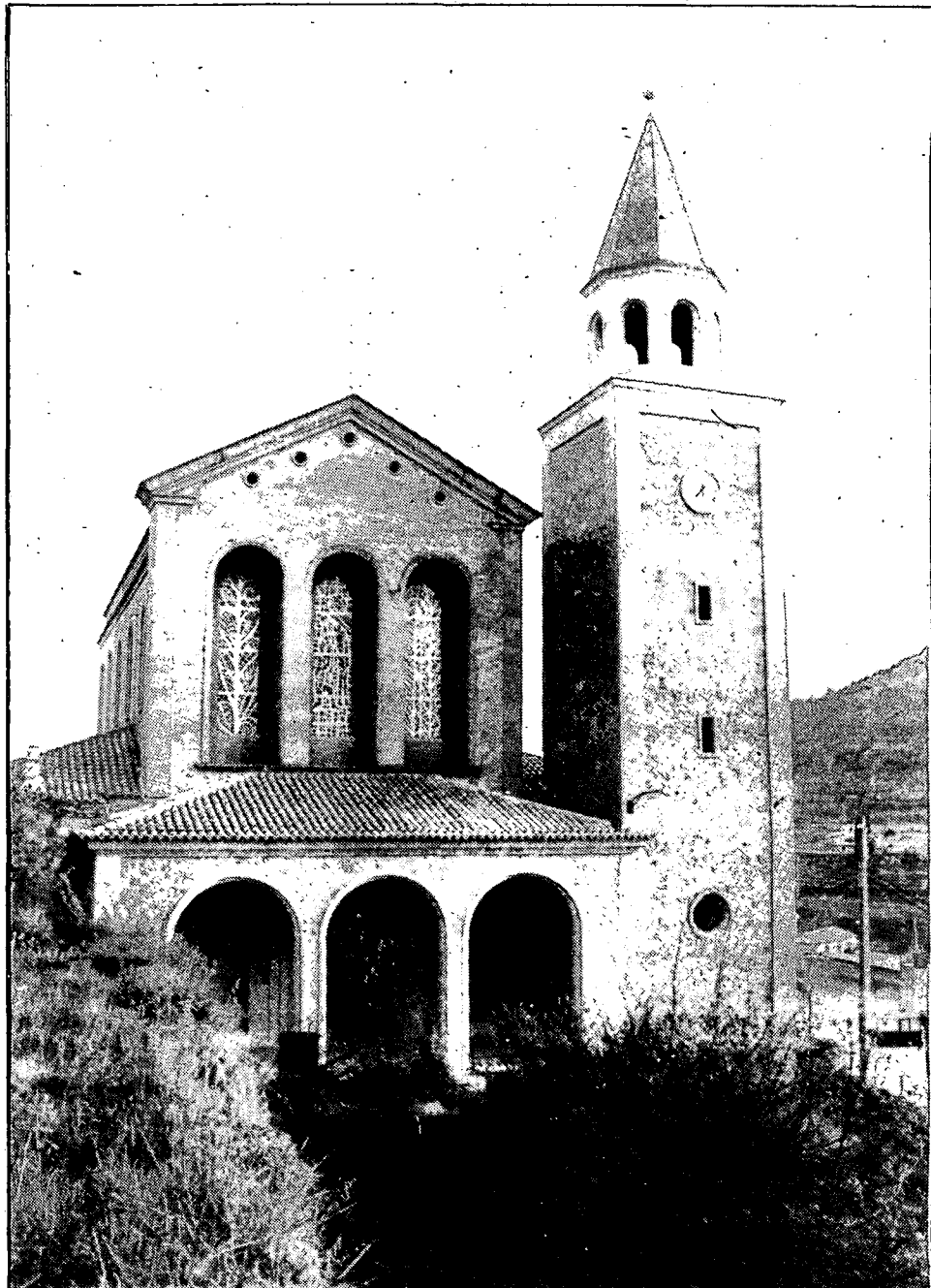
—Un capellà té temps lliure? Què li agrada fer a Mn. Solà en els seus moments de lleure?

—També n'ha de tenir. Tothom el necessita, fins i tot per mirar-te les coses més fredament i relativitzar-les una mica. En els meus temps d'esbarjo m'agrada escoltar música, caminar, remenar l'ordinador, practicar algun idioma.

Ens despedim. Mn Solà se'n torna amb els seus vailets. Al seu costat el somriure és fàcil, i em sembla que la gent s'hi troba bé amb ell.

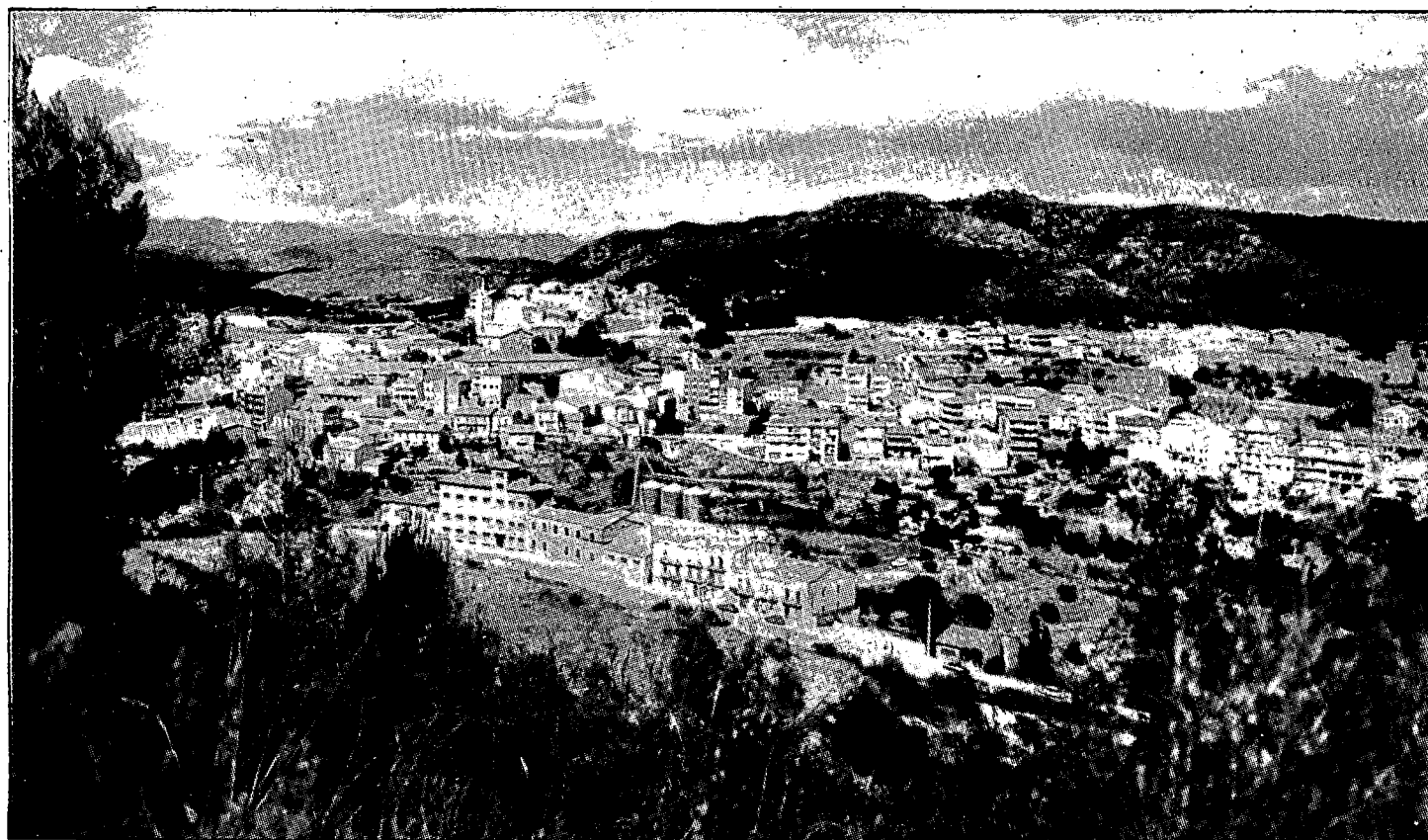
Ja no neva. A l'horitzó llunyà ens saluden les crestes blanques dels Pirineus. I aquí, entre l'església romànica de Sant Martí i el modern temple parroquial, la vida continua com si res, senzillament.

C.C.

Nou temple parroquial.

La mateixa necessitat que l'Església va tenint dels laics ens impulsarà a seguir per aquest camí

Els feligresos de Puig-reig són gent treballadora i generosa.

Els laics cada vegada es comprometen més amb l'Església de Puig-reig

La comunitat cristiana de Puig-reig: busca camins i els troba

Tenim l'oportunitat de dialogar amb algunes de les persones que formen part de la comunitat cristiana de Puig-reig. Alguns són catequistes, n'hi ha que formen part del Consell de Pastoral, del grup de Càritas i d'altres.

És una mena de entrevista a moltes veus on cadascú hi diu la seva, i tots plegats es van posant d'acord per respondre les nostres inquietuds.

—Expliqueu-nos, si us plau, com està organitzada la vostra comunitat.

—L'organització de la nostra comunitat és com la de moltes altres parròquies: consell pastoral, consell d'economia, junta d'obres, grup de Càritas i voluntariat, cor parroquial, catequesi d'infants, de joves, catequesi familiar, lectors, animadors de cantos, prematrimonials, servei de neteja...

—Déu n'hi dó! Què significa per a vosaltres, formar part activa de la comunitat cristiana de Puig-reig?

—Formar part de la nostra comunitat cristiana és important. El sol fet de trobar-nos amb altres persones per parlar junts del que fem, com ho fem i del que caldria fer, i descobrir quins són els problemes i quins camins de solució es podrien trobar... tot això ja és positiu. Per altra banda, aquesta

experiència ens ajuda a «formar-nos» com a cristians i a comprometre'ns d'una manera activa.

—És ben acceptat el missatge de l'Evangelí per part dels nens i nenes o dels nois i noies?

—Els nens i nenes generalment l'accepten, el problema ve, moltes vegades, de la família i de l'entorn familiar. Els nois i noies, així en general, la impressió que donen és que en «passen», són indife-

rents. Amb tot, hi ha qui pensa que encara que hi hagi molts joves que tenen una mena d'embolic mental, que no saben ben bé què volen ni què creuen, n'hi ha d'altres que són cristians i se'n consideren davant de tothom.

—Què podeu compartir de la vostra experiència de la catequesi familiar?

—La catequesi familiar és un pas ben positiu de cara a potenciar l'evangelització de la família.

El grup d'animadors de cants desplega molta activitat.

Pot ser una bona «catequesi d'adults» aplicada a un grup important com és els pares i que, per altra banda, els pot servir d'ocasió especial per revisar la fe.

—Cal anunciar l'Evangeli en els nostres dies?

—Sí. Hem d'anunciar-lo amb totes les seves exigències, però no imposar-lo. A més, l'Evangeli ens identifica com a cristians i es fa atractiu quan va acompanyat de l'exemple.

—Trobeu que els cristians ho estem fent?

—Hi ha de tot, però ho intentem. Hi ha persones molt compromeses i que estan donant un testimoni de debò. I malgrat les dificultats, ¿per què no hem d'intentar-ho? Al cap i a la fi, ser cristià i anunciar l'Evangeli mai ha estat una cosa fàcil; potser per això és més valuós.

—Què demanàrieu d'un setmanari com Catalunya Cristiana?

—Que el seu contingut sigui amè. Que sigui un setmanari obert a tots els bisbats de Catalunya i que tingui en compte la «pluralitat» de la comunitat eclesial.

—Influeix en la vostra vida quotidiana el fet de ser cristians en actiu?

—Sí. T'ajuda a veure les coses de cada dia d'una altra manera. A viure amb joia els esdeveniments de la vida, si són positius. Si són negatius, et dona la força necessària per superar-los. A més, et mou a refermar el que creus, a aclarir dubtes, a plantejar-te coses noves.

Compartir experiències, refermar la fe, evangelitzar, or-

ganitzar la feina d'una parròquia, són paraules cada dia més freqüents entre els cristians laics. Cada vegada són més les comunitats que, com aquesta de Puig-reig, van donant passos de maduresa vers uns models parroquials més adequats al món d'avui. No és gens fàcil. De vegades la voluntat

de Déu es va manifestant com en un ral·li: a mesura que anem caminant anem trobant les instruccions. La primera condició és aquesta: començar a caminar.

A Puig-reig fa ja dies que caminen. Enhorabona!

C.C.

La comunitat de Puig-reig valora molt compartir experiències i reformar la fe.

Un nucli templar que es va convertir en una zona industrial

Les primeres referències escrites sobre el lloc de Puig-reig són del segle x i, més concretament la primera, és l'acta de consagració de l'església del castell, dedicada a Sant Martí, de l'any 907. Consagrada pel bisbe Nantigís de la Seu d'Urgell a instàncies dels pobladors del lloc que, de ben segur, l'havien edificada en època de Guifré el Pelós, era un senzill edifici preromànic del qual avui no es conserva cap resta. L'església de Sant Martí era, també, l'església del castell de Puig-reig, una fortificació encimbellada dalt del turó que dominava la vall del Llobregat i que controlava bona part de l'actual terme municipal dins el qual tenien importants propietats els comtes de Cerdanya, els de Barcelona, els monestirs de Sta. Maria de Ripoll, Sta. Maria de Serrateix i Sant Pere de la Portella.

A partir del segle xi la família vescomtal del Berguedà comença a fer acte de presència en la documentació relacionada amb Puig-reig. El castell passà a ser propietat seva i fou aquesta família nobiliària qui el reconstruí i l'amplià amb tres nivells de muralla. L'any 1145 s'estava construint l'actual església romànica, probablement per iniciativa dels vescomtes.

El vescomte Guillem de Berguedà féu importants donacions als frares de l'orde militar del Temple al terme casteller de Puig-reig i altres llocs del Berguedà. Fou precisament el fill gran dels vescomtes, el trobador Guillem de Berguedà qui, en el seu testament de l'any 1187, deixà a l'orde militar el castell de Puig-reig, amb tot el seu terme i Fonollet. El testament del trobador no fou confirmat fins a l'any 1231 pel rei Jaume I però, durant aquest període d'espera els templers consolidaren el seu domini a l'entorn de Puig-reig mitjançant donacions i compres de terres.

ELS TEMPLERS, SENYORS DE PUIG-REIG

Un cop confirmat el testament del trobador, els templers van esdevenir senyors de Puig-reig, i a partir del 1236 els Comanadors i la Comanda, que fins aleshores s'anomenava del Berguedà i de la Cerdanya, són coneguts amb el nom de Comanadors i Comanda de Puig-reig. Des

del castell primer, i des de la imponent casa-convent de Periques després, els templers administraven un important patrimoni que englobava tots els seus dominis escampats pel Berguedà i la Cerdanya. La importància de la comanda rural de Puig-reig aconsellà la construcció d'una nova casa-convent més gran i més adequada a l'orde que no pas el vell castell medieval. Per controlar la gran explotació agropecuària que tenien van construir l'actual casa de Periques i el pont medieval per poder-hi accedir, situada aleshores al costat d'una vella església romànica dedicada a Sant Julià. Des d'aquest emplaçament controlaven bé el riu, els camins d'accés a Puig-reig, el molí medieval (després convertit en molí de Puig-reig i fàbrica de cal Casas), i el mateix castell.

tal —hereu de tot el patrimoni immoble dels templers— li cedí tot el terme casteller de Puig-reig. La importància del castell féu repensar els hospitalers, els quals, finalment, recuperaren el castell de Puig-reig, i el van unir al patrimoni de la Comanda Hospitalera de Berga, formant amb les cases de Cervera i l'Ametlla una única comanda hospitalera que subsistí fins al s. xix amb el nom de Cervera, l'Ametlla i Puig-reig.

UNS SEGLES DE DECADÈNCIA

La presència dels hospitalers a Puig-reig es caracteritzà per una llarga i progressiva crisi: pèrdua de població, dificultats econòmiques foren la tònica general dels segles xvi i xvii, fins al punt que les muralles del castell s'ensoraren i fins i tot el 1585

Sant Martí amb la construcció de capelles laterals i l'embelliment amb retaules barrocs, malauradament perduts durant la guerra civil.

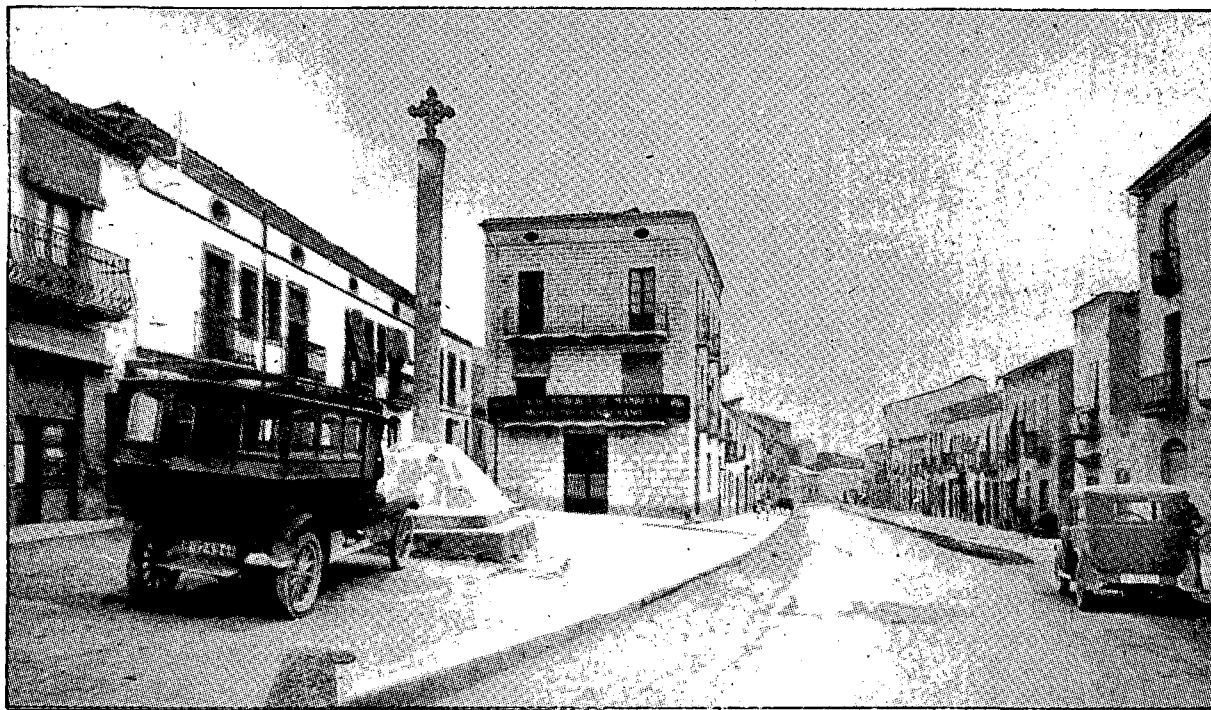
LA INDUSTRIALITZACIÓ I EL NAIXEMENT DEL POBLE

La situació canvià a l'últim terç del segle xix quan al peu del Llobregat van començar a instal·lar-se fàbriques de filats i teixits de cotó que ben aviat es van convertir en grans colònies industrials. Puig-reig fou el municipi berguedà i català amb més colònies: a les primeres de l'Ametlla de Merola (1871), cal Prat (1871) i cal Pons (1875), s'hi van afegir les de cal Casas (1880), cal Marçal (1880), cal Riera (1890) i cal Vidal (1892).

El poble va créixer espectacularment gràcies a la nova activitat econòmica vinculada al tèxtil: varen proliferar els serveis i el nou nucli urbà va començar a créixer a partir de la plaça de la Creu (anomenada així perquè fins a la guerra civil del 1936-39 s'hi conservava la creu de terme dels hospitalers). Es formà un poble allargassat, paral·lel al Llobregat i a la carretera amb gent procedent de l'Alt Berguedà i de les zones rurals veïnes del Baix Berguedà. Al mateix temps els propietaris de les fàbriques creaven les seves colònies, interessants conjunts urbanístics i arquitectònics que consten d'edificis industrials, pisos per als treballadors, torres i esglésies (algunes amb panteons familiars com cal Pons o cal Prat), barreja de modernisme i d'historicisme medievalista, cafès-casinos, teatres, escoles, convents de monges, baixadors i estacions de tren, botigues, camps de futbol i de bàsquet, etc. Alguns fabricants varen dissenyar també interessants zones enjardinades, entre les quals cal destacar el bosc-jardí de la Colònia Pons.

Aquests nous espais urbans, tancats inicialment per una muralla, i l'activitat industrial que han desenvolupat han marcat els últims cent anys de la història del poble. L'any 1956 Puig-reig era un dels nuclis tèxtils més importants de Catalunya, amb 94.000 fusos, 12.500 telers i 2.200 treballadors vinculats directament a aquest sector industrial.

En els últims anys la important crisi econòmica del sector tèxtil ha

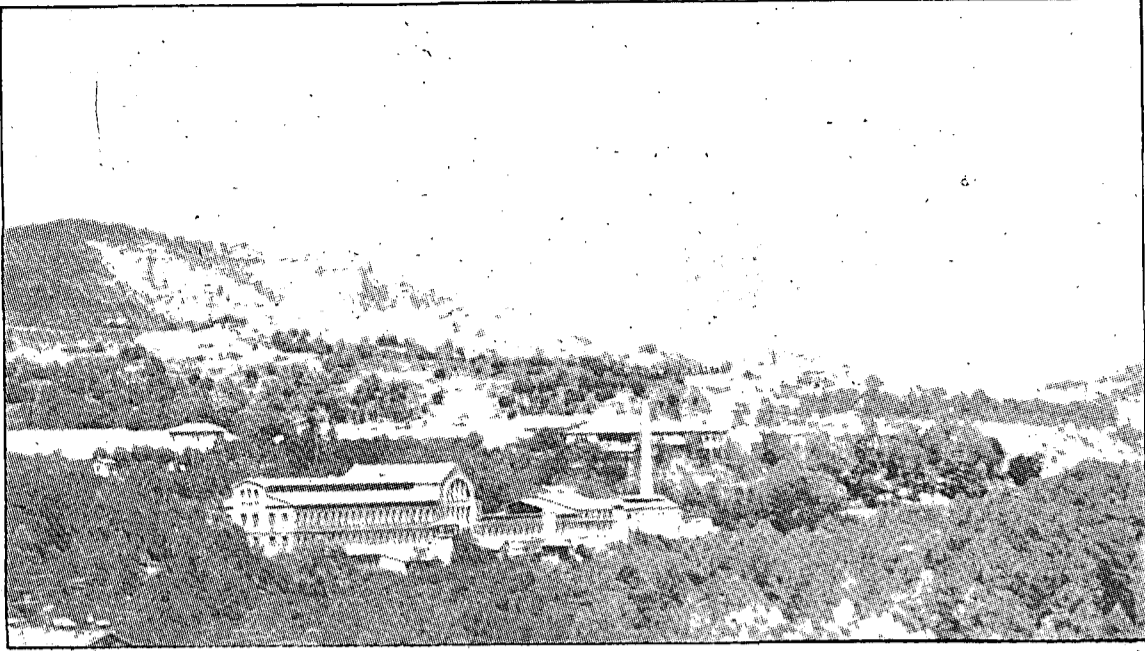
En aquesta fotografia de començaments del segle xx es pot veure la creu de terme dels hospitalers, que dona nom a una de les places del poble i el carrer Major.

L'any 1282 els templers van concedir una carta de franquesa als habitants del castell i de la vila de Puig-reig amb la clara intenció d'estimular-ne el poblament tot eximint els nous pobladors i els existents dels mals usos. Aconseguiren crear una petita vila aixoplugada pel castell i les muralles que es mantení fins al segle xv.

Foren batlles dels templers els Comes i d'aquesta important família puig-regenca en fou membre destacat l'arquebisbe de Tarragona Arnau Cescomes. Precisament aquest personatge jugà un paper molt important en la vida política catalana, essent conseller del rei Jaume II i defensant els templers arran del procés de dissolució de l'orde a Catalunya, el 1312. En agraïment a la seva tasca, l'orde militar de l'hospi-

el recinte casteller fou declarat inhabitable. L'orde va mantenir a Puig-reig únicament un prior que exercia les funcions de rector de la parròquia de Sant Martí i que rebia, espaiadament, les visites dels administradors i comanadors de Cervera que venien a cobrar les rendes.

L'antiga vila medieval a redós del castell va desaparèixer, i el terme esdeviní rural i de poblament dispers. Fou durant els segles xvii i xviii que les velles masies d'origen medieval —el Lladó, la Serra de Cap de Costa, Tresserra, la Sala, les Comes, Farriols, el Soler de Jaumàs, la Cortada, l'Alsina—, van esdevenir importants explotacions, i que en van néixer de noves, —Vilarrasa, Madrona, Trulls, cal Pellicer, Periques, etc. També fou durant el segle xviii que s'amplià l'església parroquial de

Les colònies industrials són el testimoni dels últims cent anys d'història. Amb l'objectiu de conservar aquest patrimoni i de donar-lo a conèixer s'ha fundat el Museu Colònia Vidal, que mostra com es vivia i es treballava en una colònia industrial.

afectat totalment les colònies i també el poble; es va fer notar ja als anys seixanta a cal Casas i, a partir dels anys vuitanta, a la resta de colònies. Les colònies s'han despoblant i també el nucli de Puig-reig perd habitants. La història serveix per recordar-nos el passat gloriós i

també els períodes difícils, per retre homenatge a tots els que ens han precedit, gent anònima i silenciosa que no figura amb noms i cognoms en els llibres, però que és la gran protagonista del passat, com ho hem de ser tots del nostre present i del nostre futur.

Les colònies industrials

Aquests conjunts urbans i arquitectònics són el testimoni de més de cent anys d'activitat econòmica al peu del Llobregat, de treball i d'esforços de milers de persones que han treballat filant i teixint cotó. Hom parla de generacions d'empresaris, i a Puig-reig podem parlar de generacions de treballadors tèxtils.

La seva importància econòmica i social es complementa amb la importància d'aquest valuós patrimoni que tenim el repte de conservar. Puig-reig té set colònies, des de la més petita que per la seva proximitat al nucli urbà no ho sembla, cal Casas, fins a una de les més grans i emblemàtiques de Catalunya, l'Ametlla de Merola. Totes, també cal Prat, cal Pons, cal Marçal, cal Vidal i cal Riera, tenen la seva pròpia personalitat i història, una planificació urbanística i uns edificis que, malgrat respondre al model general de les colònies, són en tots els casos singulars i únics.

Destaquen en tots els conjunts les torres i les esglésies, edificis amb elements modernistes i que responen a l'estil historicista i medievalista que té en el conjunt de cal Pons, un dels exemples més destacats de Catalunya. També són molt interessants els edificis industrials, grans fàbriques de pisos, i les rescloses i els canals, importants obres d'enginyeria hidràulica. Les colònies de Puig-reig mostren tots els exemples i models d'habitatges per als treballadors, dissenyats a finals del XIX i començament del XX.

EL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC I ARTÍSTIC MEDIEVAL

Del llarg període medieval el terme municipal de Puig-reig conserva importants testimonis arquitectònics:

Esglésies Romàniques:

- St. Martí de Puig-reig amb les pintures murals del s. XIII, interessants exemplars del pas del romànic al gòtic.
- St. Andreu de cal Pallot, que conserva restes de pintures del XIII, i un conjunt de tombes antropomorfes excavades a la roca.
- St. Sadurní de Fonollet que, tot i transformada al XVIII, manté molts elements romànics així com un fragment de retaule gòtic.
- Sant Joan Degollat.
- Santa Maria de Merola.
- Sant Miquel de la Cortada, modificada al s. XVII.
- El Carme de Periques.

Arquitectura civil:

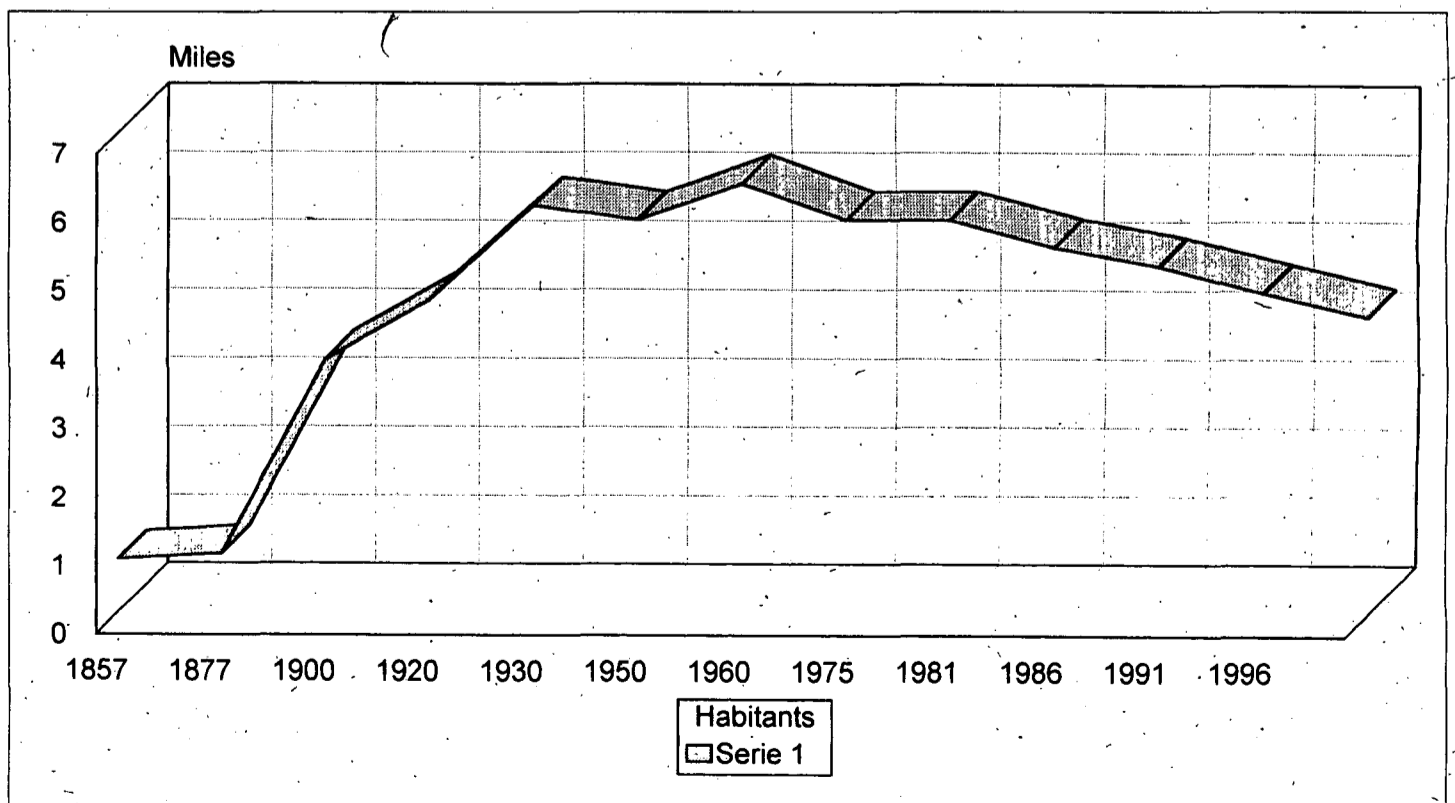
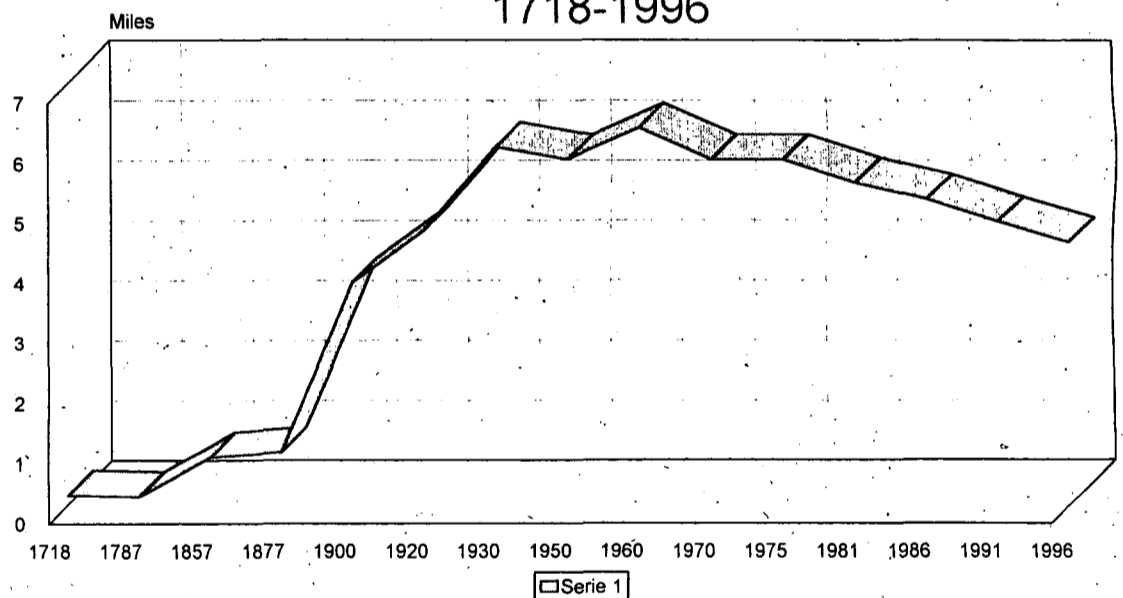
- El castell i el conjunt de muralles de Puig-reig.
- Restes de la Torre medieval de Merola.
- La casa-convent dels templers i dels hospitalers de Periques.
- El pont de Periques.
- Restes del molí medieval de cal Pallot.

DEMOGRAFIA:

1718:	158 hab.
1787:	133
1857:	786
1877:	876
1900:	3.709
1920:	4.565
1930:	5.957
1950:	5.745
1960:	6.279
1970:	5.748
1975:	5.747
1981:	5.359
1986:	5.084
1991:	4.698
1996:	4.350

Evolució demogràfica

1718-1996

Fums i sorolls

Fa uns anys que es parla molt, cada cop més, de contaminació. No només de la contaminació atmosfèrica, sinó de tota mena de contaminacions: acústica, del sòl, de l'aigua, etc. També des de fa uns anys, bastants menys, es prenen mesures per apai-vagar els seus efectes sobre els ho-mes, animals i plantes.

Un amic meu, que és molt viat-ger, l'altre dia m'explicava que a Suïssa, en algunes ciutats, quan has d'aturar el teu cotxe en un semàfor, si no pares el motor mentre aquest està en vermell, et poden posar una multa. De fet, els mateixos conduc-tors suïssos, que són prou bones per-sones, ja et fan saber amb la seva gesticulació, que tallis el contacte del motor i que per uns moments deixis d'emetre pel tub d'escapa-ment del vehicle gasos nocius a l'at-mosfera. En aquell país, ja fa uns anys que es varen imposar límits de velocitat baixos —seixanta quilòme-tres per hora— en les grans vies urbanes de comunicació, l'equiva-lent a les rondes de Barcelona, que travessen les ciutats. Ja no cal dir de les grans pantalles acústiques instal·lades als laterals de les ma-teixes per protegir de sorolls els ha-bitatges més propers. Aquesta velo-citat tan baixa, imposada en una via teòricament ràpida i més si tenim en compte que som en plena era de les presses, ve totalment imposada per evitar els sorolls, i no pas com podrien suposar des d'aquí, per im-peratius d'ordenament circulatori, o per reduir en el seu cas l'emissió excessiva de fums a altes velocitats.

Aquesta setmana un diari d'abast nacional emparentava la millora de la qualitat de vida a les ciutats amb el control de l'emissió de sorolls. Deia entre altres coses que la conta-minació acústica és un dels grans problemes de les ciutats i concreta-ment de Barcelona. Segons l'articu-lista, el soroll ataca el sistema nervi-ós, i provoca greus alteracions en l'organisme i fa pujar els índexs d'es-très a nivells perillosos. Continua dient que a partir d'aquí tot són problemes; els principals: el malde-cap, la hipertensió, les lesions de l'aparell digestiu i la pèrdua sensi-blement de l'oïda, cosa que fa que finalment els pobres urbanites es tornin sords.

LA CONTANIMACIÓ ALS POBLES

Els que fa temps que vivim en pobles que havien tingut fins fa pocs anys un tarannà industrial, la falta de fums i sorolls també ens provoca alguns mals. També tenim malsde-cap, sobretot perquè els nostres fills no troben feina, i aquests malsde-cap no es curen amb analgèsics; hiper-

tensió que s'agreuja a final de mes i en alguns casos extrems males di-gestions, per manca de materia digerible. Això sí, de sords pocs, fins ara són més els que es queden sense veu de tant demanar remei als seus mals, que no pas els que perden freqüències de l'oïda amb el rétruc dels telers.

A mi, francament, m'agradava més trobar al paladar aquell regust, un pel sulfurós, provocat per la com-bustió del carbó de Fígols a les fogai-nes de les fàbriques. O que em des-pertessin, a les cinc de la matinada, els forts trucs que feia el *sereno*, amb una maça de fusta a la porta des del primer torn, que poc des-prés, amb les lleganyes encara en-ganxades, pujava als freds i sorollo-sos autocars, que a aquella hora de la nit circulaven del poble a les colò-nies. Trobo a faltar tot el brogit del trànsit comarcal que transitava per dins la població i que de passada donava vida al comerç, i aquells sorollosos camions carregats de carbó, ci-ment, fusta o llençols que marxaren als centres de consum. Fins i tot enyoro aquells xis-cles estridents de la quitxalla de les esco-les a l'hora del pati barrejant-se amb els dels falciots volant baix a l'estiu. Potser xisclen igual, però no son tants. La canalla és clar que de falcies, roquerols i orenetes encara n'anem ben servits.

Sí que és veritat que el riu, el treballador riu Llobregat, m'agrada més ara que abans. Actualment en alguns trams fa goig de veure, la prova és que hi viuen relativa-ment bé les truites, hi niua el coll-verd, el bernat pescaire, la polla d'aigua o el martinet blanc. Però aquesta agradable circumstàn-cia és deguda a la inevitable neces-sitat de depuració de les aigües resi-duals procedents dels pobles de la riba, per tal que l'aigua riu avall sigui aprofitable. Com estaria el riu si curs avall no existís Barcelona? Tindríem un embassament que el regulés?

Em podreu dir que aquest plan-tejament és poc ecològic, segura-ment que teniu part de raó. Però els problemes ambientals no els provo-quen els petits nuclis industrials, que fan més o menys fum, més o menys soroll, i que embruten un xic el riu. Els veritables problemes vénen del desequilibri territorial que

fa que, en poc espai, hi hagi tantes emissions de gasos, sorolls i residus, que la pobra natura no pot absorbir i reciclar per ella mateixa. La natu-ra del Berguedà i la d'altres comar-ques, que es troben en situacions similars, segur que poden ajudar a absorbir una part d'aquesta conta-minació que sobra a les ciutats. A molts habitants de comarques no ens farà res de suportar una mica més de soroll, ni de veure que de les xemeneies de les seves fàbriques en torna a sortir fum, o que per l'eix del Llobregat s'hi circula amb certa difi-cultat un dia feiner, i no només al-gun cap de setmana, quan a molta gent llavors li agafa la fal·lera d'anar a esquiar o buscar bolets.

ACCIONS CONCRETES

Amb tot això no penséssiu que als pobles no ens estimem la natura. Nosaltres també fem recollida selec-tiva de deixalles, i posats a fer reco-

pats en un embús que no sigui el de tornada de la platja.

No es pot solucionar l'excés de fum i soroll en alguns llocs i la falta de feina en altres, si no es practica un veritable reequilibri territorial. No és lògic apilar polígons i més polígons a tocar les ciutats. No es poden tenir les comunicacions flui-des, si quan es projecta una gran central de mercaderies, aquesta s'ubica al bell mig del caos circulatori. No si val a exigir al Berguedà unes condicions extremes, per exem-ple per instal·lar un petit tiny i per-metre que en continuïn funcionant altres de qualsevol mena al llarg de rius que tenen les seves lleres a tocar algunes ciutats.

Que l'única pol·lució que tinguem, en algun poble, no sigui únicament l'olfactiva provocada per la pudor dels purins escampats al camp en un dia d'estiu. Volem posar el nostre gra de sorra per ajudar a fer una bona distribució no només del tre-

Els autèntics problemes responsables de les pèrdues i danys ecològics els constitueixen les pautes de conducta i de consum dels éssers humans.

llim més vidre, paper o piles, per càpita, que a ciutat. Si se'ns cremen els boscos i els bombers no són enlloc anem tots junts a apagar-los i l'any vinent com si res tornem a plantar roure i alzines. Repoblem els rius de peixos i els boscos de conills i per-dius; escorbem cada dia la vorera i de tant en tant netejem les fonts; quan anem a buscar bolets no esgar-rapem la terra, i us ben assegurem que no es coneix gens on hem collit les llanagues; però amb tot enyorem una mica d'aquesta contaminació que a molts llocs us sobra. Deixeu-nos respirar una miqueta de fum, permeteu que ens tornem un pèl sords amb el catric-catrac dels te-lers i que ens pugui la pressió atra-

ball i la riquesa, sinó també de tots els inconvenients que generen.

Acabo amb una petita anècdota: fa uns dies, un pobre pagès que té l'hort a peu de carretera va ser increpat de mala manera per un foras-ter que a cavall d'un potent i sorollós quatre per quatre es queixava del fum que sortia d'una sequera que cremava l'hortolà, amb les restes de les mates d'aquelles tomaqueres que fan aquells tomàquets buits i ver-mells que tan bé acompanyen un bon embotit artesà de Puig-reig. Aquest senyor no podrà suportar una mica de fum: ni que fos del tot natural i ecològic. Faltaria més, allà no era a ciutat.

Ramon Llobet Casellas